

Řízení o mezinárodní ochraně v České republice

Erika Popovská

Bakalářská práce
2017

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta humanitních studií

Ústav pedagogických věd

akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Erika Popovská**
Osobní číslo: **H140148**
Studijní program: **B7507 Specializace v pedagogice**
Studijní obor: **Sociální pedagogika**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Řízení o mezinárodní ochraně v České republice**

Zásady pro vypracování:

Zpracování rešerše a studium odborné literatury.

Vymezení terminologie a teoretických východisek z oblasti azylové politiky České republiky, mezinárodní ochrany a migrace.

Příprava metodiky empirické části, zpracování projektu výzkumu a stanovení výzkumného problému.

Realizace kvantitativního výzkumu formou dotazníku.

Zpracování a vyhodnocení získaných dat, včetně jejich interpretace.

Prezentace výsledků výzkumu, jejich shrnutí a doporučení pro praxi.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

SCHEU, Harald Christian a Ednan ASLAN. Migrace a kulturní konflikty. Praha: Auditorium, 2011. ISBN 978-80-87284-07-0.

JANÁČKOVÁ, Stanislava, Jan SKOPEČEK, Martin SLANÝ, et al. Masová imigrace: záchrana, nebo zkáza Evropy?. Praha: Institut Václava Klause, 2016. Publikace. ISBN 978-80-7542-007-7.

MUHIČ DIZDAREVIČ, Selma a Jan RYCHLÍK. Přínos a potenciál vědeckého výzkumu v oblasti migrace: kolektivní monografie. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2010. ISBN 978-80-254-8008-3.

CHRÁSKA, Miroslav. Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu. 2., aktualizované vydání. Praha: Grada, 2016. Pedagogika. ISBN 978-80-247-5326-3.

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Michaela Lukešová

Ústav pedagogických věd

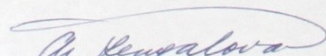
Datum zadání bakalářské práce:

29. listopadu 2016

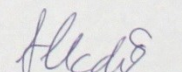
Termín odevzdání bakalářské práce:

26. dubna 2017

Ve Zlíně dne 29. listopadu 2016

doc. Ing. Anežka Lengálová, Ph.D.
děkanka

Mgr. Jakub Hladík, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné;
- na bakalářské práci jsem pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně 20.2.2017

.....
Popovská'

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělčně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) *Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.*

(3) *Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.*

2) *zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:*

(3) *Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).*

3) *zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:*

(1) *Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.*

3). *Odpirá-li autor takového díla udělení svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.*

(2) *Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.*

(3) *Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.*

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zaměřuje na proces řízení o mezinárodní ochraně v České republice. Teoretická část podává základní informace o Azylové politice v České republice, o legislativě se k ní vztahující a o současné situaci migrační krize. Další část pojednává především o celém procesu a o podmínkách udělování mezinárodní ochrany a poslední část se věnuje jednotlivým azylovým zařízením v České republice. Praktická část se zaměřuje na zkoumání názorů studentů pomáhajících profesí na problematiku aktuální masové migrační krize.

Klíčová slova: azylová politika, migrační krize, mezinárodní ochrana, azyl, doplňková ochrana, azylová zařízení

ABSTRACT

The bachelor thesis focuses on process proceedings on international protection in the Czech republic. The theoretical part provides the basic informations about asylum policy in the Czech republic, about legislation related to it and about the current situation of migration crisis. Another part deals primarily about the whole process and about the conditions of granting international protection and the last part pursues the individual asylum facility in the Czech republic. The practical part focuses on examining the opinions of students helping professions on issues of current mass migration crisis.

Keywords: asylum policy, migration crisis, international protection, asylum, additional protection, shelters

Poděkování

Touto cestou bych chtěla poděkovat vedoucí své bakalářské práce Mgr. Michaelle Lukešové za její odborné vedení, pomoc a cenné rady a připomínky v celém průběhu zpracování této práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 AZYLOVÁ POLITIKA ČESKÉ REPUBLIKY	11
1.1 SOUČASNÁ SITUACE UPRCHLICKÉ KRIZE V ČR.....	12
1.2 PRÁVNÍ ÚPRAVA AZYLOVÉ POLITIKY.....	14
2 ŘÍZENÍ O UDĚLENÍ MEZINÁRODNÍ OCHRANY V ČR	19
2.1 DŮVODY PRO UDĚLENÍ MEZINÁRODNÍ OCHRANY.....	20
2.2 ŽÁDOST O UDĚLENÍ MEZINÁRODNÍ OCHRANY.....	21
2.3 ŘÍZENÍ VE VĚCI MEZINÁRODNÍ OCHRANY.....	22
2.3.1 Důvody vylučující udělení mezinárodní ochrany.....	24
2.3.2 Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky.....	25
3 AZYLOVÁ ZAŘÍZENÍ V ČESKÉ REPUBLICE	28
3.1.1 Přijímací středisko.....	29
3.1.2 Pobytové středisko.....	31
3.1.3 Integrovaná střediska.....	33
II PRAKTICKÁ ČÁST	35
4 VÝZKUMNÝ PROBLÉM	36
4.1 REALIZOVANÉ VÝZKUMY.....	36
5 DESIGN VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ	38
5.1 VÝZKUMNÉ OTÁZKY.....	38
5.2 VÝZKUMNÉ CÍLE.....	39
5.3 VÝZKUMNÝ SOUBOR.....	39
5.4 PŘEDVÝZKUM.....	40
5.5 SBĚR DAT.....	40
5.6 ANALÝZA DAT.....	41
5.7 INTERPRETACE DAT.....	76
ZÁVĚR	81
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	82
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	85
SEZNAM GRAFŮ	86
SEZNAM PŘÍLOH	88

ÚVOD

Téma migrace a uprchlíci je v dnešní době velmi diskutované téma. Už od roku 2015 se neustále řeší problém masivního příchodu migrantů do Evropy, především ale do bohatých zemí, jako je Německo, Švédsko aj. Celý problém však vznikl kvůli válce v Sýrii, která trvá asi 5 let, a přes 11 milionů lidí muselo opustit své domovy.

Právě kvůli válečným konfliktům utíkají miliony lidí do zemí Evropy, kde poté žádají o udělení mezinárodní ochrany podle zákona č. 325/1999 Sb. o azylu. Po vstupu na území České republiky získává každý cizinec, který projeví úmysl požádat ČR o mezinárodní ochranu, ať už formou azylu, či doplňkové ochrany, a který splní nezbytné zákonné podmínky, statut žadatele o mezinárodní ochranu. V případě, že by jeho žádost byla zamítnuta z důvodu, že nesplnil podmínky pro udělení azylu, bude vyhoštěn z území ČR.

V první kapitole se budeme věnovat azylové politice v ČR, uvedeme si legislativu, která se vztahuje k azylové politice, ale především si uvedeme, jak celá migrační krize začala a jaká je situace v současné době.

Ve druhé kapitole si podrobně popíšeme celý proces řízení o udělení mezinárodní ochrany, dozvíme se zde, jaké jsou důvody pro udělení mezinárodní ochrany, stejně tak i důvody vylučující udělení mezinárodní ochrany.

Třetí kapitola se věnuje jednotlivým azylovým zařízením. Uvedeme si, jaká azylová zařízení existují v České republice, ale především je kapitola zaměřena na to, co je náplní práce sociálního pracovníka v jednotlivých typech zařízení.

Téma migrace je pro mě velmi zajímavé, proto jsem se rozhodla pokusit se zpracovat na toto téma výzkum. Pro svůj výzkum jsem zvolila jako respondenty studenty pomáhajících profesí právě proto, že jedním z možných míst, kde se mohou uplatnit, jsou i azylová zařízení. Správa uprchlických zařízení nabízí těmto studentům možnost výkonu odborných stáží v azylových zařízeních. Studenti tak mají příležitost se blíže seznámit s uprchlickou problematikou a udělat si ucelený obraz o fungování českého systému přijímání žadatelů o udělení mezinárodní ochrany. Získají spoustu zkušeností se sociální prací se specifickou skupinou klientů.¹

---

¹ Výroční zpráva SUZ za rok 2006

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 AZYLOVÁ POLITIKA ČESKÉ REPUBLIKY

Problematika mezinárodní migrace a mezinárodní ochrany v České republice spadá do kompetencí Ministerstva vnitra. V rámci ministerstva zodpovídá za tuto oblast odbor azylové a migrační politiky.²

Odbor azylové a migrační politiky (OAMP) je útvar Ministerstva vnitra pro výkon v oblasti mezinárodní ochrany, uprchlictví a vstupu cizinců na území České republiky. Činností OAMP je předkládat a řešit návrhy různých vízových vstupů a pobytů cizinců do ČR. V jednotlivých krajích ČR sídlí kancelář odboru vízové a migrační politiky, kde si cizinci mohou vyřídit důležité úkony spojené s přistěhováním do ČR.³

Cílem azylové politiky je rozvíjet společnou politiku týkající se azylu, doplňkové a dočasné ochrany s cílem poskytnout každému státnímu příslušníkovi třetí země, který potřebuje mezinárodní ochranu a přiměřený status. Důležité je zajistit dodržování zásady nenavrácení. Azylová politika musí být v souladu s Ženevskou úmluvou z roku 1951 a s jejím protokolem z roku 1967.⁴

Prioritou ČR v oblasti migrace je přijímat účinná opatření, která budou podporovat řízenou legální migraci a současně minimalizovat nelegální migraci. Snahou státu je také zajistit účinnou ochranu státních hranic v rámci schengenského prostoru. Část kompetencí v oblasti migrace je svěřena Policii České republiky. V této souvislosti má ministerstvo nadřízené postavení a vykonává dozor nad policií při výkonu státní správy.⁵

V červenci roku 2015 byla usnesením vlády schválena Strategie migrační politiky České republiky. Jedná se o základní dokument vymezující směřování ČR. Strategie stanovuje sedm zásad, které představují základní tematické okruhy v oblasti migrace:

---

² O migraci: Migrační a azylová politika. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. © 2017 [cit. 2017-02-15]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/migrace/clanek/migracni-a-azylova-politika.aspx>

³ MACHAIDZE, Natela. Odbor azylové a migrační politiky, aneb seznam míst kam se obrátit v případě vízových povinností v ČR. In: *Infocizinci, Informace pro cizince žijící v České republice* [online]. © 2017 2. 4. 2016 [cit. 2017-02-15]. Dostupné z: <http://infocizinci.cz/cr/odbor-azylove-a-migracni-politiky/>

⁴ Jsme tu pro Vás: Kde hledat podrobnější informace. *Evropský parlament* [online]. [cit. 2017-02-15]. Dostupné z: http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/cs/displayFtu.html?ftuId=FTU_5.12.2.html

⁵ *Ministerstvo vnitra České republiky*, ref. 2

1. Integrace
2. Nelegální migrace a návratová politika
3. Azyl
4. Vnější dimenze migrační politiky
5. Volný pohyb osob v EU a schengenská spolupráce
6. Legální migrace
7. Mezinárodní vztahy a evropské závazky ČR v oblasti migrace

V rámci této strategie formuluje Ministerstvo vnitra, ve spolupráci s ostatními ministerstvy, cíle, kterých chce vláda ČR dosáhnout v daných oblastech a stanovuje konkrétní nástroje, které k tomu plánuje použít. Záměrem této strategie je jasně definovat vyváženou a flexibilní migrační politiku České republiky, včetně jejich zásad, cílů a nástrojů. Tato strategie musí vést k posilování pozitivních aspektů migrace a k co nejučelnějšímu potírání negativních jevů a s migrací spojených rizik.⁶

1.1 Současná situace uprchlické krize v ČR

Válka v Sýrii a v Iráku, to je ten důvod, pro který je migrační krize. Režim prezidenta Bašár al-Asada nese největší odpovědnost za statisíce mrtvých a miliony uprchlíků v syrské občanské válce. Byla chyba si myslet, že 4 roky bude trvat válka v Sýrii a Evropy se to nedotkne.⁷

Největší vlna běženců zaplavila Evropu v roce 2015. Úřady v onom roce odhadly množství uprchlíků na více než 1 milion lidí. V meziročním srovnání šlo o téměř pětinasobek. V loňském roce začalo imigrantů do Evropy opět ubývat. Jejich počet činil podle odhadů zhruba 361 000.⁸

---

⁶ O migraci: Migrační a azylová politika. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. © 2017 [cit. 2017-02-15]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/migrace/clanek/migracni-a-azylova-politika.aspx>

⁷ Otázky Václava Moravce. In: *Česká televize* [online]. 24. 1. 2016 [cit. 2017-02-15]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1126672097-otazky-vaclava-moravce/216411030500124/>

⁸ Otázky Václava Moravce. In: *Česká televize* [online]. 22. 1. 2017 [cit. 2017-02-15]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1126672097-otazky-vaclava-moravce/217411030500122/>

Podle poslankyně Ivany Dobešové nese na příchodu běženců do Evropy největší podíl viny německá kancléřka Merkelová. *„Merkelová totiž pozvala ty, kteří utíkají před válkou. Bohužel ta vlna zachytila i ekonomické migranty. Ta migrační vlna, která přišla v roce 2015, byla nekontrolovatelná, nebylo možné identifikovat lidi, protože dvě třetiny, možná i větší procento, přicházeli buď bez dokumentů, nebo s falešnými dokumenty.“*

Podle mezinárodní organizace pro migraci dorazilo od ledna roku 2015 do Evropy téměř 1,5 milionu uprchlíků. Nejčastěji se na kontinent dostali po moři. Jejich cílem jsou státy západní a severní Evropy, většina z nich přitom směřuje právě do Německa.

Počet žadatelů o azyl (od července 2015 do září 2016):

1. Německo 780 655
2. Švédsko 111 725
3. Itálie 109 925
4. Francie 86 735
5. Rakousko 66 030

20. Česká republika 1 530

Migranti míří především do zemí, které mají nejštědřejší sociální systém – Německo a Švédsko. Proto je ČR na okraji zájmu. Ani tak silné země jako Německo a bohaté země jako Švédsko si však nemohou dovolit, aby je přijímali, když ani neví, kdo jsou.⁹

V roce 2015 probíhala velká diskuze ohledně zavedení uprchlických kvót. Uprchlické kvóty navrhla Evropská komise v dubnu 2015 jako řešení přílivu migrantů především do Itálie a Řecka a odtud do Německa. Podle první a druhé verze kvót z června a září 2015 si měly evropské státy přerozdělit 106 000 žadatelů o azyl, do konce roku 2015 bylo přemístěno jen 259 lidí. Proti kvótám vystupují od začátku především země V4 (Česko, Slovensko, Polsko, Maďarsko). ČR zatím na základě povinných kvót přijalo jen 12 lidí. V roce 2015 jednu čtyřčlennou rodinu z Řecka a v srpnu 2016 dvě další takové rodiny.¹⁰

---

⁹ Hydepark. In: *Česká televize* [online]. 22. 12. 2016 [cit. 2017-02-15]. Dostupné z: <http://www.ceskatelivize.cz/porady/11412378947-90-ct24/216411034000126/>

¹⁰ Hydepark. In: *Česká televize* [online]. 15. 11. 2016 [cit. 2017-02-15]. Dostupné z: <http://www.ceskatelivize.cz/porady/11412378947-90-ct24/216411058131115/>

I v letošním roce se tématem č. 1 stávají pod maltským předsednictvím uprchlické kvóty. ČR na jednání rady ministrů vnitra zemí EU znovu odmítla kvóty, podle kterých by se uprchlíci měli mezi země rozdělovat. Ministr Chovanec na Maltě zopakoval, že systém povinných kvót je pro Prahu nepřijatelný.¹¹

S příchodem migrantů souvisí i řada teroristických útoků. Například po vánočním teroristickém útoku na adventní trhy v Berlíně zvýšilo MV přítomnost policistů v ulicích ve všech spolkových zemích. Zvýšená bezpečnostní opatření v ČR trvala do 2. ledna, uvedl ministr vnitra Milan Chovanec. V reakci na útok v Berlíně policie zvýšila po celé zemi počet hlídek. Nasazeno je o 500 ozbrojených mužů víc. Monitorují místa s vysokou koncentrací lidí (náměstí, nádraží nebo obchodní centra). Policie bude pokračovat i v namátkových kontrolách na hranicích.¹²

V loňském roce se také začalo debatovat o možném vystoupení Velké Británie z EU. Uspořádání referenda slíbil tehdejší premiér D. Cameron. Samotné referendum se konalo 23. 6. 2016. Premiér Cameron v reakci na výsledek hlasování oznámil, že na svou funkci rezignuje. To se stalo o necelý měsíc později (tedy v červenci 2016). Novou předsedkyní vlády se 13. 7. 2016 stala T. Mayová. Mayová byla původně pro členství v unii, výsledek hlasování ale označila za jasný signál a brexit se stal nevyhnutelný. Koncem března 2017 chce T. Mayová zahájit vyjednávání o odchodu Británie z EU. Dohodu o podmínkách tzv. brexitu chce vyjednat do dvou let.¹³

1.2 Právní úprava azylové politiky

Azylová politiku upravuje několik právních norem. Níže si uvedeme jak právní normy České republiky, tak i mezinárodní právní normy.

---

¹¹ Hydepark. In: *Česká televize* [online]. 27. 1. 2017 [cit. 2017-02-15]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/11412378947-90-ct24/217411058130127/>

¹² Hydepark. In: *Česká televize* [online]. 21. 12. 2016 [cit. 2017-02-15]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/11412378947-90-ct24/216411034000125/>

¹³ Hydepark. In: *Česká televize* [online]. 17. 1. 2017 [cit. 2017-02-15]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/11412378947-90-ct24/217411058130117/>

Listina základních práv a svobod

Listina základních práv a svobod byla přijata Usnesením předsednictva České národní rady dne 16. prosince 1992 a je součástí ústavního pořádku České republiky.

Spojitosť Listiny základních práv a svobod s azylovou politikou najdeme konkrétně v článku 43, kde je uvedeno:

„Česká a Slovenská Federativní Republika poskytuje azyl cizincům pronásledovaným za uplatňování politických práv a svobod. Azyl může být odepřen tomu, kdo jednal v rozporu se základními lidskými právy a svobodami.“¹⁴

Vzhledem k datu přijetí se zde ještě hovoří o Slovenské Federativní Republice, ale samozřejmě tento článek vztahujeme na Českou republiku.

Zákon č. 325/1999 Sb., O azylu

Zákon č. 325/1999 Sb., O azylu je právní norma upravující podmínky vstupu a pobytu cizince žádajícího Českou republiku o udělení mezinárodní ochrany na tomto území, a také pobyt azylanta nebo osoby požívající doplňkové ochrany na území České republiky.

Dále upravuje řízení ve věci mezinárodní ochrany, práva a povinnosti žadatelů o udělení mezinárodní ochrany a práva a povinnosti osob požívající doplňkové ochrany na území. Tento zákon také vymezuje působnost Ministerstva vnitra a Policie České republiky v této oblasti státní správy, upravuje státní integrační program a azylová zařízení.¹⁵

Zákon č. 326/1999 Sb., O pobytu cizinců na území České republiky

Zákon o pobytu cizinců na území České republiky stanovuje podmínky vstupu cizince na území České republiky, stanovuje podmínky pobytu cizince na tomto území a podmínky vycestování cizince z území. Dále vymezuje působnost Policie České republiky, Ministerstva vnitra a Ministerstva zahraničních věcí v této oblasti státní správy.

---

¹⁴ Článek 43, Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod.

¹⁵ Zákon č. 325/1999 Sb., O azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., O Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu).

Cizinec je povinen dodržovat při pobytu na území České republiky povinnosti vyplývající z tohoto zákona. Tyto povinnosti musí cizinec dodržovat jak při vstupu na území ČR, tak v průběhu jeho pobytu na území a rovněž i při vycestování z území ČR. Všechny povinnosti cizince jsou konkrétně popsány v hlavě VIII zákona o pobytu cizinců.

V případě nedodržení stanovených povinností se cizinec dopouští buď přestupku, nebo trestného činu a může být proti němu zahájeno správní řízení ve věci jeho vyhoštění z území České republiky.¹⁶

Úmluva o právním postavení uprchlíka, tzv. Ženevská úmluva

Úmluva je nejdůležitějším dokumentem uprchlického práva. Byla přijata v Ženevě 28. července 1951 a dne 31. ledna 1967 byl v New Yorku přijat Protokol týkající se právního postavení uprchlíků. Pro Československo vstoupila Úmluva v platnost roku 1992 a publikována byla pod č. 208/1993 Sb.

Úmluva obsahuje mezinárodně uznávanou definici uprchlíka a jsou v ní vymezena práva uprchlíků, zejména svoboda vyznání a pohybu, právo na práci, vzdělání a přístup k cestovním dokladům, ale také závazky uprchlíka vůči hostitelské zemi.

Článek 33 Ženevské konvence se zabývá zákazem vyhoštění a navrácení a konkrétně je zde uvedeno:

„Žádný smluvní stát nevyhostí jakýmkoli způsobem nebo nevrátí uprchlíka na hranice zemí, ve kterých by jeho život či osobní svoboda byly ohroženy na základě jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité společenské vrstvě či politického přesvědčení. Výhody tohoto ustanovení však nemohou být požadovány uprchlíkem, který z vážných důvodů může být považován za nebezpečného v zemi, ve které se nachází, nebo který poté, co byl usvědčen konečným rozsudkem ze zvláště těžkého trestného činu, představuje nebezpečí pro společnost této země.“¹⁷

---

¹⁶ Zákon č. 326/1999 Sb., O pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů.

¹⁷ Úmluva o právním postavení uprchlíků, tzv. Ženevská konvence ze dne 28. 7. 1951

Charta základních práv Evropské unie

Charta základních práv Evropské unie je rozdělena do šesti kapitol, které se týkají důstojnosti, svobody, rovnosti, solidarity, občanství a spravedlnosti.

Charta základních práv EU zaručuje podle článku 18 právo na azyl pouze při souběžném dodržení Ženevské úmluvy a Protokolu:

„Právo na azyl je zaručeno ve shodě s právními předpisy Ženevské úmluvy z 28. července 1951 a protokolu z 31. ledna 1967 vztahujících se k postavení uprchlíka a v souladu se zakládající smlouvou o Evropském společenství.“¹⁸

Dublinská úmluva

Otázce příslušnosti k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, resp. o azyl, věnovala nejdříve pozornost tzv. Schengenská prováděcí úmluva, která byla podepsána v roce 1990. Tuto úmluvu poté nahradila Dublinská úmluva, která vstoupila v platnost dne 1.9.1997 a jejími smluvními stranami se staly všechny někdejší členské státy EU, ale také Norsko a Island.

Jedná se tedy o systém, kterým je v rámci členských států Evropské unie, a také Norska, Islandu, Lichtenštejnska a Švýcarska určen jediný stát projednávající žádost cizince o mezinárodní ochranu a ve věci rozhodne, ať už je žádost o mezinárodní ochranu podána kdekoliv na území těchto států.

Dublinská úmluva byla poté nahrazena dne 18. února 2003, kdy členské státy Evropských společenství přijaly Nařízení č. 343/2003. Toto nařízení stanovilo kritéria a mechanismy pro určení státu odpovědného za posouzení žádosti o azyl podané v jednom z členských států Evropských společenství. Právním základem dublinského systému je v současné době Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanovují kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států.

---

¹⁸ Charta základních práv Evropské unie

K realizaci Dublinské úmluvy se používá systém EURODAC, ze kterého lze získat informace o podané žádosti cizince v jiném členském státě. Jedná se o elektronickou databázi, do které jsou členskými státy povinně zasílány otisky prstů žadatelů o mezinárodní ochranu a cizinců zadržených v souvislosti s neoprávněným překročením vnější hranice EU, kteří dosáhli věku minimálně 14 let. Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 604/2013 bylo tedy přijato za účelem umožnit orgánům činným v trestním řízení a EUROPOLu vstupovat do systému EURODAC, a to v souvislosti s předcházením, odhalováním a vyšetřováním teroristických a jiných závažných trestných činů.¹⁹

---

¹⁹ Azyl: Dublinský systém. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. © 2017 [2017-01-20]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/dublinsky-system.aspx>

2 ŘÍZENÍ O UDĚLENÍ MEZINÁRODNÍ OCHRANY V ČR

Mezinárodní ochranou se rozumí, podle zákona o azylu, ochrana cizinci na území, a to formou azylu nebo doplňkové ochrany. Žadatelem o udělení mezinárodní ochrany je cizinec, který si v České republice podal žádost o udělení mezinárodní ochrany, o níž nebylo dosud pravomocně rozhodnuto.²⁰

Každý, kdo je pronásledován v zemi původu, má právo po příchodu do České republiky požádat o mezinárodní ochranu. Ta je udělena buď formou azylu, nebo doplňkové ochrany. V průběhu řízení ministerstvo vnitra zkoumá, jestli byl žadatel v zemi původu pronásledován z důvodů, které uvádí zákon o azylu.

Žadatel o udělení mezinárodní ochrany má právo na právní pomoc, kterou může využít několika možnostmi:

- a) zastoupením právníka neziskové organizace – tato pomoc je bezplatná,
- b) zastoupením advokáta, kterého si buď sám zaplatí, nebo požádá soud o přidělení bezplatného právního zástupce z řad advokátů, a to v případě, že cizinec prokáže, že nemá na zaplacení advokáta dostatek peněz.

Azyl nebo doplňkovou ochranu však může žadateli udělit pouze ministerstvo vnitra, nikoliv soudy. Soudy mohou pouze rozhodnutí předchozího řízení zrušit a vrátit věc příslušným orgánům k dalšímu řízení.

Po podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany je žadateli uděleno vízum, které cizinecká policie prodlužuje až do okamžiku vydání rozhodnutí ministerstva vnitra. Pokud ministerstvo vnitra zamítne žádost jako zjevně nedůvodnou nebo zastaví řízení, může žadatel podat žalobu k soudu. Délka řízení ministerstva vnitra i soudů je závislá na mnoha věcech – na individuálním posouzení případu, množství žadatelů o mezinárodní ochranu, na přetíženosti jednotlivých soudů nebo rozsahu spisového materiálu. Z tohoto důvodu není možné odhadnout délku pobytu žadatele v azylovém zařízení.²¹

---

²⁰ Zákon č. 325/1999 Sb., O azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., O Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu).

²¹ Informace pro cizince: Řízení o udělení mezinárodní ochrany. *Sdružení pro integraci a migraci* [online]. © 2011 - 2017 [2017-02-02]. Dostupné z: http://www.migrace.com/docs/letak-a3-cz-final_1328179760.pdf

2.1 Důvody pro udělení mezinárodní ochrany

Jak již bylo uvedeno, mezinárodní ochranu upravuje zákon č. 325/1999 Sb. O azylu, a to formou azylu a doplňkové ochrany. Konkrétní důvody pro udělení mezinárodní ochrany formou azylu, jsou v tomto zákoně popsány v §12, §13, §14.

V § 12 je uvedeno:

„Azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec

- a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo*
- b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.“*

Pokud nebude možné udělit mezinárodní ochranu podle §12 zákona č. 325/1999 Sb. O azylu, je možné, podle §14 tohoto zákona, *„v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.“*

Dalším paragrafem, který se zabývá důvody pro udělení mezinárodní ochrany, je § 13 zákona o azylu zabývající se azylem za účelem sloučení rodiny. Konkrétně je v tomto paragrafu uvedeno:

„Rodinnému příslušníkovi azylanta, jemuž byl udělen azyl podle § 12 a § 14, se v případě hodném zvláštního zřetele udělí azyl za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12.“

Pro udělení azylu za účelem sloučení rodiny manželu nebo partnerovi azylanta, je hlavním předpokladem trvání manželství nebo partnerství před udělením azylu azylantovi.²²

Druhou formou mezinárodní ochrany je ochrana doplňková. Ta je upravena v § 14a a §14b zákona č. 325/1999 Sb. O azylu.

---

²² § 12, § 13, § 14 zákona č. 325/1999 Sb., O azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., O Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu)

§ 14a se zabývá důvody pro udělení doplňkové ochrany. Konkrétně je zde uvedeno:

„Doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.“

Podle § 14b se poskytuje i doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny. V tomto případě se postupuje stejně jako v případě udělení azylu za účelem sloučení rodiny.²³

2.2 Žádost o udělení mezinárodní ochrany

„Žádostí o udělení mezinárodní ochrany je projev vůle cizince, z něhož je zřejmé, že hledá v České republice ochranu před pronásledováním nebo před hrozcí vážnou újmu.“²⁴

Takovou žádost může cizinec podat pouze na území ČR, a to cizinecké policii – konkrétně na hraničním přechodu, v přijímacím středisku, na odboru cizinecké policie krajského ředitelství policie nebo v zařízení pro zajištění cizinců. Pokud cizinec nepodal žádost v přijímacím středisku, je povinen se do 24 hodin dostavit do tohoto střediska. Zde poskytne ministerstvu podrobnější údaje k podané žádosti.

V přijímacím středisku jsou cizinci sejmuty otisky prstů, které zajišťuje policie. Cizinec musí také strpět pořízení obrazového záznamu, který slouží k ověření jeho totožnosti – toto zajišťuje ministerstvo. Cizinec odevzdá svůj cestovní doklad, podstoupí osobní prohlídku a prohlídku svých věcí a rovněž je podroben lékařskému vyšetření. Po provedení všech těchto úkonů je cizinec přemístěn do pobytového střediska.

---

²³ § 14a, § 14b zákona č. 325/1999 Sb., O azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., O Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu)

²⁴ § 3 zákona č. 325/1999 Sb., O azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., O Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu)

Při řízení o udělení mezinárodní ochrany má cizinec právo jednat v mateřském jazyce, případně poskytne ministerstvo bezplatně tlumočnicka na úkony, ke kterým byl cizinec ministerstvem předvolán nebo vyzván. Písemnosti vyhotovené v cizím jazyce musí žadatel předložit v originálním znění a současně i přeložené do českého jazyka.

Cizinci starší 18 let mohou v řízení o udělení mezinárodní ochrany jednat samostatně, osoby mladší musí být během řízení zastupovány (již při podání žádosti) svým zákonným zástupcem. Pokud to není možné, je jim ministerstvem přiřazen opatrovník pro řízení. V případě, že cizinec nemůže v řízení jednat samostatně z důvodu svého zdravotního stavu, je mu ministerstvem přiřazen opatrovník pouze pro účely řízení o udělení mezinárodní ochrany.

Po celou dobu řízení o udělení mezinárodní ochrany má žadatel právo být ve styku s Úřadem Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR). Může se také obrátit na nestátní neziskové organizace zabývající se ochranou práv žadatelů o udělení mezinárodní ochrany.

Rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany vydá ministerstvo do 6 měsíců ode dne poskytnutí podrobnějších údajů k žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Pokud nelze vzhledem k povaze věci rozhodnout v této lhůtě, může ji ministerstvo ze zákonem stanovených důvodů prodloužit. Toto rozhodnutí je cizinec povinen převzít osobně. Rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení žadateli.

Řízení o udělení mezinárodní ochrany může být ukončeno rozhodnutím ve věci, zamítnutím žádosti nebo zastavením řízení.²⁵

2.3 Řízení ve věci mezinárodní ochrany

Ve věci mezinárodní ochrany rozhoduje ministerstvo vnitra. Žadatel o udělení mezinárodní ochrany je povinen dostavit se na písemnou výzvu ministerstva k poskytnutí údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Ve výzvě ministerstvo písemně poučí

---

²⁵ Azyl: Průběh řízení o udělení mezinárodní ochrany. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. © 2017 [2017-02-02]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/azyl-prubeh-spravniho-řízení-o-udělení-mezinárodní-ochrany.aspx>

žadatele v mateřském jazyce, nebo v jazyce, ve kterém je schopen se dorozumět, o jeho právech a povinnostech a o právu obrátit se kdykoliv se žádostí o pomoc na osobu zabývající se poskytováním právní pomoci nebo ochranou zájmů uprchlíků a na pomoc Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky.

Žadatel o udělení mezinárodní ochrany musí v podané žádosti udat svoje jméno a příjmení, datum a místo narození, svou národnost a státní občanství, rodinný stav, den a způsob vstupu na území, zdravotní stav, důvod žádosti o udělení mezinárodní ochrany, jazyk, ve kterém je schopen se dorozumět apod. Při poskytování údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní je žadatel povinen prokázat svou totožnost platným cestovním dokladem nebo jiným dokladem totožnosti. V souvislosti s těmito údaji určí ministerstvo, zda je žadatel o udělení mezinárodní ochrany zranitelnou osobou. Pokud se jedná o zranitelnou osobu, ministerstvo dále určí, jestli tento žadatel s ohledem na svou osobní situaci potřebuje podporu při uplatňování práv a plnění povinností, které souvisejí s řízením. Žadatel je rovněž informován o možnosti podstoupit lékařské vyšetření zaměřené na zjištění známek pronásledování nebo vážné újmy.²⁶

Cizinec má možnost podat opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany. V tomto případě musí ministerstvo posoudit přípustnost opakované žádosti – tedy zda se objevily nové skutečnosti, které nebyly, bez zavinění cizince, předmětem zkoumání důvodů o udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a které svědčí o tom, že cizinec by mohl být vystaven pronásledování nebo mu hrozí vážná újma.²⁷

V případě, že cizinec podal opakovanou žádost o udělení mezinárodní, protože o dosud projednávané žádosti nebylo pravomocně rozhodnuto, nebo pokud byla věc soudem vrácena ministerstvu k novému projednání, posuzuje ministerstvo opakovanou žádost s dosud projednávanou žádostí.²⁸

---

²⁶ § 10 zákona č. 325/1999 Sb., O azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., O Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu)

²⁷ § 11a zákona č. 325/1999 Sb., O azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., O Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu)

²⁸ § 11b zákona č. 325/1999 Sb., O azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., O Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu)

2.3.1 Důvody vylučující udělení mezinárodní ochrany

V předchozích kapitolách jsme si uvedli důvody pro udělení mezinárodní ochrany. Ovšem ne ve všech případech je možné žadateli o udělení mezinárodní ochrany tuto ochranu udělit. Proto se v této kapitole budeme zabývat důvody vylučujícími udělení mezinárodní ochrany.

Podle § 15 zákona o azylu nelze udělit azyl z důvodu, pokud existuje podezření, že se cizinec žádající o udělení mezinárodní ochrany:

- a) dopustil trestné činnosti, válečné trestné činnosti nebo trestného činu proti lidskosti
- b) dopustil vážného nepolitického zločinu či zvlášť krutého činu, a to před vydáním rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany
- c) dopustil činů v rozporu se zásadami a cíli OSN.

Dalším důvodem pro neudělení azylu je, že cizinec požívá ochrany od jiných orgánů nebo odborných organizací OSN. Na osoby, kterým není z jakýchkoliv důvodů udělena ochrana, jelikož ještě není ukončeno rozhodnutí podle ustanovení příslušných rozhodnutí Valného shromáždění OSN, se vztahují ustanovení tohoto zákona. Azyl dále nelze udělit, pokud je cizinec uznán příslušnými úřady země, ve které se cizinec usadil, za osobu, které byly přiznány práva a povinnosti rovnocenné se státní příslušností k takovému státu.²⁹

Stejně jako azyl, nelze udělit doplňkovou ochranu, pokud existuje podezření, že cizinec, který podal žádost o udělení mezinárodní ochrany:

- a) se dopustil trestného činu, válečného trestného činu nebo trestného činu proti lidskosti
- b) se dopustil vážného zločinu
- c) se dopustil činů v rozporu se zásadami a cíli OSN
- d) představuje nebezpečí pro bezpečnost státu.

Cizinci dále není možné udělit doplňkovou ochranu, pokud se dopustil mimo území jednoho nebo několika trestných činů, které se liší od těch výše uvedených. Doplňkovou ochranu také není možné udělit, pokud cizinec opustil stát, jehož je občanem, nebo osobě

---

²⁹ § 15 zákona č. 325/1999 Sb., O azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., O Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu)

bez státního občanství, která opustila stát jejího posledního trvalého bydliště s cílem vyhnout se trestnímu stíhání za spáchaný trestný čin, a to za předpokladu, že se jedná o skutky, za něž by bylo možné v České republice uložit trest odnětí svobody.³⁰

Žádost o udělení mezinárodní ochrany lze zamítnout jako zjevně nedůvodnou, pokud žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvede skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování nebo že mu hrozí vážná újma. Zároveň lze žádost zamítnout, pokud žadatel o udělení mezinárodní ochrany:

- a) uvádí pouze ekonomické důvody,
- b) neuvádí správné údaje o své totožnosti nebo státním občanství
- c) žádá o udělení mezinárodní ochrany, jen aby unikl všeobecné nouzi
- d) má více než jedno státní občanství a nevyužil ochrany státu, jehož státní občanství má
- e) neuvádí věrohodné skutečnosti
- f) zničil, poškodil nebo zatajil svůj cestovní doklad, nebo předložil padělaný nebo pozměněný cestovní doklad
- g) nesplnil svou povinnost strpět sejmutí otisků prstů
- h) podal žádost s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny.

Žádost o udělení mezinárodní ochrany nelze zamítnout jako zjevně nedůvodnou v případě nezletilé osoby bez doprovodu.³¹

2.3.2 Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky

Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) byl zřízen v roce 1950 jako jeden z mnoha pokusů poskytnout ochranu a pomoc uprchlíkům.³²

---

³⁰ § 15a zákona č. 325/1999 Sb., O azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., O Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu)

³¹ § 16 zákona č. 325/1999 Sb., O azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., O Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu)

V České republice byla otevřena kancelář UNHCR v Praze v roce 1992. Hlavním cílem UNHCR v ČR je podporovat úsilí o vybudování komplexního, udržitelného a samostatného azylového systému. Stát posuzuje žádosti o mezinárodní ochranu v souladu s mezinárodně uznávanými standardy a s mezinárodním právem.³³

UNHCR ve střední Evropě usiluje o to, aby měli žadatelé o azyl přístup na území, aby azylové řízení bylo spravedlivé a aby uprchlíci pobývali v přijatelných podmínkách. Činností UNHCR je prosazovat integraci azylantů do společnosti hostitelské země, případně i jejich přesídlení, jestliže nemůžou zůstat v zemi, kde poprvé o azyl požádali. Dále UNHCR věnuje zvýšenou pozornost konkrétním potřebám ohrožených skupin vysídlených osob, kterými jsou děti, ženy, senioři a osoby se znevýhodněním.³⁴

Jak již bylo uvedeno, úkolem UNHCR je chránit práva uprchlíků. UNHCR tedy usiluje o to, aby každý mohl požádat o azyl a požívat ochranu jiného státu, nebo se vrátit domů, pokud to bezpečnostní podmínky umožňují. V případě, že se uprchlík nemůže vrátit domů, nebo nemůže setrvat v první zemi azylu, nabízí UNHCR těmto uprchlíkům možnost přesídlení do třetí země, kde mohou začít budovat důstojný život. Dalším úkolem UNHCR je předcházet případům absence státní příslušnosti a pomáhat řešit situaci lidí, které občanství nemají. Pomáhá i tzv. vnitřně přesídleným osobám a bývalým uprchlíkům, kteří se vracejí domů.³⁵

UNHCR se věnuje i část zákona o azylu, kde je stanoveno, že „*Ministerstvo informuje na požádání Úřad Vysokého komisaře o počtu zahájených řízení podle tohoto zákona.*“³⁶

---

³² O nás: Historie UNHCR. *Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky* [online]. © 2001-2017 [cit. 2017-02-09]. Dostupné z: <http://www.unhcr-centraleurope.org/cz/o-nas.html>

³³ O nás: UNHCR v České republice. *Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky* [online]. © 2001-2017 [cit. 2017-02-09]. Dostupné z: <http://www.unhcr-centraleurope.org/cz/o-nas/unhcr-v-ceske-republice.html>

³⁴ Co všechno děláme. *Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky* [online]. © 2001-2017 [cit. 2017-02-09]. Dostupné z: <http://www.unhcr-centraleurope.org/cz/co-vsechno-delame.html>

³⁵ Komu pomáháme. *Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky* [online]. © 2001-2017 [cit. 2017-02-09]. Dostupné z: <http://www.unhcr-centraleurope.org/cz/komu-pomahame.html>

³⁶ § 36 zákona č. 325/1999 Sb., O azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., O Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu)

Ministerstvo umožní pověřenému zástupci UNHCR na jeho žádost navázat kontakt s účastníkem řízení, nahlížet do spisu účastníka řízení a být přítomen při pohovoru i ústním jednání. Údaje, se kterými se UNHCR seznámí při nahlížení do spisu nebo při ústním jednání, může použít pouze pro potřeby plnění svých úkolů v oblasti mezinárodní ochrany. Podle tohoto zákona má účastník řízení právo být po celou dobu řízení ve styku s UNHCR nebo jinými organizacemi zabývající se ochranou práv uprchlíků. Ministerstvo předává UNHCR kopii rozhodnutí vydaného v řízení za podmínky, že s tím účastník řízení souhlasí. Dále předává UNHCR i statistické informace o řízení.³⁷

---

³⁷ § 37 - § 39 zákona č. 325/1999 Sb., O azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., O Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu)

3 AZYLOVÁ ZAŘÍZENÍ V ČESKÉ REPUBLICCE

Otázky azylu a migrace jsou v kompetenci tří složek Ministerstva vnitra: Správy uprchlických zařízení (SUZ), Odboru azylové a migrační politiky (OAMP) a Policie České republiky (PČR).

Správa uprchlických zařízení je organizační složka, která byla zřízena 1. ledna 1996. SUZ vznikla rozdělením tehdejšího odboru pro uprchlíky proto, aby byl oddělen výkon státní správy v oblasti azylové politiky a správního řízení o udělení azylu od zabezpečování služeb žadatelů o udělení mezinárodní ochrany.³⁸ Úkolem SUZ je zajišťovat provoz azylových zařízení, tzn. poskytovat ubytovací, stravovací, sociální, zdravotní a další služby žadatelům o azyl, případně i osobám, na které se vztahuje institut dočasné ochrany.³⁹

V České republice funguje několik typů azylových zařízení. Jako první se cizinci, žádající o mezinárodní ochranu, dostávají do tzv. přijímacích středisek. Ta jsou v ČR dvě (Praž-Ruzyně, Zastávka u Brna). Aktuálně v nich je 55 lidí, jejich kapacita je však čtyřikrát větší. Úředníci zde ověřují totožnost lidí a lékaři dělají jejich vstupní zdravotní prohlídku. Následně si mohou cizinci najít sami bydlení nebo se přesunout do pobytových středisek, která se nachází v Havířově a Kostelci nad Orlicí. Ta jsou nyní zaplněná z 80% (tj. 308 lidí). Právě tam čekají žadatelé na rozhodnutí o udělení azylu. Pokud mezinárodní ochranu získají, mohou požádat o ubytování v jednom ze čtyř integračních azylových středisek. Ta se nacházejí v Havířově, Jaroměř, Brně a Předlicí. V současné době v nich žije 77 lidí. Důraz se v nich klade na to, aby se cizinci naučili česky a našli si práci a vlastní bydlení. Žít v těchto bytech mohou maximálně rok a půl.⁴⁰

Dalším typem zařízení, které slouží k ubytování cizinců, jsou zařízení pro zajištění cizinců. Ta se nachází v Bělé-Jezové, Balkové a ve Vyšních Lhotách. Tato zařízení jsou určena pro cizince, kteří byli zajištěni ze zákonných důvodů cizineckou policií. Zajištěným cizincům

---

³⁸ O nás. *Správa uprchlických zařízení Ministerstva vnitra* [online]. ©2014 [cit. 2017-01-29]. Dostupné z: <http://www.suz.cz/o-nas/o-nas/>

³⁹ Výroční zpráva za rok 2006

⁴⁰Hydepark. In: *Česká televize* [online]. 27. 1. 2017 [cit. 2017-01-29] Dostupné z: <http://www.ceskatelivize.cz/porady/11412378947-90-ct24/217411058130127/>

je poskytnuto nejen ubytování a strava, ale také odborné sociální služby, psychologická pomoc a pestrá nabídka volnočasových aktivit.

SUZ dále provozuje Centra na podporu integrace cizinců. Tato Centra poskytují klientům kurzy českého jazyka, sociokulturní kurzy, právní a sociální poradenství a mnoho dalších aktivit.⁴¹

Jak již bylo zmíněno, SUZ je organizací, která je odpovědná za poskytování řady služeb žadatelům o udělení mezinárodní ochrany. Jejím úkolem je zajištění základních potřeb a možnosti důstojné existence osobám žádajícím v České republice o udělení mezinárodní ochrany po dobu vyřizování vstupních procedur odborem azylové a migrační politiky ministerstva vnitra. V azylových zařízeních pracuje tým lidí složený ze sociálních pracovníků, ubytovatelů, pedagogů volného času a vychovatelů. Úkolem sociálních pracovníků je řešit aktuální sociální situaci klienta, důležité je pracovat s žadatelem o udělení mezinárodní ochrany během pobytu v azylových zařízeních, poskytovat jim adekvátní sociální služby, vnímat sociální a kulturní rozdíly a respektovat jednotlivce z odlišného socio-kulturního prostředí. Náplní práce pedagogů volného času je organizace volného času pro klienty. Pedagogové volného času spolupracují při organizaci volnočasových aktivit s nevládními organizacemi. Žadatelé tak mohou navštěvovat kulturní akce v okolí středisek, jezdit na výlety nebo letní tábory. Volný čas mohou klienti trávit také v šicích, řezbářských nebo výtvarných dílnách, ale i v knihovnách, které jsou součástí azylových zařízení. K dispozici mají klienti také hřiště a sportovní náčiní.⁴²

Více si o azylových zařízeních a o práci sociálních pracovníků v těchto zařízeních řekneme v následujících podkapitolách.

3.1.1 Příjímací středisko

Příjímací střediska slouží k prvotnímu ubytování cizince poté, co požádá o mezinárodní ochranu. Jejich úkolem je zajistit nově příchozím žadatelům ubytování a naplnění jejich základních životních potřeb, a to do doby ukončení vstupních procedur, které se skládají

---

⁴¹ Výroční zpráva SUZ za rok 2011

⁴² Výroční zpráva SUZ za rok 2006

z identifikace prováděné cizineckou policií, zahájení řízení o udělení mezinárodní ochrany správním orgánem a vstupní zdravotní prohlídka. Po tuto dobu komunikují s žadatelem organizace v rámci Ministerstva vnitra, zejména odbor azylové a migrační politiky, Zdravotnické zařízení MV, cizinecká policie a další. Absolvování vstupních procedur je povinné, proto musí přijímacím střediskem projít každý žadatel o udělení mezinárodní ochrany, který zde setrvává nezbytně dlouhou dobu. Přijímací středisko je uzavřené zařízení, které není z důvodu ochrany veřejného zdraví dovoleno opouštět. Sociální pracovníci provádějí v přijímacím středisku první sociální šetření, během kterého kontaktují všechny žadatele, kterým podávají nezbytné informace a pomáhají jim při jejich adaptaci na neznámé prostředí. Žadatelům je k dispozici sociální, právní, psychologické a zdravotní poradenství.⁴³

Žadatelé jsou ubytováni v místnosti, kde jsou částečně odděleny dva pokoje, sloužící jako chráněná zóna. K dispozici mají jídelnu, která slouží jako společenská místnost pro volnočasové aktivity, ale i jako dětské centrum. Zřízen je zde i sportovní koutek, kde jsou umístěny různé posilovací stroje. Volný čas mohou žadatelé trávit i ve vycházkovém prostoru, který je však oplocen a zabezpečen proti případnému útěku.⁴⁴

Práce sociálního pracovníka v přijímacím středisku není lehká, ale je velmi rozmanitá a užitečná. Při příchodu nového klienta by měl být sociální pracovník schopen se dorozumět, případně zajistit tlumočnicka. Poté proběhne vstupní pohovor, který se skládá z několika částí. Nejprve pracovník pustí klientovi instruktážní film o azylovém zařízení, který by mu měl pomoci se v novém prostředí lépe zorientovat. Informuje klienta o tom, jaká azylová zařízení v ČR existují, jaké služby může využívat, na koho se může obrátit s dotazy a problémy a jaká má v ČR práva a povinnosti. Po zhlédnutí filmu vede sociální pracovník s klientem rozhovor, při němž je důležité získat od klienta informace o jeho situaci a poměrech, tzv. sociální anamnéza. Dále by měl informovat klienta o možnosti zprostředkování psychologické péče, protože klienti jsou často pod velkým tlakem a přinášejí si traumatizující zážitky, kvůli kterým museli opustit svůj domov. Proto je nutné, aby jim v případě potřeby pomohl odborník. Na závěr klient obdrží materiály

---

⁴³ Výroční zpráva SUZ za rok 2006

⁴⁴ Výroční zpráva SUZ za rok 2008

nezbytné pro pobyt v zařízení a důležité kontakty. Po ukončení vstupního rozhovoru zakládá sociální pracovník osobní spis klienta, do kterého průběžně zapisuje veškeré nezbytné údaje.

Sociální pracovník pracuje jak s jednotlivcem, tak s rodinou. Při práci s rodinou je důležitou částí pohovoru hlavně výchova dětí. Jedná se o otázky povinné školní docházky a dozoru nad konáním dětí v zařízení. Další činnost směřuje vůči nově narozeným dětem, kdy pracovník pomáhá maminkám s vyřízením nezbytné administrativy.

Náplní práce sociálního pracovníka je tedy být oporou klientovi při jeho aklimatizaci v novém prostředí. Sociální pracovník se stává jeho průvodcem, měl by mu být k dispozici při jeho zásadních rozhodnutích. Pomáhá klientovi se všemi činnostmi, které následují po udělení azylu – pomoc při zajištění ubytování v integračním azylovém středisku, s vyplácením zákonných dávek, s vyřízením dokladů a nahlášením na potřebných úřadech.⁴⁵

3.1.2 Pobytové středisko

Do pobytových středisek jsou žadatelé umísťováni po skončení vstupních procedur, kde čekají na konečné rozhodnutí ve věci své žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Pobytová střediska poskytují podobné služby jako přijímací střediska. Jedná se však o otevřené zařízení, takže žadatelé se mohou za stanovených podmínek volně pohybovat mimo areál.⁴⁶

Žadatelé jsou v pobytovém středisku ubytováni v místnostech, které mají charakter bytů. Jedná se o dva pokoje a sociální zázemí, tzv. ubytovací buňka. Stravování je zajištěno dvěma způsoby – buď se žadatelům poskytuje strava hromadně, nebo dostávají finanční příspěvek a stravování si zajišťují sami. Pokud se žadatelé stravují sami, je zaveden režim samostatného vaření. Každá ubytovací buňka má vlastní kuchyň, která je vybavena lednicí, sporákem, mikrovlnnou troubou, mixérem apod.

---

⁴⁵ Výroční zpráva SUZ za rok 2009

⁴⁶ Výroční zpráva SUZ za rok 2006

V pobytovém středisku je zřízeno dětské centrum a internetové pracoviště, kde mohou žadatelé trávit svůj volný čas. Dětské centrum je vedeno kvalifikovaným lektorem s pedagogickým vzděláním. Dětské centrum je dětem k dispozici každý pracovní den. Dopoledne je navštěvují děti předškolního věku a maminky s batolaty. Činnost je zaměřena na adaptaci dětí na prostředí zařízení, rozvoj motorických dovedností, kognitivních schopností, případně na nástup do školy. Odpoledne centrum navštěvují děti školního věku, které zde mohou odpočívat, hrát si nebo si dělat domácí úkoly. Pro sportovní využití je k dispozici sportovní kout a dětské hřiště. Sportovní aktivity jsou pro žadatele zajišťovány i mimo středisko. Mohou navštěvovat krytý bazén, fitness centrum, bowling a v létě i koupaliště. Dalším možným způsobem trávení volného času je návštěva čajovny nebo knihovny, které jsou zřízeny ve většině azylových zařízení. Žadatelé si zde mohou vypít šálek čaje, půjčovat si cizojazyčnou literaturu, hrát deskové hry apod.⁴⁷

V pobytovém středisku stráví klienti delší dobu, pokud se nerozhodnou bydlet mimo středisko. Zde si klienti nemohou vybírat, s kým budou bydlet na pokoji, musí respektovat ubytovací řád a nemají příliš mnoho soukromí. Tyto faktory často vedou k nedorozuměním mezi spolubydlícími. Jsou způsobeny odlišným původem, kulturními a sociálními zvyklostmi. Někteří klienti mají problém s užíváním alkoholu a tím znepríjemňují život ostatním spolubydlícím. V tomto případě musí být sociální pracovník schopen situaci řešit a obnovit klidnou atmosféru. Většinou se jedná o rozhovor, který ujasní situaci a vysvětlí pravidla. V některých případech stačí ubytovat klienta na jiný pokoj, jindy se zase musí přistoupit na změnu pravidel užívání společného prostoru, jako je televizní, nebo internetová místnost. V případě, že dojde k napadení mezi klienty, musí sociální pracovník zvážit podání podnětu pro zahájení přestupkového řízení. V opravdu závažných případech pak musí pracovník kontaktovat policii.⁴⁸

---

⁴⁷ Výroční zpráva SUZ za rok 2008

⁴⁸ Výroční zpráva SUZ za rok 2009

3.1.3 Integrační středisko

Integrační azylová střediska slouží pro dočasné ubytování osob, kterým Česká republika udělila mezinárodní ochranu, a napomáhají jejich integraci.

Úkolem integračních středisek je nabídnout klientům dočasné ubytování do doby, než se jim podaří osamostatnit. V souladu se zákonem o azylu jsou ubytovány dva typy klientů. Prvním typem jsou osoby, kterým Česká republika udělila mezinárodní ochranu formou azylu a druhým typem jsou osoby, požívající doplňkové ochrany. Nárok na ubytování mají všichni azylanti, kterým byla udělena mezinárodní ochrana, a to po dobu 18 měsíců – ve výjimečných případech 24 měsíců. Osoby požívající doplňkové ochrany mají nárok na ubytování pouze v případě, pokud splňují podmínku danou zákonem o azylu. Podmínkou je, že se bude jednat o rodiče nebo rodinu s nezletilými či zletilými zdravotně postiženými dětmi nebo o cizince s vážným zdravotním postižením. Tyto osoby mohou být dle zákona ubytovány v integračním středisku nejdéle po dobu 3 měsíců od nabytí právní moci rozhodnutí o udělení mezinárodní ochrany.

V integračním azylovém středisku je s klienty uzavřena ubytovací smlouva a pobyt si hradí sami. Výše nákladů se odvíjí od jejich spotřeby (stejně jako je tomu u nájemního bydlení) a od velikosti bytové jednotky. Klienti hradí také běžné poplatky, jako je například svoz odpadu. Kromě ubytování poskytují tato střediska i další služby, jako je asistence a výuka českého jazyka. Asistenci zajišťují sociální pracovníci a vychází z potřeb a zkušeností jednotlivých klientů. Asistence spočívá v pomoci s registrací na úřadech, zajištění zdravotní péče, s nástupem do školy, s hledáním bydlení a zaměstnání a při řešení dalších životních situací. Kromě sociálních pracovníků pomáhají klientům i nevládní neziskové organizace působící v místě střediska.

Práce sociálního pracovníka v integračním středisku je velmi pestrá a s každým klientem je individuální. Pro klienta, který musel opustit svou rodnou zem a začít žít nový život v neznámém prostředí, je sociální pracovník pomocným průvodcem, který ho doprovází na jeho cestě za úspěšnou integrací. Cílem pracovníka je pomoci klientovi žít důstojný život v ČR, být ekonomicky soběstačný a nezávislý na jakékoli pomoci. Dalším cílem je, aby byl klient schopný dorozumět se česky, případně aby jeho děti mohly vystudovat, a žít spokojeně ve slušném bytě, který si sám vybere. Na dosažení tohoto cíle mají společně 18 měsíců, což je doba, po kterou je klient ubytován v integračním středisku.

Prvním krokem, který musí sociální pracovník udělat, je ubytovat klienta, sepsat a podepsat ubytovací smlouvu. Dále ho seznámí s novým prostředím, s jeho právy a povinnostmi a se základními právními předpisy, které se ho bezprostředně týkají. Pracovník naučí klienta, jak se zaevidovat na úřad práce, kde může požádat o dávky sociální péče, vyřídit kartu zdravotního pojištění apod. seznámí ho s tím, kde jsou obchody, služby a všechny potřebné úřady a instituce.

Během prvního měsíce pobytu sestavuje sociální pracovník s klienty tzv. individuální integrační plán. Klient vyplní podrobný dotazník, ve kterém pracovník zjišťuje jeho vzdělání, jazykové znalosti, profesi a pracovní zkušenosti, přání a plány jeho budoucí integrace v ČR. Na základě tohoto dotazníku pak sociální pracovník sestavuje plán, kde si sám klient stanoví své cíle a priority v oblasti vzdělání, zaměstnanosti, bydlení apod. Poté se setkávají na pravidelných evaluačních schůzkách, kde vzájemně hodnotí pokroky při naplňování individuálního plánu.

Sociální pracovník dále poskytuje klientům sociální pomoc a asistenci v oblastech praktického života, jako jsou právnícké, překladatelské a tlumočnické služby, výměny řidičských průkazů, rekvalifikačních kurzů a další. Důležitou fází práce sociálního pracovníka s klientem je hledání, vytipování a jeho následné stěhování do vhodného bytu, nejlépe v místě, kde má klient zaměstnání, přátele, příbuzné, potřebnou lékařskou péči nebo jiné vazby.⁴⁹

---

⁴⁹ Výroční zpráva SUZ za rok 2011

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 VÝZKUMNÝ PROBLÉM

V praktické části jsme se zabývali problematikou aktuální masové migrační krize, neboť se jedná o jedno z témat, které Evropu trápí už více než 2 roky. Do Evropy proudí miliony migrantů (legálních i nelegálních), kteří zde žádají o udělení mezinárodní ochrany, jelikož v jejich zemi jim hrozí určité nebezpečí. Na to však Evropa nebyla připravena a doposud není schopna tuto situaci určitým způsobem řešit.

V ČR tradice dlouhodobého a systematického sledování a analyzování migrace v podstatě neexistuje. To je však skutečnost logická, neboť ČR nejen že nikdy nebyla koloniální mocností, ale ani nikdy, minimálně po roce 1989, žádné masivnější migraci nečelila. Proto se v ČR migraci nevěnovala zásadnější pozornost a systematictěji se nestudovala. Současná masivní migrační vlna ze zemí severní Afriky a Blízkého a Středního východu, které Evropa čelí, nás však nutí, abychom s touto diskusí a hledáním odpovědí začali i u nás.⁵⁰

4.1 Realizované výzkumy

Výzkumy týkající se migrační krize byly realizovány Centrem pro výzkum veřejného mínění. Jedná se o vědeckou instituci Sociologického ústavu Akademie věd ČR. Tato instituce realizuje výzkumy téměř každý měsíc. Například se jedná o tyto výzkumy:

- Postoj české veřejnosti k přijímání uprchlíků – únor 2017
- Postoj české veřejnosti k přijímání uprchlíků – prosinec 2016
- Postoj české veřejnosti k přijímání uprchlíků – říjen 2016

Jak vyplývá z názvu výzkumů, šetření se týkala postojů veřejnosti k přijímání uprchlíků z oblastí postižených válečným konfliktem, tedy z oblasti Blízkého východu, severní Afriky a uprchlíků z Ukrajiny. Součástí šetření bylo i zmapování zájmu o aktuální vývoj okolo této situace a vnímání situace jako bezpečnostní hrozby. Všechny tyto výzkumy zpracovala Jarmila Pilecká a Jan Červenka.

---

⁵⁰ SCHEU, Harald Christian a Ednan ASLAN. *Migrace a kulturní konflikty*. Praha: Auditorium, 2011, 322 s. ISBN 978-80-87284-07-0.

Každého výzkumu se zúčastnilo cca 1000 respondentů starších 15 let. V těchto výzkumech se zjistilo, že názory veřejnosti na přijímání uprchlíků z Ukrajiny se liší od postojů k přijímání uprchlíků z Blízkého východu a severní Afriky. Celkově je však postoj k přijímání uprchlíků spíše negativní. Výsledkem těchto výzkumů bylo, že okolo 60% dotázaných je proti přijímání uprchlíků do ČR, zatímco cca 30% je pro jejich přijetí, ale jen do doby, než se budou schopni vrátit do země svého původu. O aktuální migrační krizi se zajímá okolo 70% respondentů, celou situaci však vnímají jako bezpečnostní hrozbu pro ČR i Evropu. Podle respondentů je nejvíce ohrožena evropská bezpečnost.⁵¹

Další výzkum vztahující se k migrační krizi zpracovala agentura Median pro Českou televizi. Výzkum se nazýval *Vývoj vztahu Čechů k imigraci a přijímání uprchlíků*. Výzkum byl realizován v době od 1. do 10. října 2015 tzv. kvótním výběrem v náhodně vybraných oblastech ČR. Výzkumu se zúčastnilo 1 237 respondentů starších 18 let.

Výsledkem průzkumu bylo, že se Češi staví k migrační krizi spíše odmítavě. Na území Evropy by uprchlíky nepustilo 70% respondentů. Na druhou stranu lidé nezapomínají ani na pomoc uprchlíkům. S tím, aby ČR přijala část uprchlíků ze solidarity, souhlasilo téměř 40% respondentů. Zjistilo se také, že Češi mají strach z příchodu uprchlíků ze tří důvodů: kvůli obavě o bezpečnost, strachu z konkurence na trhu práce a také kvůli strachu z odlišné kultury. Dalším zjištěním bylo, že téměř 50% respondentů se staví odmítavě ke kvótám, podle kterých by si mezi sebe měly uprchlíky rozdělit jednotlivé evropské země.

Podle sociologa agentury Median Daniela Prokopa byly názory na migrační krizi různě vyhraněné. Jednoznačné názory mají především ti respondenti, kteří se o dění zajímají a pozorně ho sledují. Naopak lidé, kteří se o dění zajímají méně, mají nevyhraněné názory.⁵²

---

⁵¹ Centrum pro výzkum veřejného mínění. *Sociologický ústav Akademie věd ČR* [online]. CVVM [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://cvvm.soc.cas.cz/mezinarodni-vztahy/>

⁵²MEDIAN, s.r.o. Průzkum: Češi by nejraději zavřeli evropské hranice. S uprchlíky přitom umí být solidární. [online]. 5. 11. 2015 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/1614072-pruzkum-cesi-nejradeji-zavreli-evropske-hranice-s-uprchliky-pritom-umi-byt-solidarni>

5 DESIGN VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ

Jak již bylo uvedeno, Evropa se s migrační krizí potýká už více než 2 roky. S tím souvisí i počet výzkumů, které byly za tuto dobu realizovány. Výše zmíněné výzkumy se týkaly postojů české veřejnosti k přijímání uprchlíků. Na základě těchto výzkumů jsme se rozhodli zpracovat na téma migrační krize kvantitativní výzkum, ovšem s tím rozdílem, že našimi respondenty nebyla česká veřejnost, nýbrž studenti pomáhajících profesí, a to z toho důvodu, abychom zjistili, jaký názor na tuto situaci mají budoucí sociální pracovníci, kteří se mohou uplatnit v jednotlivých azylových zařízeních a tudíž se tak dostat do kontaktu právě s touto cílovou skupinou.

5.1 Výzkumné otázky

Hlavní výzkumná otázka:

- Jaký je názor studentů pomáhajících profesí na aktuální masovou migrační krizi?

Dílčí výzkumné otázky:

- Jaký je názor studentů pomáhajících profesí na aktuální dění migrace v Evropě?
- Jaký je názor studentů pomáhajících profesí na případné zavedení povinných kvót?
- Jaké problémy spojené s aktuální migrační krizí můžeme identifikovat podle studentů pomáhajících profesí?
- Jaký může být přínos aktuální migrační krize pohledem studentů pomáhajících profesí?
- Jak studenti pomáhajících profesí hodnotí integraci běženců do společnosti?
- Jaký je názor studentů pomáhajících profesí na možná řešení aktuální migrační krize?

5.2 Výzkumné cíle

Hlavní výzkumný cíl:

- Zjistit názor studentů pomáhajících profesí na aktuální masovou migrační krizi.

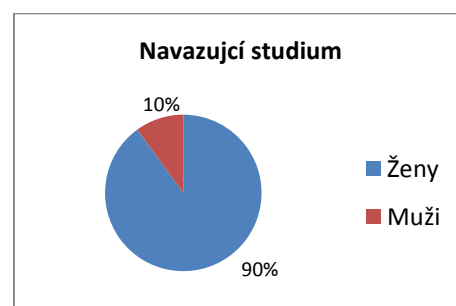
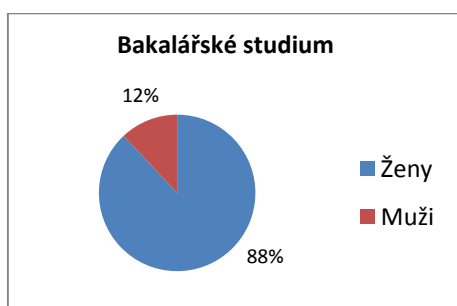
Dílčí výzkumné cíle:

- Zjistit názor studentů pomáhajících profesí na aktuální dění migrace v Evropě.
- Zjistit názor studentů pomáhajících profesí na případné zavedení povinných kvót.
- Identifikovat názor studentů pomáhajících profesí na problémy spojené s aktuální migrační krizí.
- Identifikovat přínos aktuální migrační krize pohledem studentů pomáhajících profesí.
- Zjistit názor studentů pomáhajících profesí na integraci běženců do společnosti.
- Zjistit názor studentů pomáhajících profesí na možná řešení aktuální migrační krize.

5.3 Výzkumný soubor

Za výzkumný soubor byli zvoleni studenti pomáhajících profesí ze všech moravskoslezských univerzit. Jednalo se o studenty 3. ročníku bakalářského studia a o studenty 2. ročníku navazujícího studia. Výzkumný soubor byl vybrán pomocí záměrného výběru. Celkově se výzkumu zúčastnilo 306 studentů, z toho 172 studentů bakalářského studia a 134 studentů navazujícího magisterského studia.

Pohlaví respondentů je ovšem velmi výrazně nerovnoměrné. Výzkumu se zúčastnilo 12% mužů a 88% žen bakalářského studia a 10% mužů a 90% žen navazujícího magisterského studia. Z toho je patrné, že obory jako Sociální pedagogika, Sociální práce, Sociální patologie a prevence a jiné studují převážně ženy.

5.4 Předvýzkum

Předvýzkum je jakousi zmenšenou formou našeho vlastního výzkumu a všech jeho fází. Předvýzkum se zpravidla provádí na relativně malém vzorku osob, a tudíž získané výsledky neumožňují činit obecnější závěry. Důležité je v předvýzkumu ověřit všechny metody a techniky, se kterými počítáme při vlastním výzkumu. Takto provedený předvýzkum zmenšuje riziko použití nevhodné metody nebo techniky.⁵³

V našem případě byl předvýzkum proveden v lednu 2017. Předvýzkumu se zúčastnilo na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně 11 respondentů 3. ročníku Sociální pedagogiky. Na základě jejich námětů a připomínek jsme následně některé části dotazníku upravili.

5.5 Sběr dat

Pro sběr dat byla použita písemná forma dotazníku, který byl určen studentů pomáhajících profesí. Dotazník byl samozřejmě zcela anonymní.

Výzkum byl proveden na čtyřech moravskoslezských univerzitách, a to na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně, Ostravské univerzitě, Slezské univerzitě v Opavě a na Masarykově univerzitě v Brně.

Dotazník byl sestaven za pomoci škálových položek a skládal se ze dvou otázek informačních, které zjišťovaly pohlaví a ročník respondentů a z 35 uzavřených položek, u kterých respondenti vybírali jednu z 5 možných odpovědí (naprosto nesouhlasím, spíše nesouhlasím, nevím, spíše souhlasím, naprosto souhlasím).

Sběr dat pro výzkum byl realizován začátkem března 2017 a podle zjištěných údajů studovalo na všech moravskoslezských univerzitách celkem 481 studentů. Sesbíráno bylo však celkově 306 dotazníků, jelikož ne všichni studenti byli v tu dobu ve škole přítomni a 13 dotazníků muselo být vyřazeno.

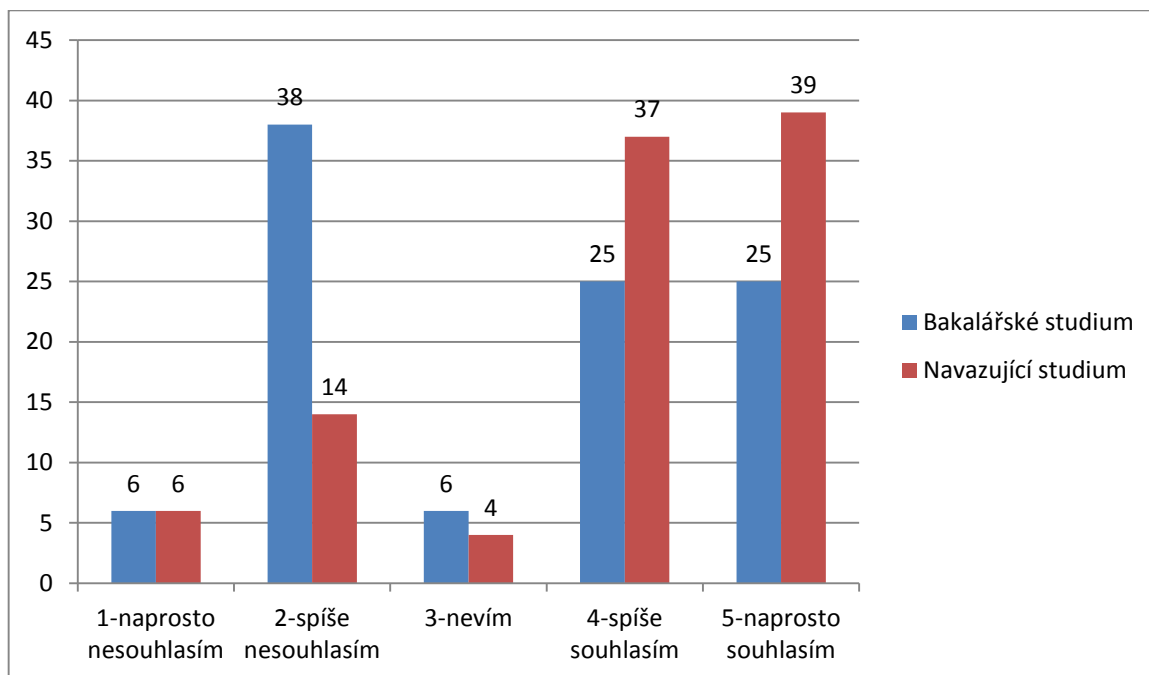
---

⁵³ CHRÁSKA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. Praha: Grada, 2007, 265 s. Pedagogika. ISBN 978-80-247-1369-4.

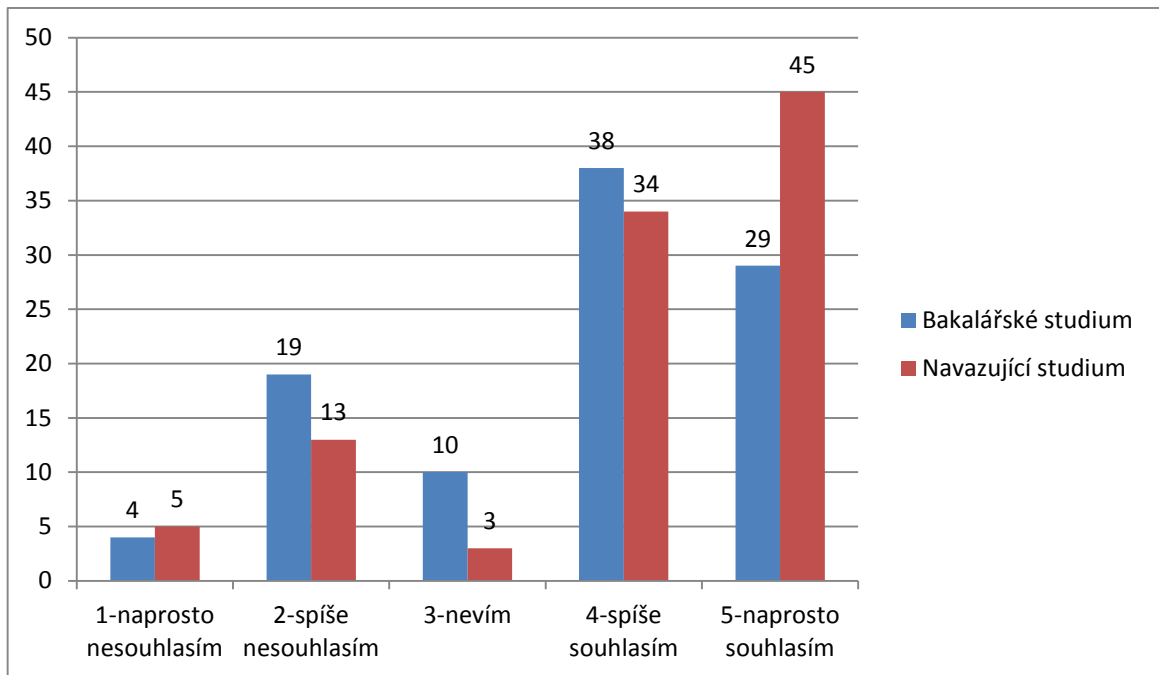
5.6 Analýza dat

Graf 1: Masovou imigrační vlnu považují za největší problém současnosti

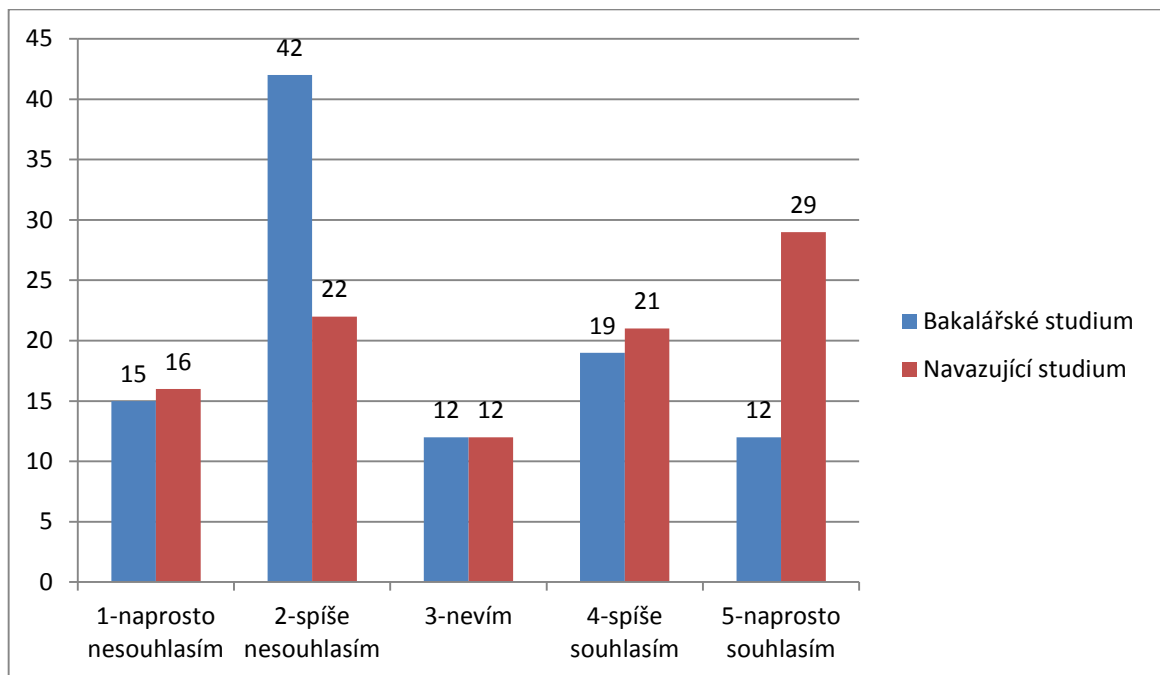
Masovou imigrační vlnu považuje za největší problém současnosti většina respondentů. S výrokem souhlasilo celkem 50% studentů bakalářského studia, zatímco u studentů navazujícího magisterského studia se jednalo až o 76% respondentů. Na druhou stranu celkem 38% studentů bakalářského a 14% navazujícího magisterského studia uvedlo, že s tímto tvrzením spíše nesouhlasí. Podle ekonoma Slaného se masivní imigrační vlna, které v poslední době Evropa čelí, stala reálným problémem řady zemí, ale rovněž významným politickým tématem, jakož i předmětem hlubokého ideového střetu.⁵⁴

⁵⁴ JANÁČKOVÁ, Stanislava a Jan SKOPEČEK a Martin SLANÝ. *Masová imigrace: záchrana, nebo zkáza Evropy?* Vydání první. Praha: Institut Václava Klause, 2016. 221 stran. Publikace č. 23/2016. ISBN 978-80-87806-95-1.

Graf 2: Masová migrace představuje zásadní ohrožení stability Evropy

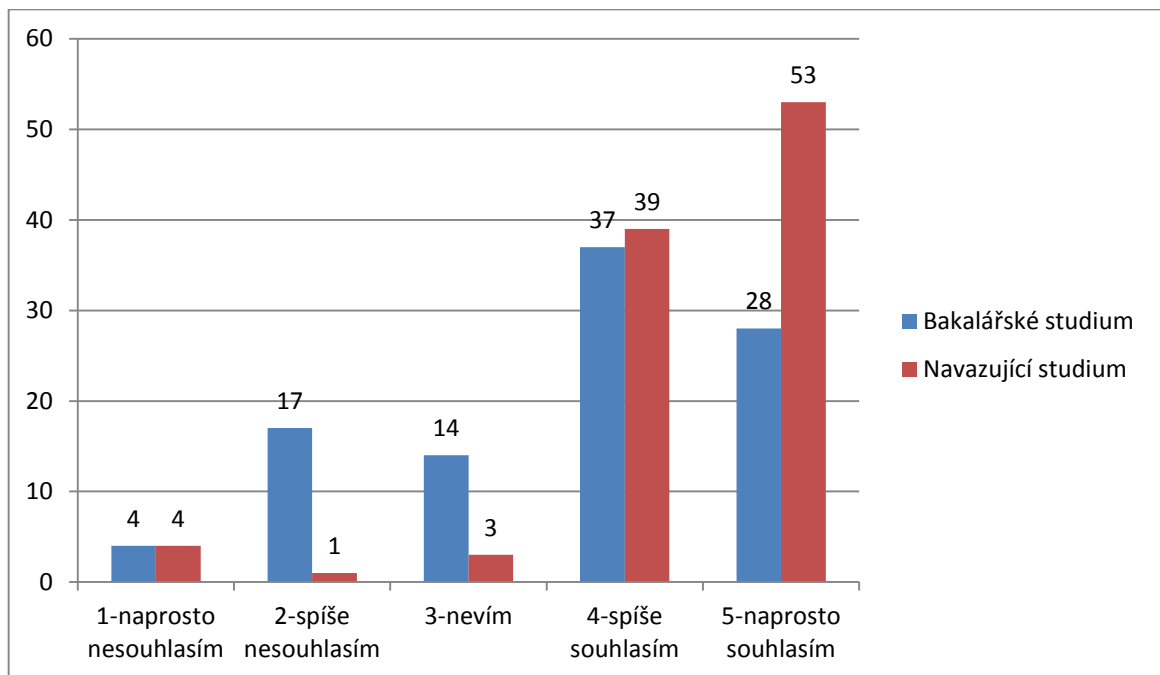
Stejně jako u předchozího výroku je masová migrace pro většinu respondentů zásadním problémem. Pro 67% studentů bakalářského a 79% studentů navazujícího magisterského studia představuje migrace zásadní ohrožení stability Evropy. Pouze 19% studentů bakalářského a 13% studentů navazujícího magisterského studia uvedlo, že s tvrzením spíše nesouhlasí a migraci nepovažují za hrozbu pro udržení stability Evropy.

Graf 3: Myslím si, že přístup českých politiků k problému masové imigrace je správný.

Z odpovědí lze vyčíst, že většina respondentů bakalářského studia spíše nebo naprosto nesouhlasí s tím, že by česká vláda přistupovala k problému masové imigrace správně. Celkem se jedná o 57% studentů, z nich potom 15% s tímto tvrzením naprosto nesouhlasí. Názor studentů navazujícího magisterského studia je však spíše pozitivní. Z grafu je zřejmé, že rovných 50% respondentů považuje přístup české vlády k problému migrace za správný.

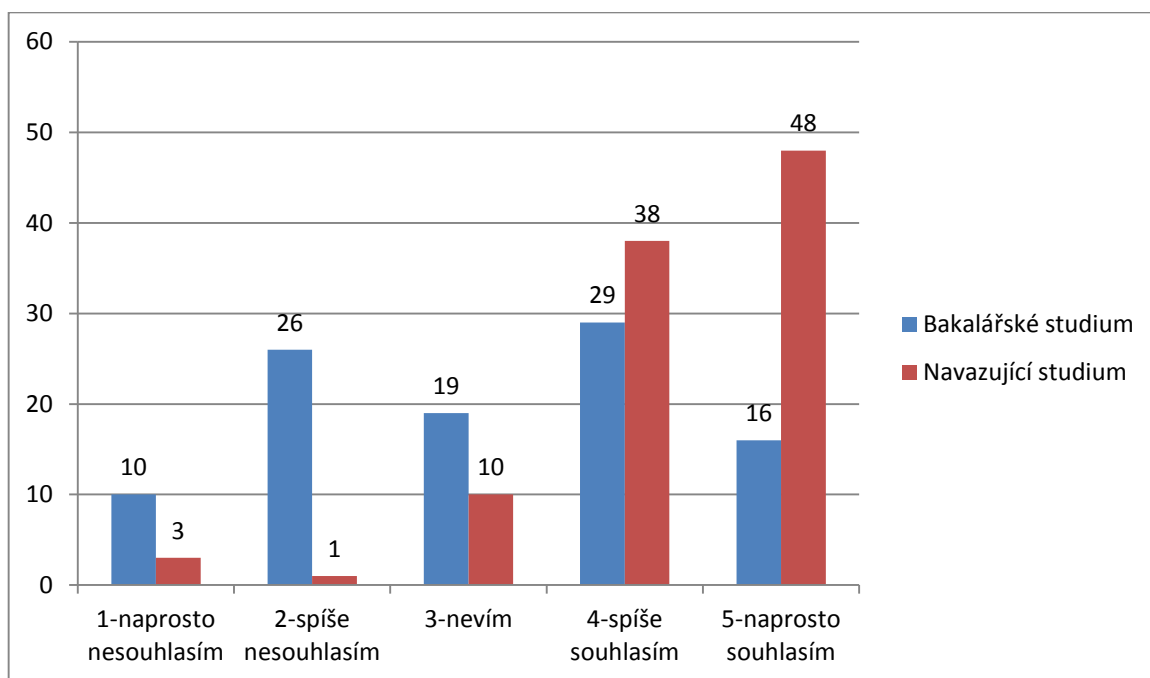
Graf 4: Kvóty, které Evropská komise navrhuje, zneklidňují českou veřejnost

Možnost Evropské komise určovat jednotlivým zemím, kolik migrantů mají přijmout, zneklidňuje veřejnost. To je přímým důsledkem přijetí Lisabonské smlouvy, bez níž by takový „úkol“ nemohl z Bruselu přijít.⁵⁵ Názory respondentů na Evropskou komisi navrhané kvóty, se u jednotlivých ročníků liší. U studentů bakalářského studia byly odpovědi poměrně různé. S výrokem naprostο a spíše souhlasilo 65% respondentů, 14% respondentů nedokázalo uvést, zda se k výroku přiklání či nikoli. Odpověď „Spíše nesouhlasím“ uvedlo celkem 17%. To může být dáno faktem, že studenti navazujícího magisterského studia mají více znalostí o dané problematice, a proto se k výroku přiklonilo celkem 92% respondentů.

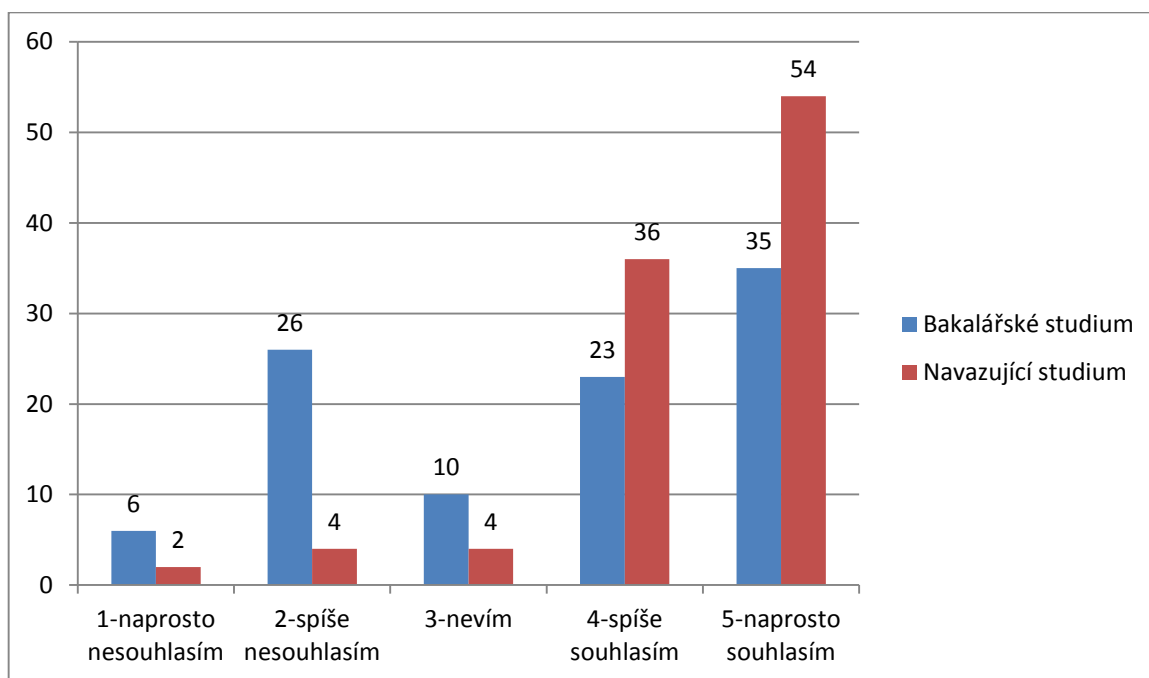
⁵⁵ JANÁČKOVÁ, Stanislava a Jan SKOPEČEK a Martin SLANÝ. *Masová imigrace: záchrana, nebo zkáza Evropy?* Vydání první. Praha: Institut Václava Klause, 2016. 221 stran. Publikace č. 23/2016. ISBN 978-80-87806-95-1.

Graf 5: Kvóty jsou jen další nabídkou pro uprchlíky, aby o vstup do Evropy usilovali

Odpovědi respondentů na tuto položku jsou víceméně podobné jako v předchozím výroku. Opět můžeme vyčíst, že odpovědi studentů bakalářského studia jsou poměrně různorodé, zatímco u studentů navazujícího magisterského studia vidíme opět jasnou odpověď. Téměř 50% respondentů s výrokem naprosto souhlasí a bezmála 40% respondentů zde odpovědělo „Spíše souhlasím“.

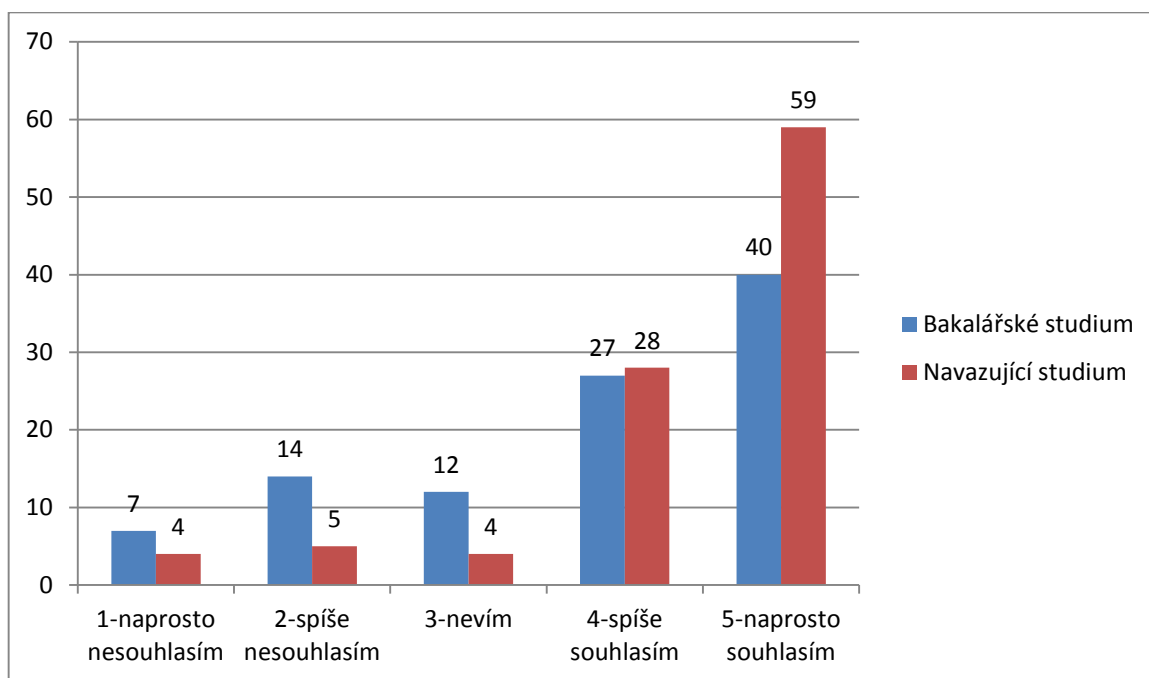
Graf 6: Odmítavý postoj české vlády vůči povinným kvótám pro uprchlíky je správný

Přestože je ČR pro běžence spíše tranzitní zemí, je jen otázkou času, kdy se u nás začnou usazovat. Nejpozději však poté, co Brusel prosadí rovnoměrné rozmístění imigrantů, tzv. solidární kvóty pro členské státy unie.⁵⁶ Studenti navazujícího magisterského studia hodnotí přístup české vlády k dané problematice kladně. Celých 90% respondentů si myslí, že odmítavý postoj ČR ke kvótám je správný. U studentů bakalářského studia se necelých 60% respondentů také přiklání ke správnému postoji české vlády vůči povinným kvótám. Na druhou stranu s tímto tvrzením spíše nesouhlasí 26% respondentů.

⁵⁶ JANÁČKOVÁ, Stanislava a Jan SKOPEČEK a Martin SLANÝ. *Masová imigrace: záchrana, nebo zkáza Evropy?* Vydání první. Praha: Institut Václava Klause, 2016. 221 stran. Publikace č. 23/2016. ISBN 978-80-87806-95-1.

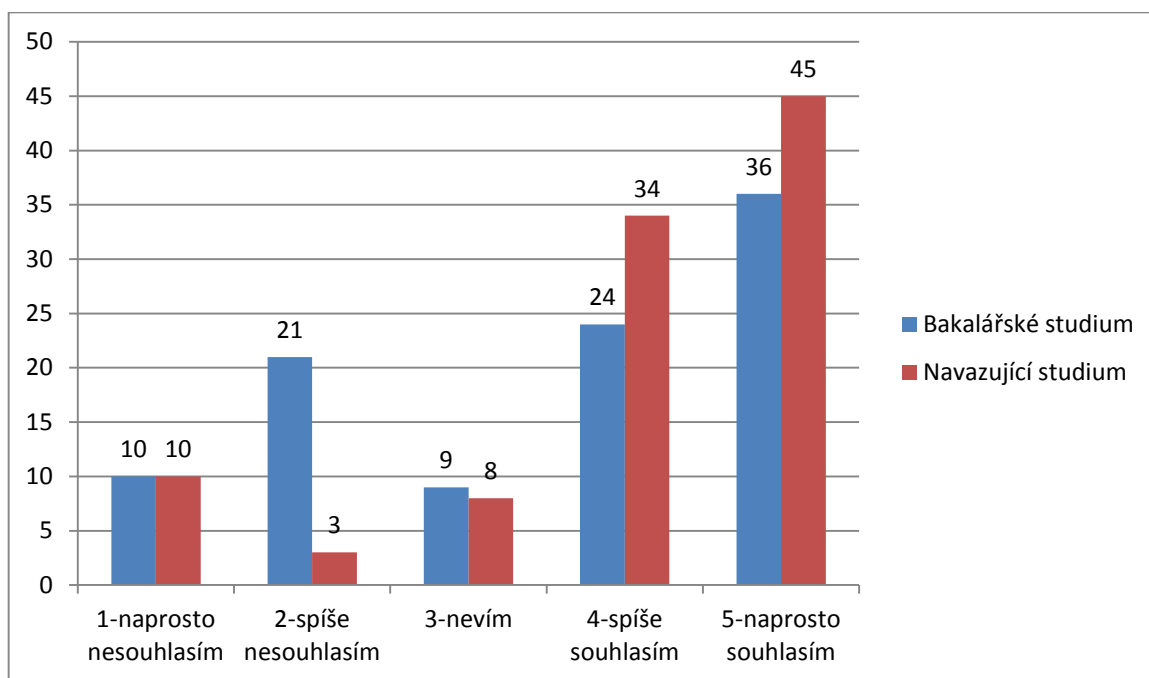
Graf 7: Pro země, které nejsou na masovou migraci připravené, je vnucování uprchlických kvót nepřijatelné

Názory respondentů na vnucování kvót se příliš neliší. S tvrzením, že vnucování uprchlických kvót zemím, které nejsou na migraci připravené, je nepřijatelné, souhlasilo 67% studentů bakalářského studia, z toho rovných 40% souhlasilo naprostou. U studentů navazujícího magisterského studia se jednalo o bezmála 90%. Janáčková dokonce uvádí, že takové vnucování kvót zemím, které na migraci nejsou připravené a nesouhlasí s ní, je nepřijatelným diktátem. Ukazuje to, nakolik již státy v Evropské unii ztratily svou suverenitu.⁵⁷

⁵⁷ JANÁČKOVÁ, Stanislava a Jan SKOPEČEK a Martin SLANÝ. *Masová imigrace: záchrana, nebo zkáza Evropy?* Vydání první. Praha: Institut Václava Klause, 2016. 221 stran. Publikace č. 23/2016. ISBN 978-80-87806-95-1.

Graf 8: Místo kvót bychom měli sdělovat, že každý nelegálně příchozí migrant bude okamžitě poslán zpátky

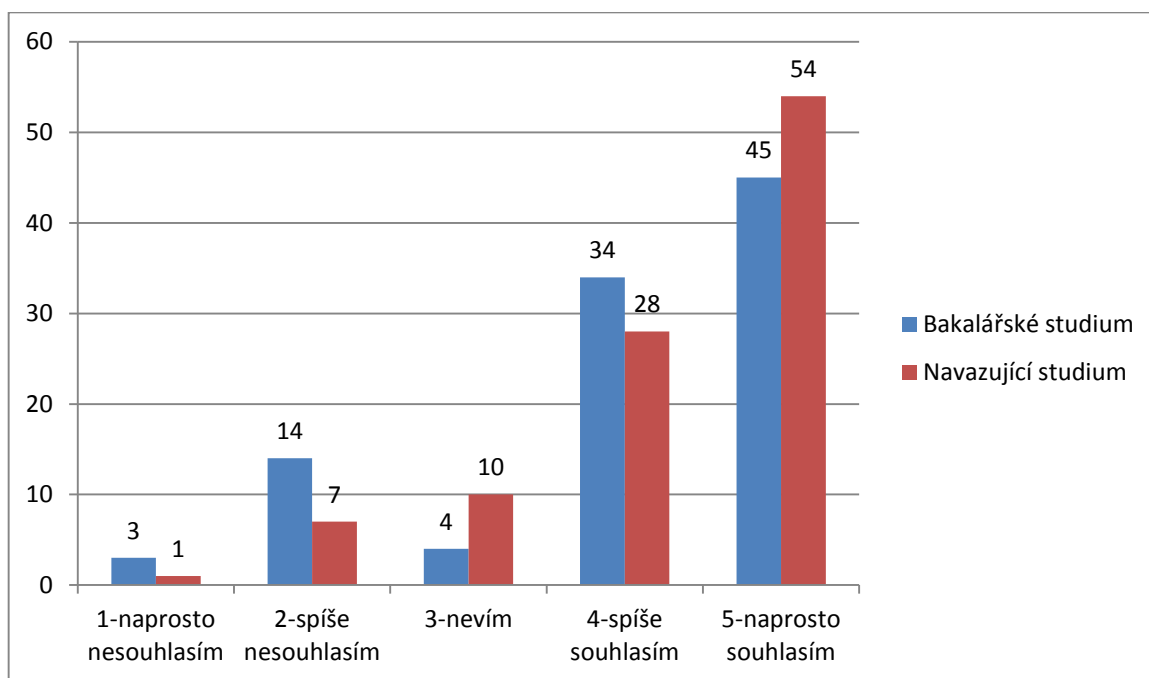

Teze, že dokážeme rozeznat válečné uprchlíky od ekonomických, v praxi selhává. Jediným řešením je pokusit se tento příliv zastavit a vyhošťovat nelegálně příchozí migranty.⁵⁸ S tímto řešením pak souhlasí i většina studentů obou ročníků. U studentů bakalářského studia se k tvrzení přiklání celkem 60% respondentů a u navazujícího magisterského studia téměř 80% respondentů. S výrokem pak naprostě nebo spíše nesouhlasí okolo 30% studentů bakalářského studia.

⁵⁸ JANÁČKOVÁ, Stanislava a Jan SKOPEČEK a Martin SLANÝ. *Masová imigrace: záchrana, nebo zkáza Evropy?* Vydání první. Praha: Institut Václava Klause, 2016. 221 stran. Publikace č. 23/2016. ISBN 978-80-87806-95-1.

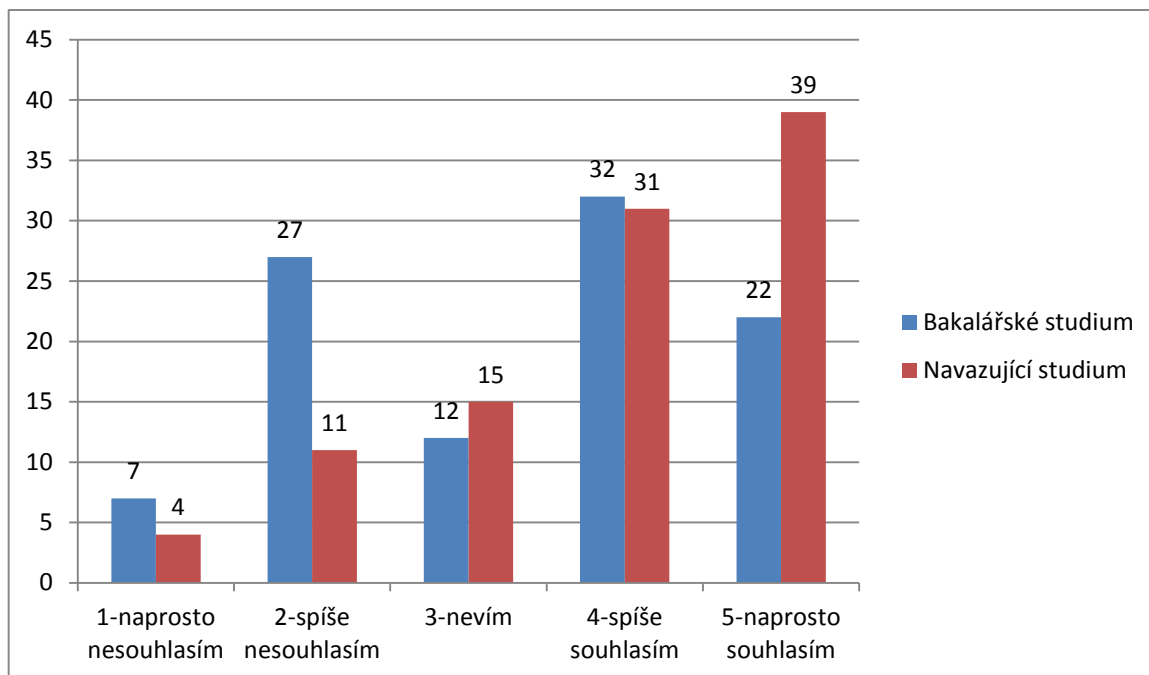

Graf 9: Státy nemají kontrolu nad tím, kdo a s jakým úmyslem se pohybuje na jejich území

Názory respondentů na to, zda státy mají či nemají kontrolu nad jejich územím, se velmi shodují. Okolo 80% studentů bakalářského i navazujícího magisterského studia je přesvědčeno, že státy nemají ponětí, kdo a s jakým úmyslem se pohybuje na jejich území. Pouze 3% studentů bakalářského a 1% studentů navazujícího magisterského studia pak uvedlo, že s tvrzením naprostο nesouhlasí.

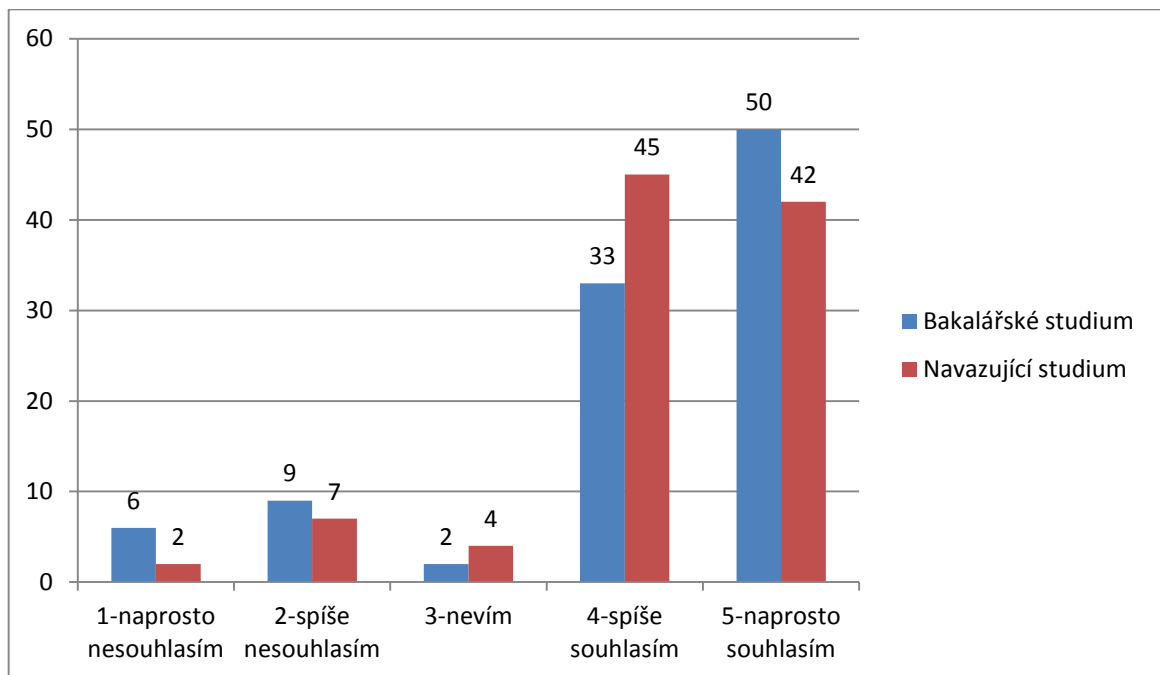
Graf 10: Státy nejsou schopny zajistit bezpečnost svých občanů

Každým rokem přichází do Evropy miliony imigrantů. Jak již bylo uvedeno v předchozím tvrzení, státy ztrácejí kontrolu nad tím, kdo a s jakým úmyslem se pohybuje na jejich území. Ztrácejí tedy i schopnost zajistit bezpečnost svých občanů a zakládají tak na obrovský budoucí sociální a politický problém.⁵⁹ Z grafů lze vyčíst, že podobně jako u předchozího tvrzení, se s výrokem ztotožňuje více jak polovina respondentů. S výrokem naprostο a spíše souhlasí 54% studentů bakalářského a 70% studentů navazujícího magisterského studia. Okolo 15% respondentů obou ročníků pak nedokázalo jednoznačně odpovědět.

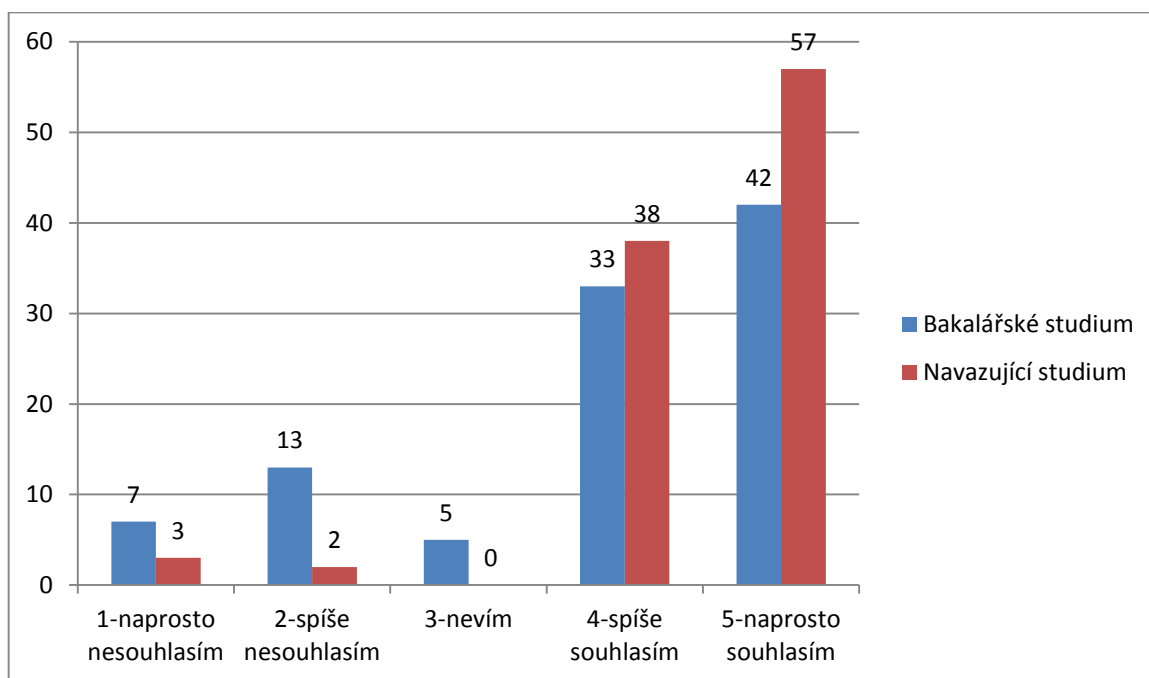
⁵⁹ JANÁČKOVÁ, Stanislava a Jan SKOPEČEK a Martin SLANÝ. *Masová imigrace: záchrana, nebo zkáza Evropy?* Vydání první. Praha: Institut Václava Klause, 2016. 221 stran. Publikace č. 23/2016. ISBN 978-80-87806-95-1.

Graf 11: Kvůli masivnímu přistěholectví mají lidé strach z možného terorismu

Data, získaná odpověďmi na toto tvrzení, jsou jednoznačná. S tvrzením, že kvůli masivnímu přistěholectví mají lidé strach z možného terorismu, souhlasí celkem 83% studentů bakalářského a 87% studentů navazujícího magisterského studia. Naopak počet dotazovaných, kteří s tímto tvrzením nesouhlasí, je velmi nízký.

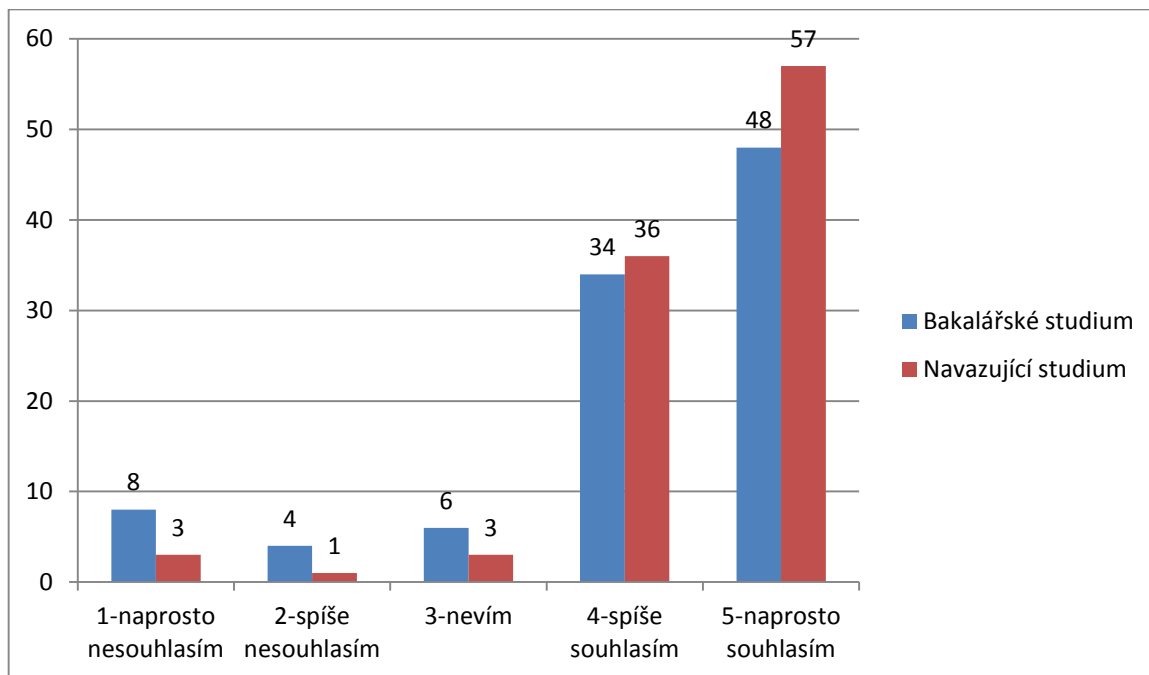
Graf 12: Teroristické útoky v zahraničí přenáší obavy z příchodu přistěhovalců do české společnosti

Teroristické útoky islamistů ve Francii, v Bruselu, v Berlíně, nedávno dokonce v Londýně a dlouholetá zkušenost s kriminálními chudinskými ghety, zvláště s těmi s výrazným podílem muslimů, přenáší obavy z takových příchodů do celé společnosti.⁶⁰ Pokud se blíže podíváme na odpovědi respondentů, tak z grafu u studentů navazujícího magisterského studia vidíme, že rovných 95% respondentů vnímá teroristické útoky jako šíření strachu a nejistoty mezi českou veřejností. Podobně situaci vnímá i 75% studentů bakalářského studia, naopak 20% respondentů pak s tímto tvrzením nesouhlasí.

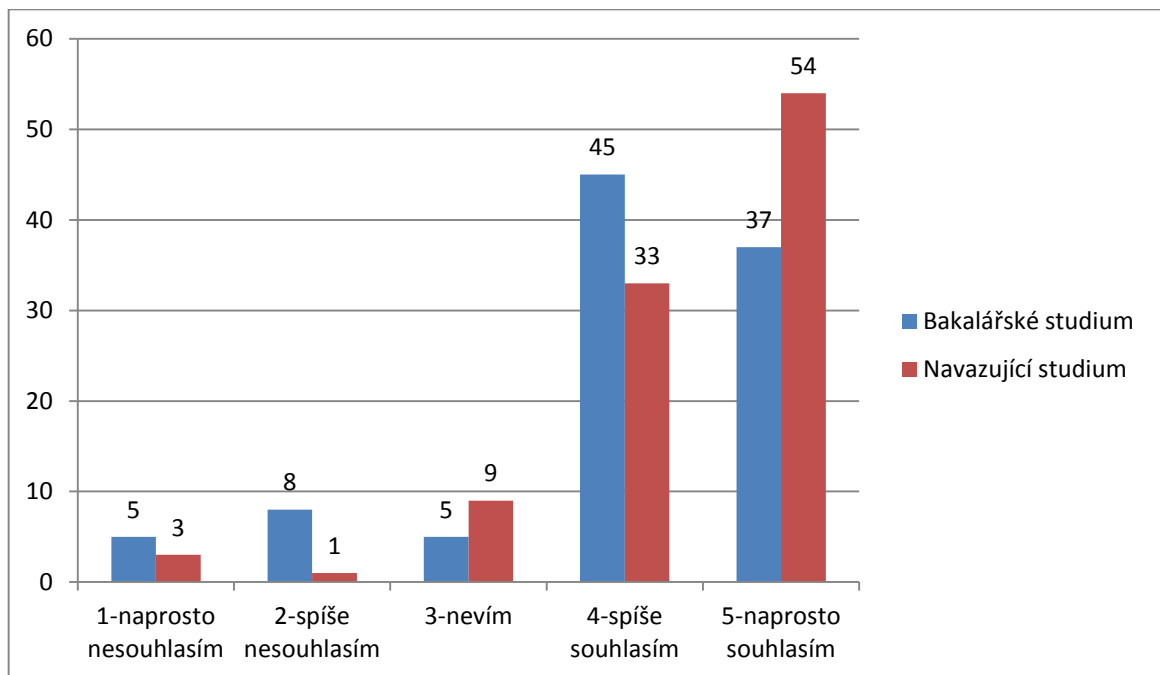
⁶⁰ JANÁČKOVÁ, Stanislava a Jan SKOPEČEK a Martin SLANÝ. *Masová imigrace: záchrana, nebo zkáza Evropy?* Vydání první. Praha: Institut Václava Klause, 2016. 221 stran. Publikace č. 23/2016. ISBN 978-80-87806-95-1.

Graf 13: Bezpečnostní opatření se posilují, až když se stane nějaký teroristický útok

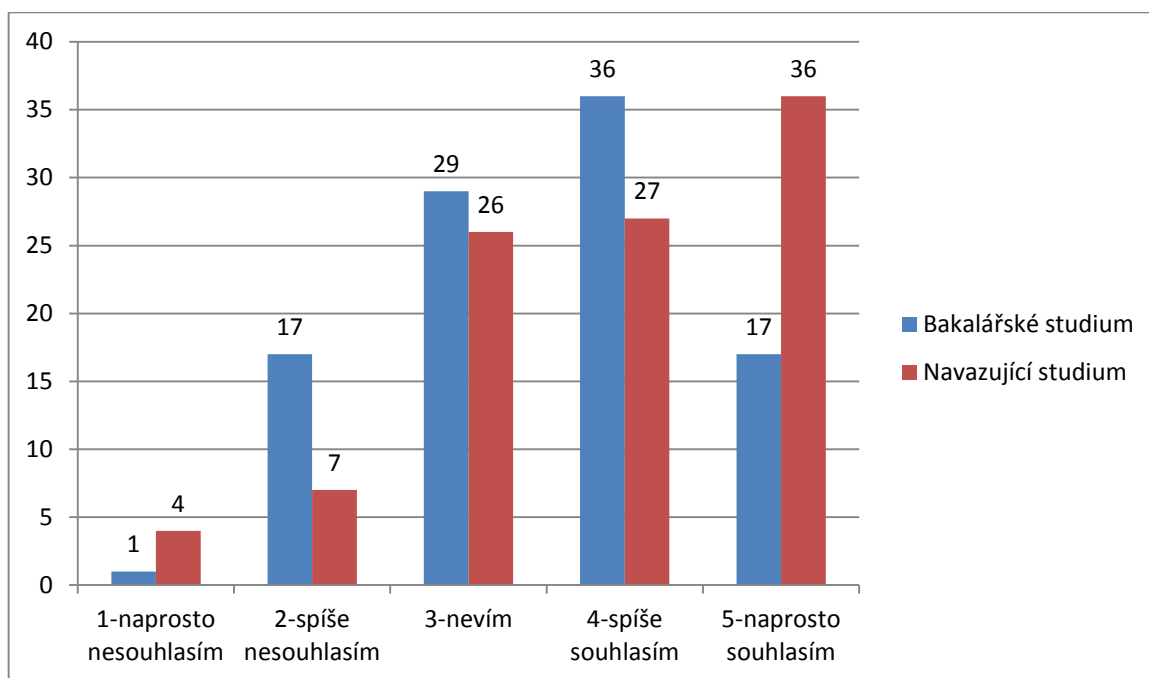
Z odpovědí respondentů lze vyčíst, že mají jednoznačný názor na to, že se až na základě teroristických útoků posilují bezpečnostní opatření. S tvrzením naprostou souhlasilo 48% studentů bakalářského a 57% studentů navazujícího magisterského studia. Odpověď „Spíše souhlasím“ pak uvedlo cca 35% studentů bakalářského i navazujícího magisterského studia.

Graf 14: Na základě teroristických útoků dochází ke zvyšování policejních kontrol na hromadných akcích

Stejně jako u předchozího tvrzení, i zde jsou respondenti přesvědčeni, že ke zvyšování policejních kontrol na hromadných akcích dochází až na základě spáchání teroristických útoků. S daným tvrzením naprostο nebo spíše souhlasí okolo 80% studentů bakalářského a bezmála 90% studentů navazujícího magisterského studia. Naopak odpověď „Naprostο nesouhlasím“ uvedlo pouze 5% studentů bakalářského a 3% studentů navazujícího magisterského studia.

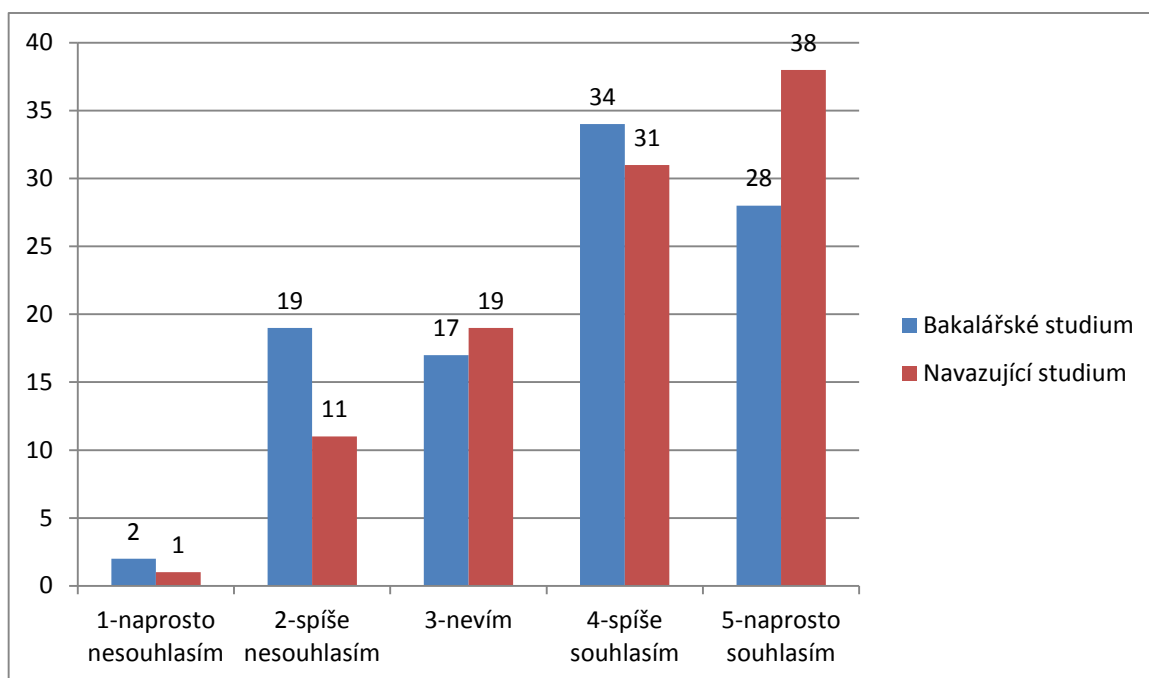
Graf 15: Přistěhovalci v Evropě vytvářejí komunity, v nichž žijí a kde i pracují

Z grafu č. 15 můžeme vyčíst různorodost jednotlivých odpovědí. Přestože u většiny respondentů vidíme, že se k tvrzení přiklánějí, mnoho z nich se však k dané problematice nedokázalo vyjádřit. Pokud se blíže podíváme na odpovědi, tak celkem 53% studentů bakalářského a 63% studentů navazujícího magisterského studia s tvrzením souhlasí. Odpověď „Nevím“ pak uvedlo 29% studentů bakalářského a 26% studentů navazujícího magisterského studia. Problematika vytváření komunit může být dána tím, že se přistěhovalci v Evropě úspěšně neintegrují, a proto vytvářejí paralelní komunity, které žijí a pracují odděleně a s většinovou společností nekomunikují.⁶¹

⁶¹ JANÁČKOVÁ, Stanislava a Jan SKOPEČEK a Martin SLANÝ. *Masová imigrace: záchrana, nebo zkáza Evropy?* Vydání první. Praha: Institut Václava Klause, 2016. 221 stran. Publikace č. 23/2016. ISBN 978-80-87806-95-1.

Graf 16: Vytváření komunit v Evropě vede k růstu rasového napětí

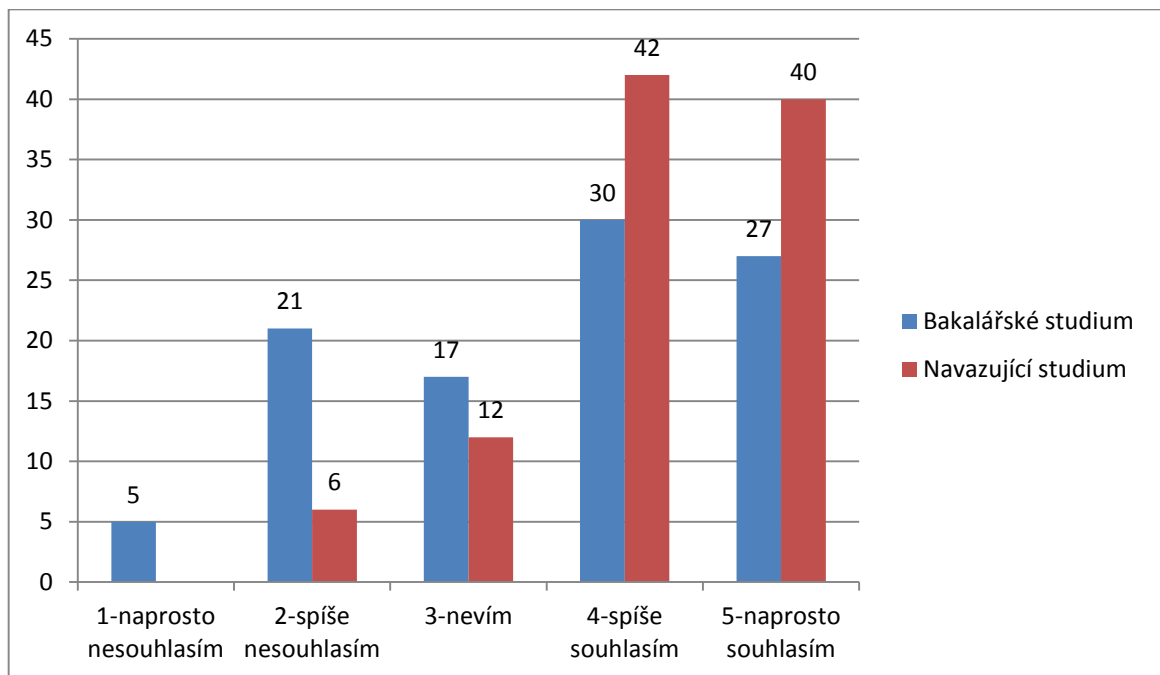

Ve srovnání s odpověďmi u předchozího tvrzení i zde se nám názory různě liší. Nadpoloviční většina dotazovaných, konkrétně 62% studentů bakalářského a 69% studentů navazujícího magisterského studia naprostο nebo spíše souhlasí s tím, že vytváření komunit může vést ke zvýšení rasového napětí. S tím však nesouhlasí celkem 21% studentů bakalářského a 12% studentů navazujícího magisterského studia a téměř 20% studentů bakalářského a navazujícího magisterského studia pak odpovědělo „Nevím“. Jak již bylo uvedeno u předchozího výroku, k vytváření komunit dochází na základě neúspěšné integrace. Vytváření a růst takových paralelních komunit je však pro stabilitu v Evropě hrozbou a potenciální rozbuškou rasových napětí.⁶²

⁶² JANÁČKOVÁ, Stanislava a Jan SKOPEČEK a Martin SLANÝ. *Masová imigrace: záchrana, nebo zkáza Evropy?* Vydání první. Praha: Institut Václava Klause, 2016. 221 stran. Publikace č. 23/2016. ISBN 978-80-87806-95-1.

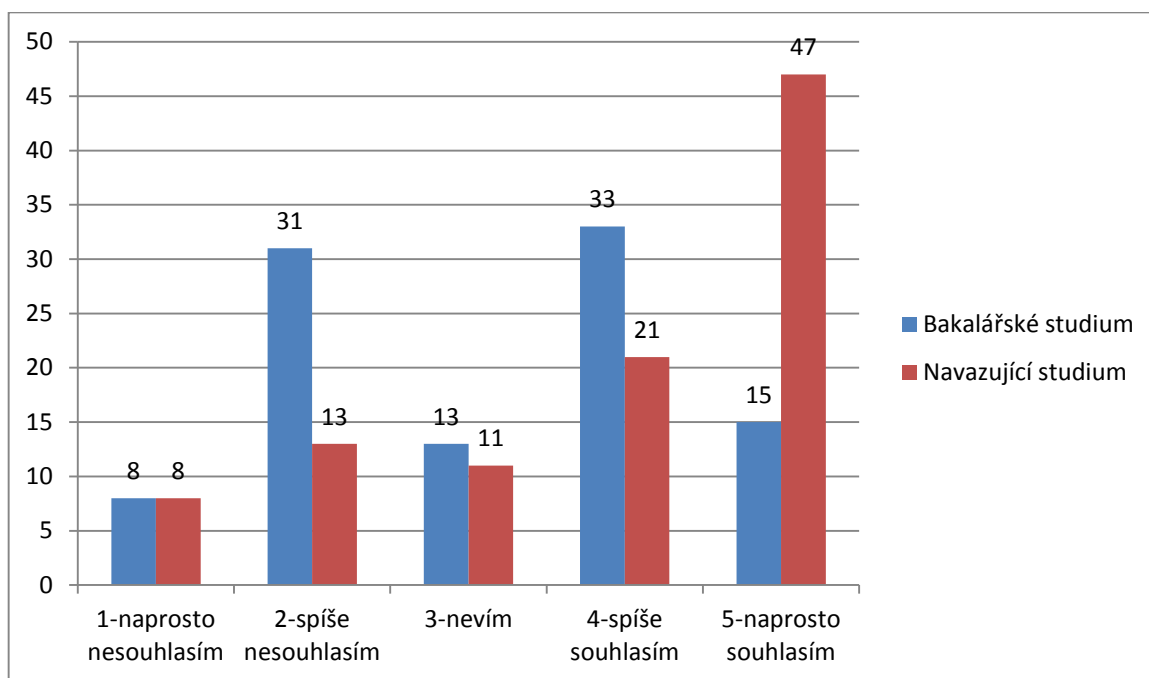

Graf 17: V důsledku rasového napětí dochází k vyšší míře kriminality ze strany imigrantů

Z grafu č. 17 lze vyčíst, že polovina studentů bakalářského studia si myslí, že k vyšší kriminalitě ze strany imigrantů dochází právě v důsledku rasového napětí. Jedná se celkem o 57% respondentů, z nich pak 27% naprosto souhlasí. U odpovědí studentů navazujícího magisterského studia vidíme, že oproti studentům bakalářského studia s daným tvrzením souhlasí až 82% respondentů. „Spíše nesouhlasím“ uvedlo, na rozdíl od studentů bakalářského studia, pouze 6% studentů navazujícího magisterského studia. Odpověď „Nevím“ pak uvedlo v průměru 15% studentů bakalářského i navazujícího magisterského studia.

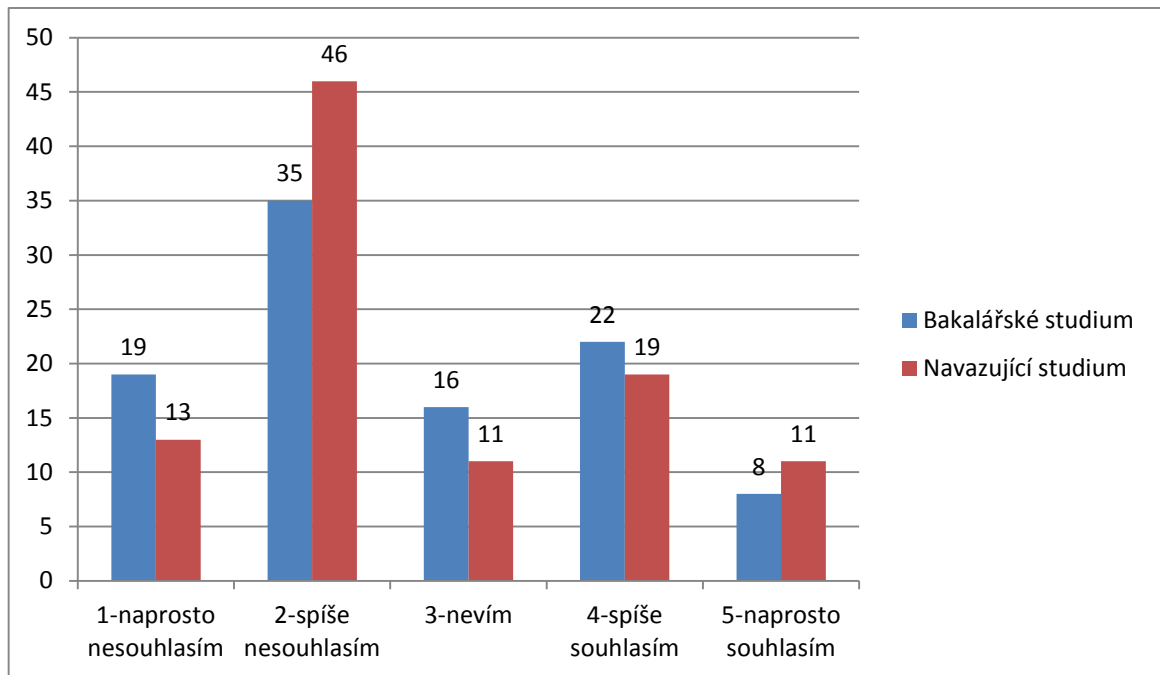
Graf 18: Nižší vzdělanost imigrantů vysvětluje jejich inklinaci ke kriminální činnosti

Bezmála 50% studentů bakalářského studia vnímá nižší vzdělanost imigrantů jako možný problém, protože právě nižší vzdělanost může vést ke kriminálním činnostem ze strany imigrantů. S tímto názorem se však neztotožňuje téměř 40% respondentů. Studenti navazujícího magisterského studia s tvrzením taktéž souhlasí. Zde odpověď „Naprostou souhlasím“ a „Spíše souhlasím“ uvedlo až 68% studentů. Právě vzdělanost imigrantů je zásadním faktorem, který vysvětluje jejich inklinaci ke kriminálním činnostem v hostitelské zemi. Ovšem není imigrant jako imigrant. Imigranti z kulturně bližších okruhů a s vyšším vzděláním mají mnohem nižší sklony k páčání kriminální činnosti než jiní přistěhovalci.⁶³

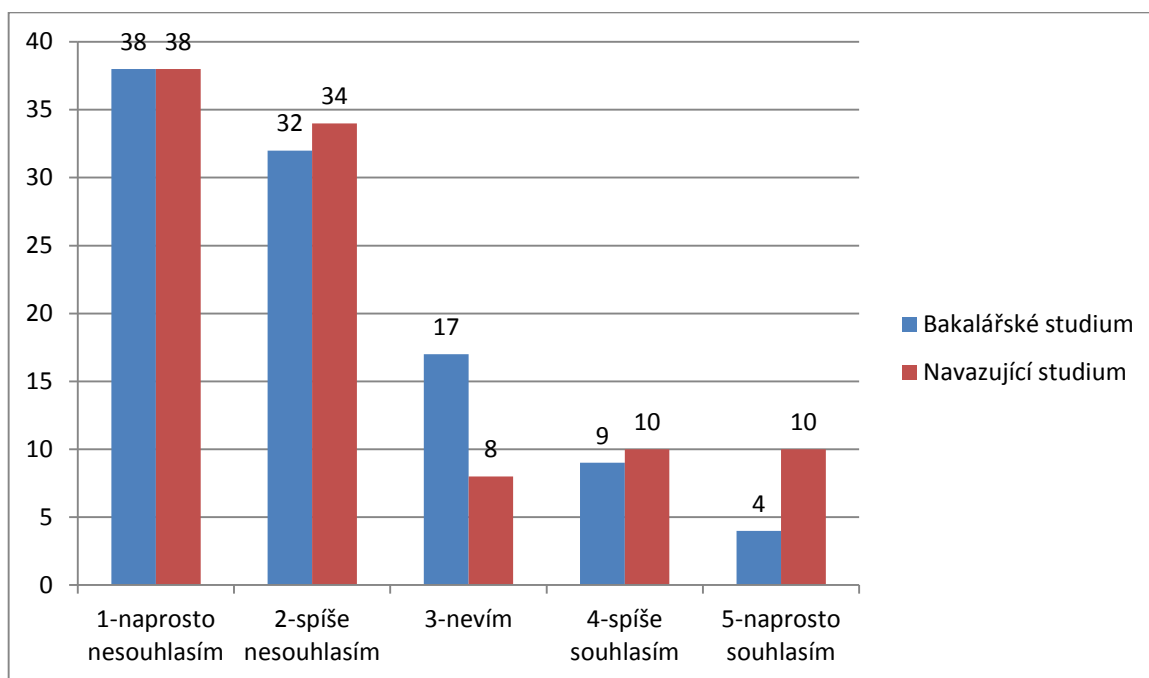
⁶³ JANÁČKOVÁ, Stanislava a Jan SKOPEČEK a Martin SLANÝ. *Masová imigrace: záchrana, nebo zkáza Evropy?* Vydání první. Praha: Institut Václava Klause, 2016. 221 stran. Publikace č. 23/2016. ISBN 978-80-87806-95-1.

Graf 19: Imigrace může být pro hostitelskou zemi i ekonomickým přínosem

Názory respondentů na to, zda je imigrace ekonomickým přínosem pro hostitelskou zemi, jsou převážně negativní. Z grafů vidíme, že většina respondentů, konkrétně 54% studentů bakalářského a 59% navazujícího magisterského nepovažuje imigraci za přínosnou pro ekonomiku. Na druhou stranu rovných 30% studentů bakalářského i navazujícího magisterského studia pak s tvrzením naprostο nebo spíše souhlasí, tedy že imigrace by mohla být pro hostitelskou zemi ekonomickým přínosem.

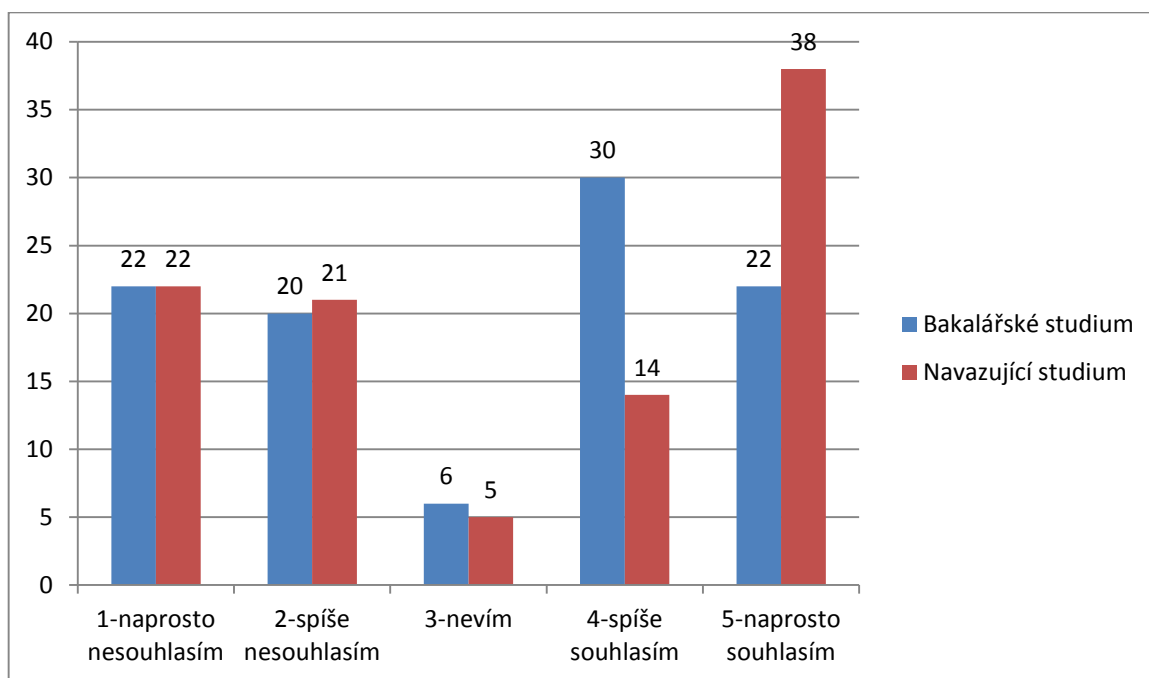
Graf 20: Imigrační krize představuje spásné řešení ekonomických problémů Evropy

Z tohoto grafu je naprosto zřejmé, že respondenti nepovažují imigrační krizi za spásné řešení ekonomických problémů. Právě naopak. 38% studentů jak bakalářského, tak i magisterského studia naprosto nesouhlasí s tím, že by imigrační krize mohla vyřešit ekonomické problémy v hostitelské zemi. Více jak 30% studentů bakalářského i navazujícího magisterského studia pak s daným tvrzením spíše nesouhlasí. Pozitivně se k výroku přiklonilo pouze 13% studentů bakalářského a 20% studentů navazujícího magisterského studia. Podle Slaného však imigrační krize představuje spásné řešení ekonomických problémů Evropy. Imigrační příliv prý vyřeší v Evropě demografický problém, dodá další pracovní sílu, pomůže zvýšit blahobyt a v konečném důsledku přinese i větší příjmy do veřejných rozpočtů.⁶⁴

⁶⁴ JANÁČKOVÁ, Stanislava a Jan SKOPEČEK a Martin SLANÝ. *Masová imigrace: záchrana, nebo zkáza Evropy?* Vydání první. Praha: Institut Václava Klause, 2016. 221 stran. Publikace č. 23/2016. ISBN 978-80-87806-95-1.

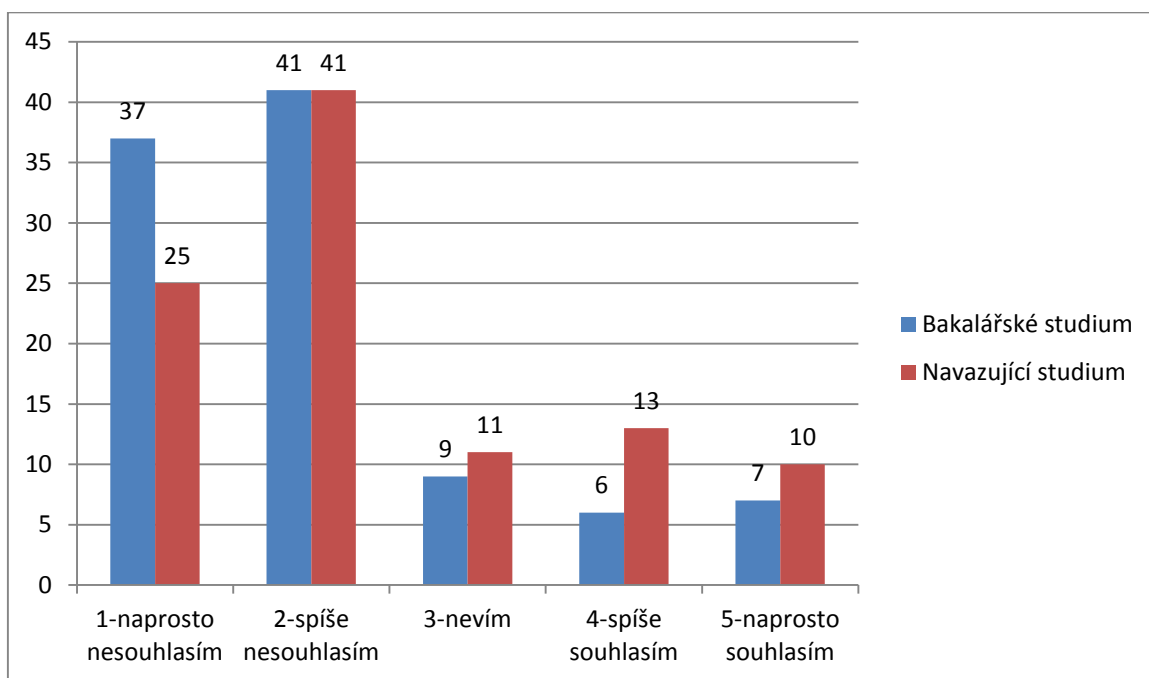
Graf 21: Zařazení migrantů na trh práce může snížit závislost těchto lidí na sociálních dávkách

Je zjevné, že se v rostoucí míře migruje za sociálními dávkami. Migranti se stávají zátěží sociálních systémů hostitelských zemí, přinášejí s sebou svoji kulturu, své sociální návyky a modely chování.⁶⁵ Otázkou je, zda umožnění migrantům zařadit se na trh práce sníží závislost těchto lidí na sociálních dávkách či nikoli. Pokud se podíváme na odpovědi respondentů, tak polovina respondentů se k tématu staví pozitivně a menší polovina negativně. Celkem 52% studentů bakalářského i navazujícího magisterského studia si myslí, že zařazením migrantů na trh práce by se mohlo snížit zatěžování sociálního systému. S tím ale nesouhlasí přes 40% studentů jak bakalářského, tak i navazujícího magisterského studia.

⁶⁵ JANÁČKOVÁ, Stanislava a Jan SKOPEČEK a Martin SLANÝ. *Masová imigrace: záchrana, nebo zkáza Evropy?* Vydání první. Praha: Institut Václava Klause, 2016. 221 stran. Publikace č. 23/2016. ISBN 978-80-87806-95-1.

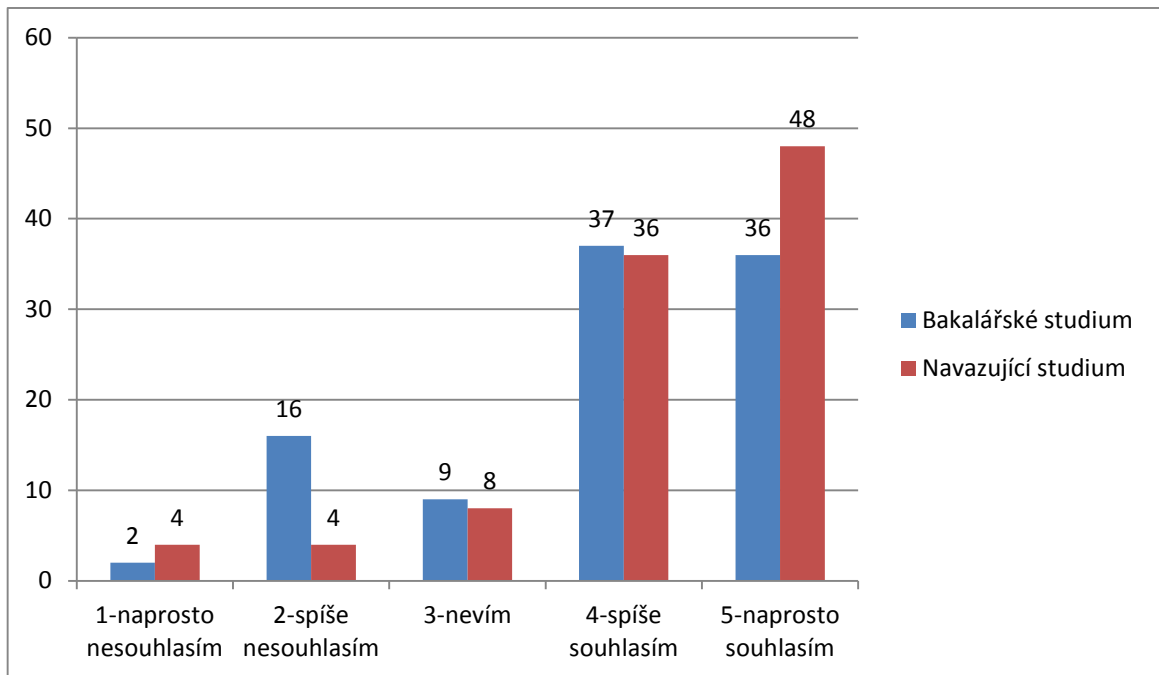
Graf 22: Masový příliv imigrantů potřebujeme proto, aby měl kdo pracovat na naší stárnoucí populaci

Téměř 80% studentů bakalářského studia si nemyslí, že bychom příliv imigrantů potřebovali na to, aby měl kdo pracovat na naší stárnoucí populaci. Rovněž ani studenti navazujícího studia s daným tvrzením nesouhlasí. 25% studentů naprostě nesouhlasí a 41% studentů spíše nesouhlasí. Odpověď „Nevím“ pak uvedlo okolo 10% studentů bakalářského i navazujícího magisterského studia. Názory politiků a ekonomů na toto téma se však poměrně liší. Například Weigl tvrdí, že vzhledem ke stárnoucí populaci a nízké porodnosti jsou prý imigranti naší jedinou záchranou, která dnešním generacím bude vydělávat na penze.⁶⁶

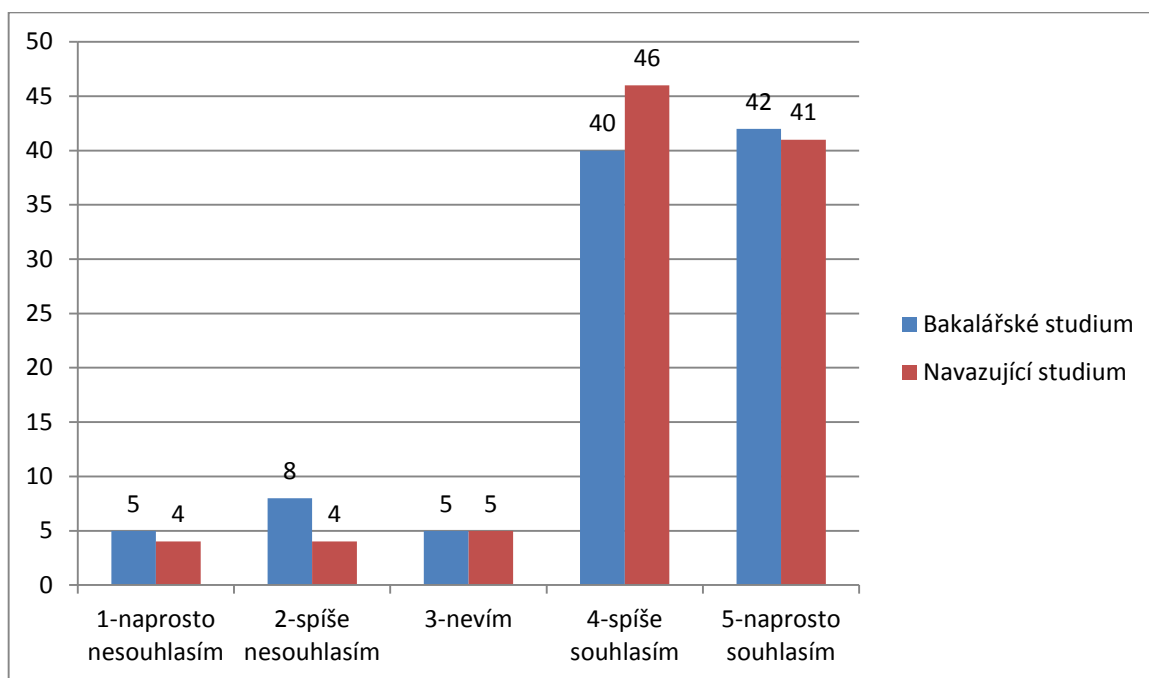
⁶⁶ JANÁČKOVÁ, Stanislava a Jan SKOPEČEK a Martin SLANÝ. *Masová imigrace: záchrana, nebo zkáza Evropy?* Vydání první. Praha: Institut Václava Klause, 2016. 221 stran. Publikace č. 23/2016. ISBN 978-80-87806-95-1.

Graf 23: Masová migrace bez integrace může způsobovat společenský rozpad

Jak vyplývá z grafu, převážná většina respondentů se přiklání k tomu, že pokud nedojde k integraci imigrantů, může to způsobit společenský rozpad. S tímto tvrzením naprostο souhlasí 36% studentů bakalářského a 48% studentů navazujícího magisterského studia. K odpovědi spíše souhlasím se pak přiklonilo 37% studentů bakalářského a 36% studentů navazujícího magisterského studia.

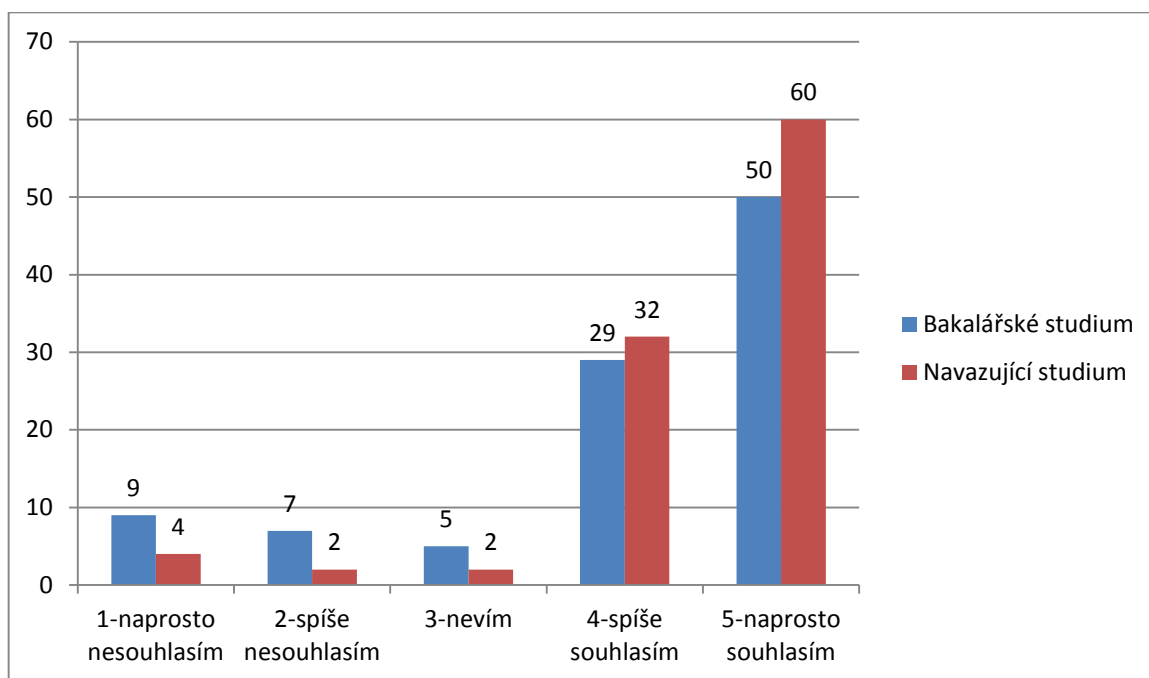
**Graf 24: Pro integraci přistěhovalců bychom měli požadovat znalost
místního jazyka**

Opět vidíme, stejně jako u předchozího grafu, jasnou převahu odpovědi. Více jak 80% studentů bakalářského a navazujícího magisterského studia souhlasí s tím, že bychom měli od přistěhovalců požadovat, aby se naučili místní jazyk. Opačného názoru je pouze 13% studentů bakalářského a 8% studentů navazujícího magisterského studia.

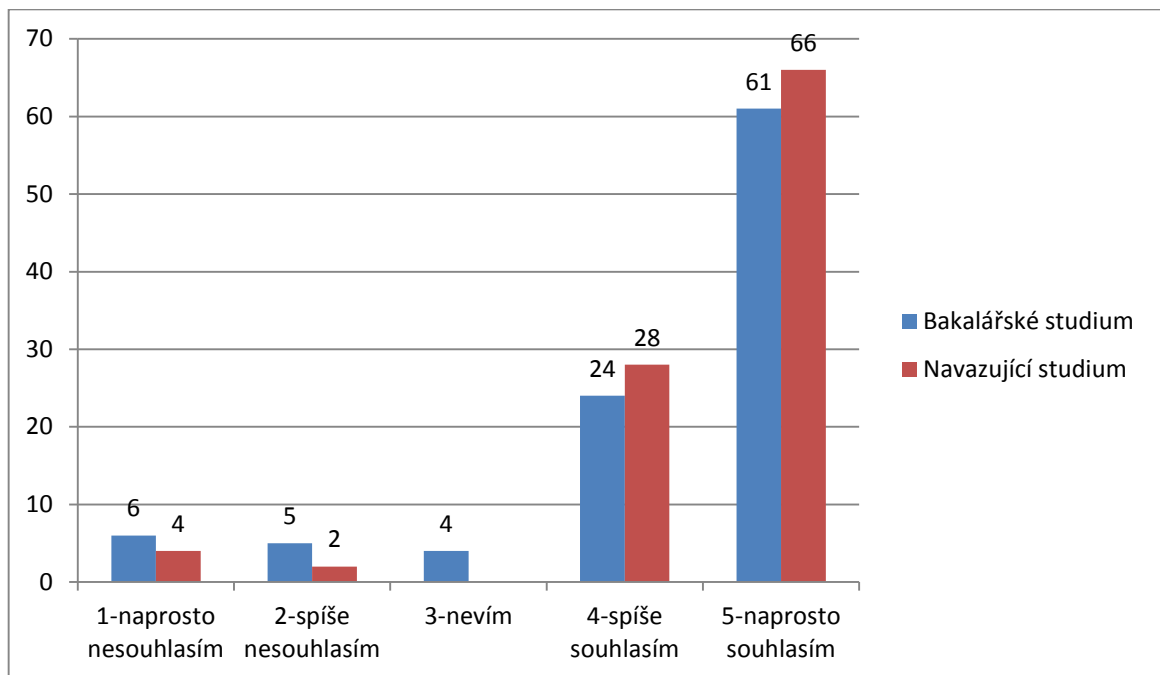
Graf 25: Při začleňování je důležité i jejich přizpůsobení se místním zvyklostem

Z grafu vyplývá, že respondenti považují za důležité, aby se imigranti při začleňování přizpůsobili i místním zvyklostem. Polovina studentů bakalářského a 60% studentů navazujícího magisterského studia s výrokem souhlasí naprosto. Dalších zhruba 30% studentů bakalářského i navazujícího magisterského studia s tvrzením spíše souhlasí. Nesmíme zapomínat na to, že imigranti v minulosti, pokud chtěli žít v nové vlasti, museli tvrdě pracovat. To vyžadovalo znát místní jazyk a přizpůsobit se místním zvyklostem. Neexistoval žádný pečovatelský stát, který by cizincům umožňoval žít ze sociálních dávek.⁶⁷

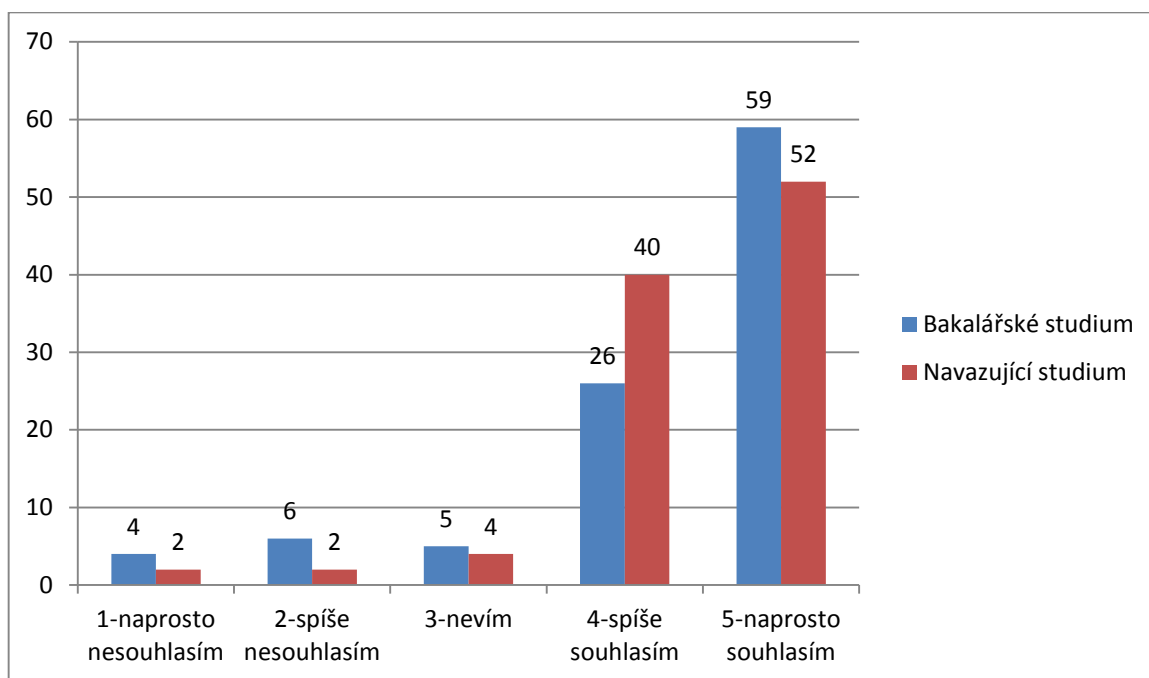
⁶⁷ JANÁČKOVÁ, Stanislava a Jan SKOPEČEK a Martin SLANÝ. *Masová imigrace: záchrana, nebo zkáza Evropy?* Vydání první. Praha: Institut Václava Klause, 2016. 221 stran. Publikace č. 23/2016. ISBN 978-80-87806-95-1.

Graf 26: Přistěhovalci by měli respektovat místní zvyky v rámci začleňování do české společnosti

Z odpovědí respondentů je zřejmý jejich jasně vyhraněný názor na problematiku začleňování imigrantů. Z grafu vidíme, že celkem 85% studentů bakalářského a 94% studentů navazujícího magisterského studia považuje za důležité, aby imigranti respektovali místní zvyky při jejich začleňování do české společnosti. S tímto názorem pak naprosto nesouhlasí pouze okolo 5% procent respondentů.

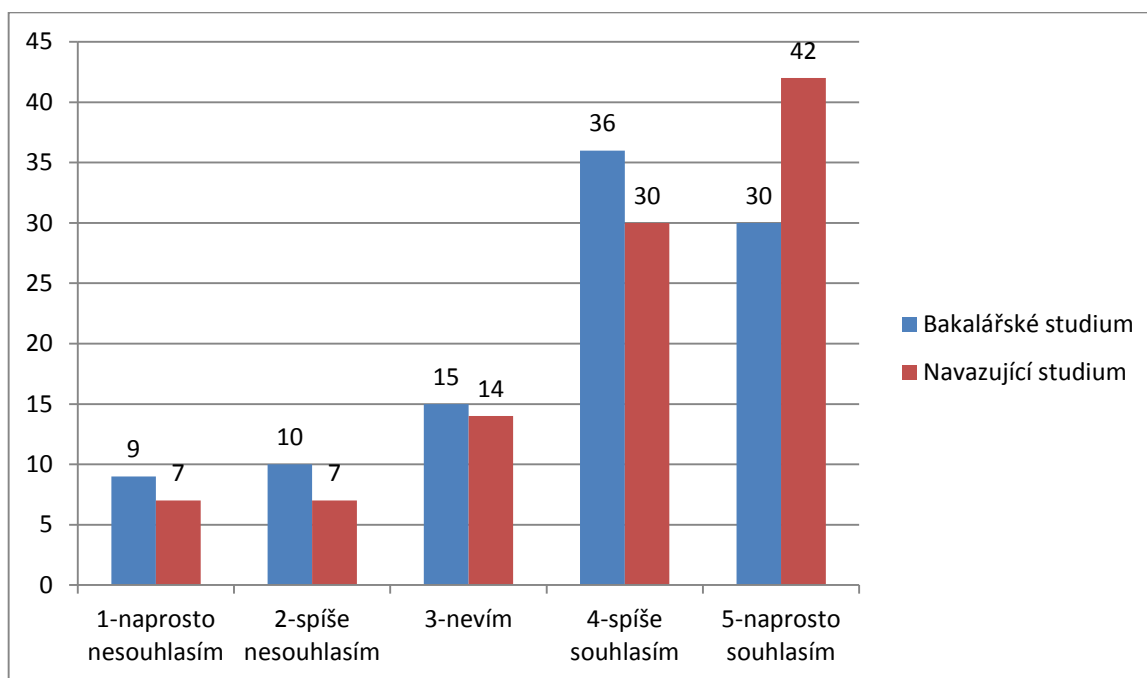
Graf 27: K úspěšné integraci nemůže dojít, pokud přistěhovalci pocít'ují odpor či závist k hostitelské zemi

Naprostá většina respondentů je přesvědčena, že k úspěšné integraci nemůže dojít, pokud pocít'ují přistěhovalci odpor nebo nenávisť k hostitelské zemi. K tomuto názoru se přiklonilo celkem 85% studentů bakalářského a 92% studentů navazujícího magisterského studia. Integrace probíhá tehdy, když ji přijímají a považují za žádoucí ti, kdo jsou integrováni. Jestliže tomu tak není, integrace neprobíhá. Přidělení občanství lidem, kteří k hostitelskému státu pocít'ují odpor, závist nebo dokonce opovržení, nevede k integraci, ale k dezintegraci.⁶⁸

⁶⁸ JANÁČKOVÁ, Stanislava a Jan SKOPEČEK a Martin SLANÝ. *Masová imigrace: záchrana, nebo zkáza Evropy?* Vydání první. Praha: Institut Václava Klause, 2016. 221 stran. Publikace č. 23/2016. ISBN 978-80-87806-95-1.

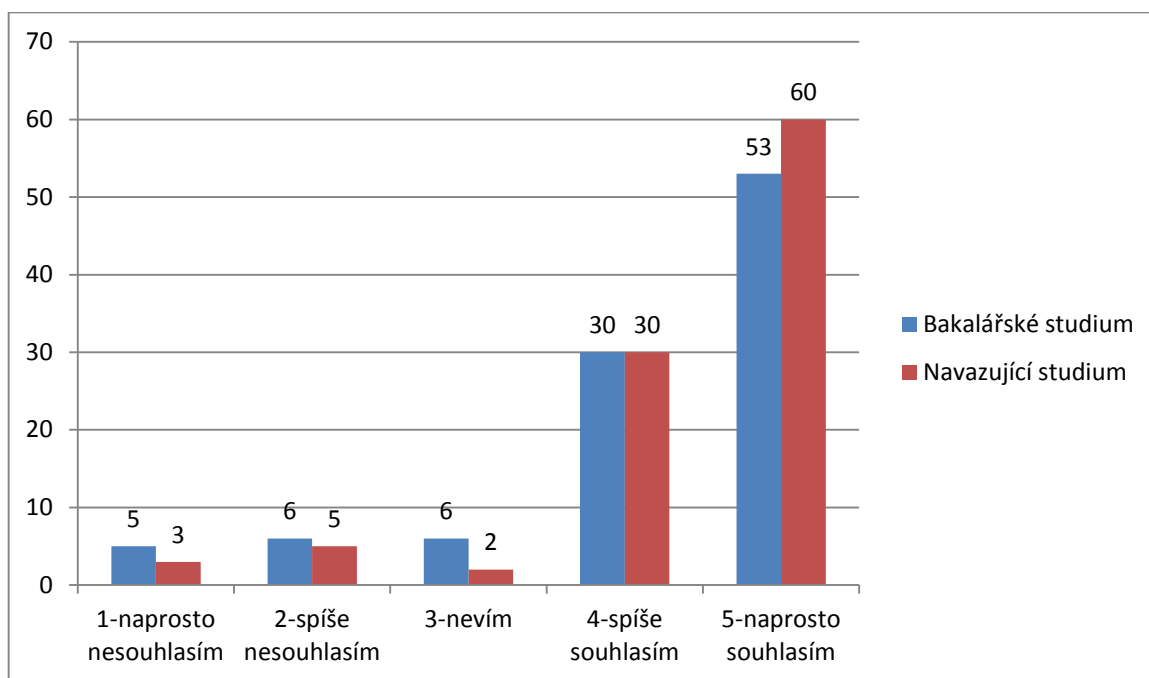
Graf 28: Migraci je třeba považovat za lidské právo a nárok na život v bezpečí a dostatku

S tvrzením, že migraci je třeba považovat za lidské právo na život v bezpečí, naprostο a spíše souhlasí okolo 70% studentů bakalářského i navazujícího magisterského studia. K odpovědi naprostο a spíše nesouhlasím se přiklonilo 19% studentů bakalářského a 14% studentů navazujícího magisterského studia a odpověď „Nevím“ pak uvedlo okolo 15% respondentů. Současná vlna migrace je výsledkem jak neúspěšné zahraniční politiky západních velmocí v blízkovýchodním regionu, tak atraktivity západoevropské azylové a sociální politiky, která přitahuje běžence z chudých zemí jako magnet. Navíc se v Evropě setkáváme s politickými názory lidsko-právních fanatiků, kteří tvrdí, že migraci je třeba považovat za lidské právo a že nikoho nelze zbavit údajného nároku na život v bezpečí a dostatku.⁶⁹

⁶⁹ JANÁČKOVÁ, Stanislava a Jan SKOPEČEK a Martin SLANÝ. *Masová imigrace: záchrana, nebo zkáza Evropy?* Vydání první. Praha: Institut Václava Klause, 2016. 221 stran. Publikace č. 23/2016. ISBN 978-80-87806-95-1.

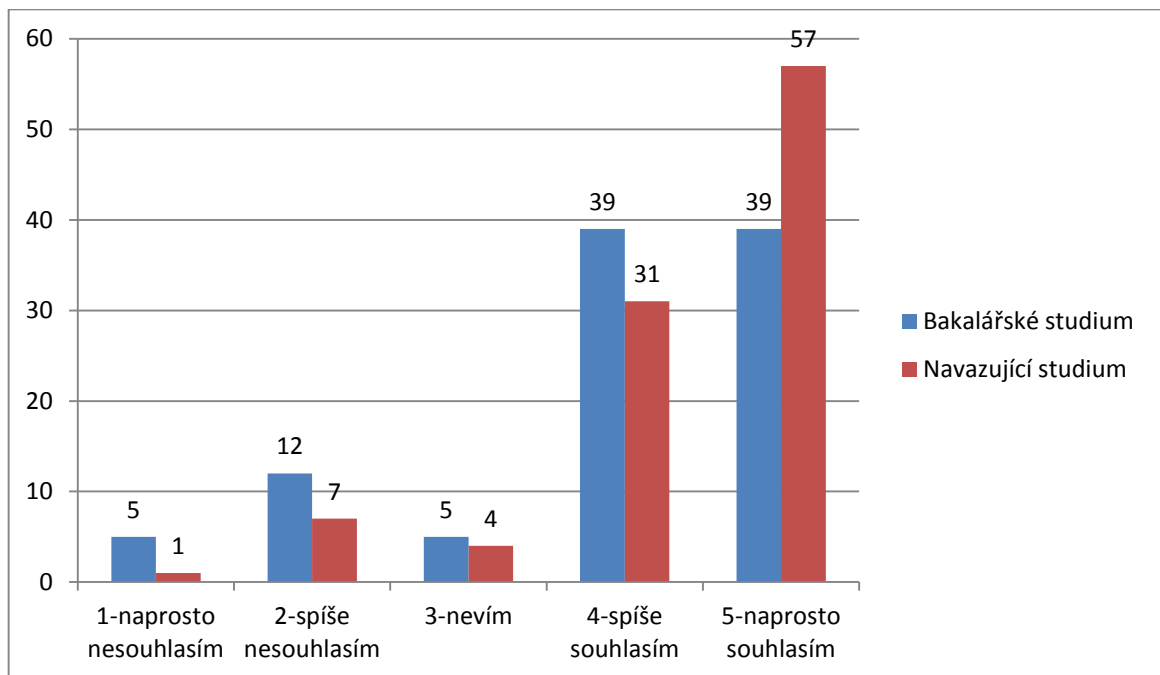
Graf 29: Problémy Blízkého východu či Afriky nelze vyřešit přestěhováním jejich obyvatel do nejbohatších zemí Evropy

Dnešní problém migrace není problémem záchrany několika jedinců. Dnes máme co činit s masovou migrací statisíců, možná milionů lidí. Z toho je zřejmé, že problémy Blízkého východu či Afriky nelze vyřešit přestěhováním jejich obyvatel do nejbohatších zemí světa, kde se o ně budeme starat.⁷⁰ S tímto souhlasí i naprostá většina respondentů. K danému tvrzení se přiklonilo celkem 83% studentů bakalářského a rovných 90% studentů navazujícího magisterského studia. Z nich pak 53% studentů bakalářského a 60% studentů navazujícího magisterského studia zde uvedlo odpověď „Naprostě souhlasím“.

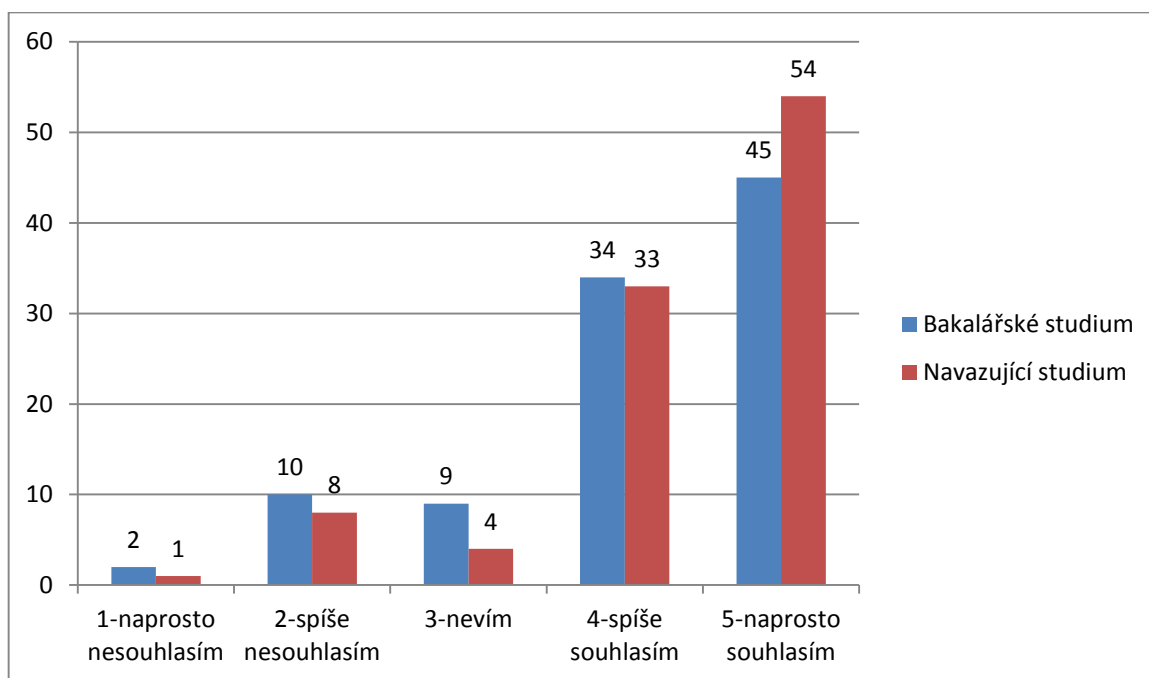
⁷⁰ JANÁČKOVÁ, Stanislava a Jan SKOPEČEK a Martin SLANÝ. *Masová imigrace: záchrana, nebo zkáza Evropy?* Vydání první. Praha: Institut Václava Klause, 2016. 221 stran. Publikace č. 23/2016. ISBN 978-80-87806-95-1.

Graf 30: Měli bychom se soustředit na maximální pomoc obětem konfliktů a katastrof v jejich regionech

Z tohoto grafu vidíme, že převážná většina respondentů vidí řešení problému migrace v maximální pomoci obětem konfliktů a katastrof v jejich regionech. Pokud se blíže podíváme na odpovědi, tak u studentů bakalářského studia bezmála 80% respondentů uvedlo, že s tvrzením naprostο nebo spíše souhlasí. U studentů navazujícího magisterského studia se jedná dokonce o téměř 90% respondentů. Na druhou stranu s tímto názorem spíše nesouhlasí 12% studentů bakalářského a 7% studentů navazujícího magisterského studia. Pouze zanedbatelného procento, tedy asi 5% respondentů uvedlo, že neví.

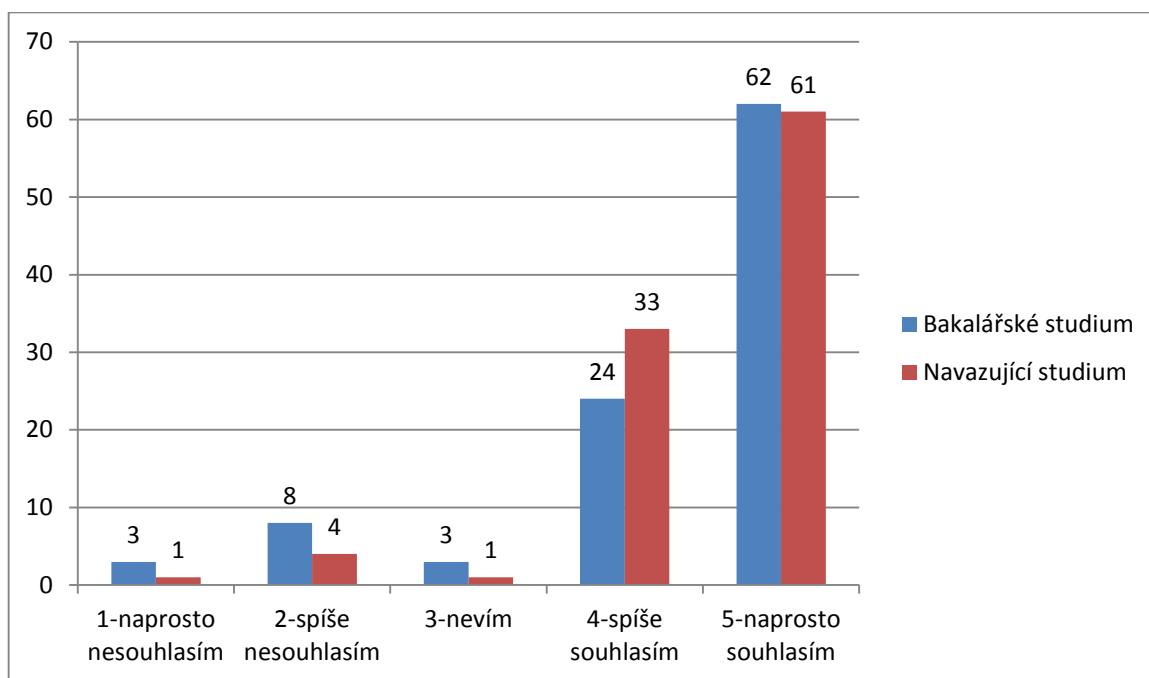
Graf 31: Snahou by mělo být udržení těchto obětí v jejich regionu, nikoliv je přesouvat do Evropy

Bezmála 90% studentů bakalářského i navazujícího magisterského studia si myslí, že bychom neměli přesouvat oběti konfliktů do Evropy, ale pomáhat jim v jejich regionu. Stejný názor uvádí i Weigl. Podle něj není migrace naděje pro naši budoucnost, ale hrozba schopná vrhnout nás daleko zpět. Rozumné by dle Weigla bylo, soustředit se na maximální pomoc obětem konfliktů a katastrof v jejich regionech a udržet je tam, nikoliv přesouvat do Evropy. Dále účinně chránit evropské hranice, nebo třeba změnit v zemích azylovou politiku a sociální systém tak, aby nestimuloval příliv migrantů.⁷¹

⁷¹ JANÁČKOVÁ, Stanislava a Jan SKOPEČEK a Martin SLANÝ. *Masová imigrace: záchrana, nebo zkáza Evropy?* Vydání první. Praha: Institut Václava Klause, 2016. 221 stran. Publikace č. 23/2016. ISBN 978-80-87806-95-1.

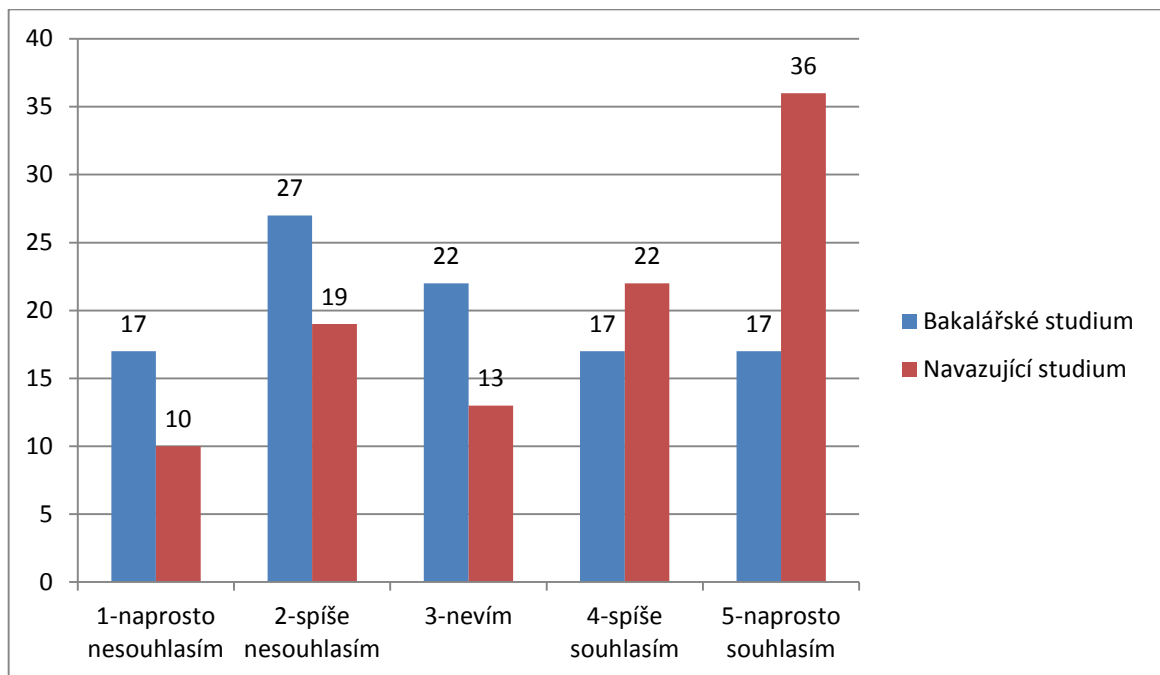
Graf 32: Každý stát by měl mít pravomoc rozhodovat o tom, komu udělí či neudělí azyl

S tímto tvrzením naprosto souhlasí přes 60% studentů bakalářského i navazujícího magisterského studia. Dalších 24% studentů bakalářského a 33% studentů navazujícího magisterského studia spíše souhlasí s tím, aby měl každý stát pravomoc rozhodovat o tom, komu udělí nebo neudělí azyl. Pokud se na odpovědi podíváme i z druhé strany, tak pouze 3% studentů bakalářského a 1% studentů navazujícího magisterského studia naprosto nesouhlasí nebo neví.

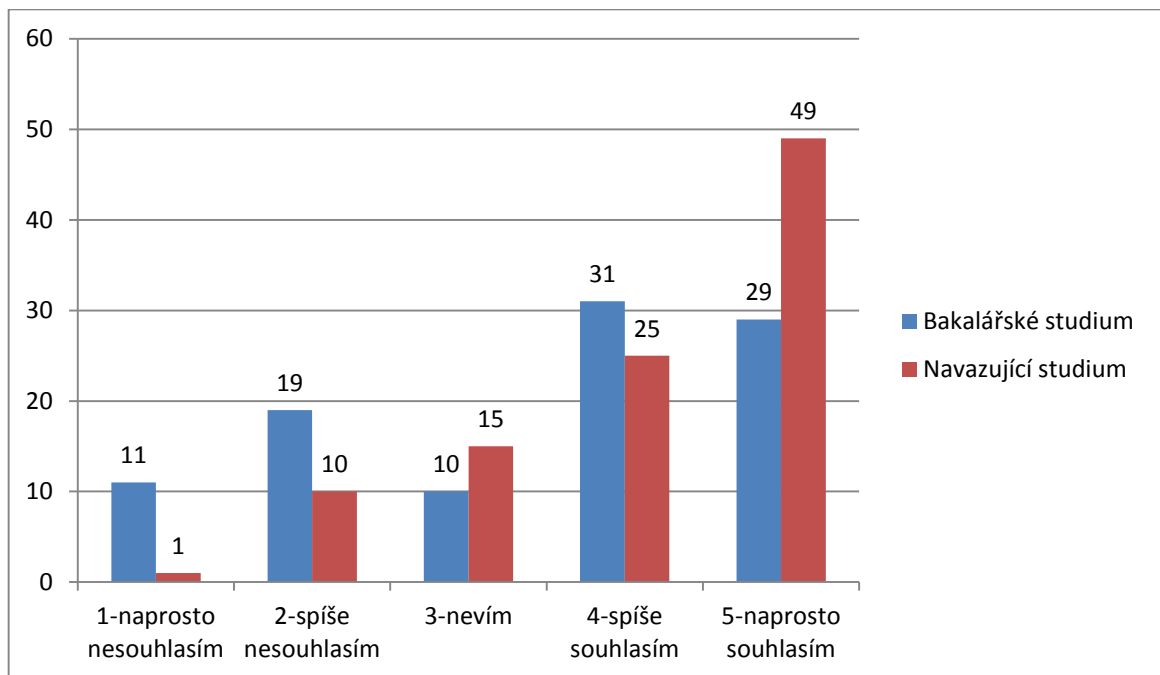

Graf 33: Uzákonění zákazu propagace etnických zvyků a tradic zajistí, že se nám budou nepřizpůsobiví migranti vyhýbat

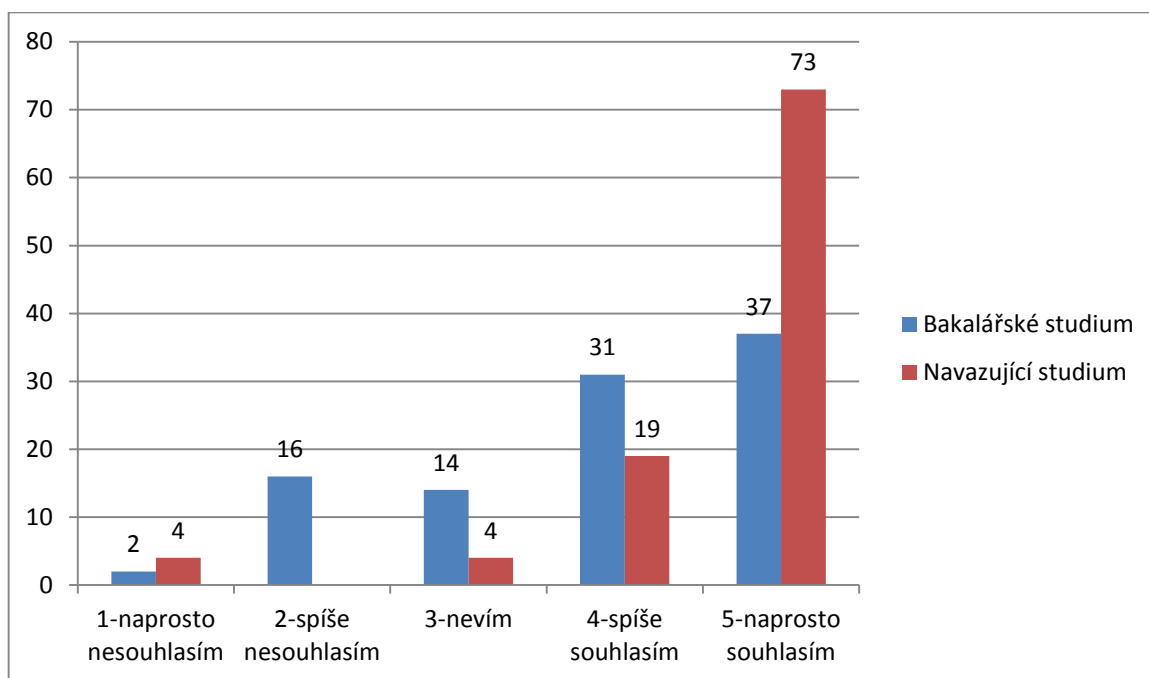
U této položky, týkající se zákazu propagace etnických zvyků a tradic, se názory studentů nepatrně liší. Necelá polovina studentů bakalářského studia si nemyslí, že by se nám díky tomuto zákazu začali migranti vyhýbat. Pouze o 10% méně studentů si ale myslí přesný opak. Dalších 22 % studentů se k danému tvrzení nedokázalo vyjádřit. Pokud se podíváme na odpovědi studentů navazujícího magisterského studia, tak zde si téměř 60% myslí, že by tento zákaz propagace etnických zvyků mohl vést k tomu, že se nám budou migranti vyhýbat. Ovšem stejně jako u studentů bakalářského studia, i zde vidíme, že bezmála 30% má opačný názor. Odpověď „Nevím“ pak uvedlo 13% respondentů.

Graf 34: Měli bychom odmítat ekonomické migranty a pomáhat jen těm potřebným

Z grafu vidíme, že studenti navazujícího magisterského studia mají, na rozdíl od studentů bakalářského studia, poměrně jednoznačný názor na to, zda bychom měli odmítat ekonomické migranty či nikoli. Celkem se jedná o 74% studentů. 10% studentů s daným tvrzením spíše nesouhlasí a 15% studentů uvedlo nevím. U studentů bakalářského studia se k tvrzení přiklonilo 60% studentů, ovšem opačný názor mělo 30% studentů. Zbýlých 10% pak uvedlo odpověď „Nevím“.

Graf 35: Budoucí nezbytná obnova vlasti, odkud běženci utíkají, je jedinou šancí na zlepšení života

Z grafu lze vyčíst, jak se názory na danou položku liší. Zatímco pouhých 37% studentů bakalářského studia naprosto souhlasí s tím, že obnova vlasti, odkud běženci utíkají, je jedinou šancí na zlepšení života, u studentů navazujícího magisterského uvedlo odpověď „Naprosto souhlasím“ až 73% studentů. S tvrzením pak spíše souhlasí 31% studentů bakalářského a 19% studentů navazujícího magisterského studia. Opačný názor má celkem 18% studentů bakalářského studia, kdežto u studentů navazujícího magisterského studia se jedná o zanedbatelná 4 procenta. Rozdíl vidíme i u odpovědi „Nevím“.

5.7 Interpretace dat

V této kapitole si shrneme data, která byla v rámci dotazníku získána, a která jsme se pokusili v předchozí kapitole zanalyzovat.

DVO č. 1: Jaký je názor studentů pomáhajících profesí na aktuální dění migrace v Evropě?

K této dílčí výzkumné otázce se vážou položky č. 1, 2, 3. Na základě odpovědí respondentů bychom mohli říct, že se studenti navazujícího magisterského studia k problému migrační krize staví převážně negativně. Z odpovědí jednoznačně vyplývá, že respondenti považují migrační krizi za jeden z největších problémů současnosti. Co se týče přístupu českých politiků k migrační krizi, zhruba polovina studentů ho považuje za správný a polovina za špatný. Pokud se podíváme blíže na názory studentů bakalářského studia, tak danou situaci nevnímají úplně negativně. Jedna polovina studentů považuje migrační krizi za problém, druhá polovina však s daným tvrzením nesouhlasí.

Masová imigrace představuje hrozbu pro Evropu. Německo se rozhodlo přijímat nejen statisíce, ale přímo miliony nelegálních imigrantů z naprosto odlišné kulturní a civilizační oblasti. Za normálních okolností se rodiny prchající před válkou snaží zůstat v takové bezpečné zemi, která je jim kulturně blízká. Nynější imigrační vlna je však vyvolána především přitažlivostí evropského systému. Imigranti se snaží dostat do Evropy, protože reagují na pozvání s příslibem snadného života, kterého se jim dostalo z Německa.⁷²

DVO č. 2: Jaký je názor studentů pomáhajících profesí na případné zavedení povinných kvót?

K dílčí výzkumné otázce č. 2 se vztahují položky č. 4, 5, 6, 7, 8. Na základě výsledků jsme zjistili, že studenti bakalářského i navazujícího magisterského studia jsou proti Evropskou komisí navrhovaným kvótám. Respondenti nespátřují na kvótách nic pozitivního, spíše kvóty považují jen za další nabídku pro uprchlíky a mají na kvóty stejně odmítavý postoj jako česká vláda. U položky č. 7 se dokonce téměř 70% studentů bakalářského a bezmála

---

⁷² JANÁČKOVÁ, Stanislava a Jan SKOPEČEK a Martin SLANÝ. *Masová imigrace: záchrana, nebo zkáza Evropy?* Vydání první. Praha: Institut Václava Klause, 2016. 221 stran. Publikace č. 23/2016. ISBN 978-80-87806-95-1.

90% studentů navazujícího magisterského studia přiklonilo k tvrzení, že vnucování kvót zemím, které nejsou na uprchlíky připravené, je nepřipustné.

Jak již bylo uvedeno v teoretické části, v letošním roce se opět tématem č. 1 stávají pod maltským předsednictvím uprchlické kvóty. Podle ministra Chovance bude Česká republika hlasovat proti zavedení uprchlických kvót. Dané kvóty totiž dle Chovance plní jen Německo a Švédsko. Všechny ostatní země, které se předháněly, kolik přijmou lidí, je neplní. Česká republika nebude přijímat migranty, které bezpečnostně neproověříme. Většinou to stejně dopadne tak, že lidé nestrpí tu bezpečnostní prověrku a někam zmizí. Do České republiky tedy nepustíme nikoho, koho neproověříme – to je dle Chovance jednoznačné stanovisko ČR.⁷³

DVO č. 3: Jaké problémy spojené s aktuální migrační krizí můžeme identifikovat podle studentů pomáhajících profesí?

Na třetí dílčí výzkumnou otázku se zaměřují položky č. 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18. Převážná většina respondentů si myslí, že státy nemají kontrolu nad tím, kdo se pohybuje na jejich území, a hlavně s jakým úmyslem. V rámci této DVO byly zmíněny i teroristické útoky. Studenti bakalářského i navazujícího magisterského studia vnímají teroristické útoky jako šíření strachu a nejistoty mezi českou veřejnost. S tím souvisí i nedostatečná bezpečnostní opatření a zvyšování policejních kontrol na hromadných akcích. Podle respondentů není dostatečně a především včas zajištěna bezpečnost občanů před možnými teroristickými útoky. Například až na základě teroristického útoku na vánoční trhy v Berlíně došlo teprve ke zvýšení bezpečnostních opatření. Nasazeno bylo dalších 500 ozbrojených mužů, kteří monitorují místa s vysokou koncentrací lidí.⁷⁴

Dalším problémem, který vnímají i studenti pomáhajících profesí, je kriminalita ze strany imigrantů. Studenti navazujícího magisterského studia se jednoznačně shodují na tom, že dochází k vysoké míře kriminality ze strany imigrantů. Tento názor zastává až 82% respondentů. U studentů bakalářského studia je to jen o něco méně. Zde se s názorem

---

⁷³ Otázky Václava Moravce. In: *Česká televize* [online]. 22. 1. 2017 [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1126672097-otazky-vaclava-moravce/217411030500122/>

⁷⁴ HydePark. In: *Česká televize* [online]. 21. 12. 2016 [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/11412378947-90-ct24/216411034000125/>

ztotožňuje téměř 60% respondentů. Dokonce i Evropská komise přiznává, že imigrace je označována za hlavní zdroj nejistoty ve většině zemí EU. Podle amerických průzkumů až 70% respondentů odpovídá, že imigranti jsou příčinou vyšší kriminality, a že mezi imigranty je vyšší míra zločinnosti než u domácího obyvatelstva.⁷⁵

DVO č. 4: Jaký může být přínos aktuální migrační krize pohledem studentů pomáhajících profesí?

U položek č. 19 a 20 odpovídali respondenti hodně negativně. Podle jejich názoru není imigrace přínosem pro ekonomickou situaci v Evropě. Řada studií však zmiňuje pozitivní ekonomické efekty migrace. V případě, že půjde například o vysoce kvalifikovaného migranta, který přináší na daný pracovní trh nové znalosti a dovednosti, kterými ostatní účastníci trhu nedisponují, lze očekávat jeho pozitivní efekt na produktivitu. To však v případě současné migrační vlny čekat nelze. Jediný přínos budou čerpat zaměstnavatelé málo kvalifikované pracovní síly, pro něž budou migranti znamenat levnější pracovní sílu.

Položka č. 21 se věnuje problematice závislosti migrantů na sociálních dávkách. Asi polovina respondentů bakalářského i navazujícího magisterského studia věří, že zařazením migrantů na trh práce dojde ke snížení závislosti těchto lidí na sociálních dávkách. Menší polovina pak s tímto názorem nesouhlasí. O migraci nelze uvažovat jako o pohybu pracovní síly. Dříve tomu tak bylo, ovšem nikdy nebylo v Evropě tak snadné žít bez práce, ze sociálních dávek. Dnes roste riziko vysoké nezaměstnanosti a závislosti na sociálních dávkách. To vše má negativní dopad na blahobyt domácích obyvatel.

U položky č. 22 se pak respondenti vyjadřovali k tomu, jestli potřebujeme masový příliv proto, aby měl kdo pracovat na naší stárnoucí populaci. Zhruba 70% respondentů uvedlo, že s daným tvrzením nesouhlasí. Někteří politici tvrdí, že masový příliv potřebujeme proto, aby měl kdo pracovat na naší vlastní stárnoucí populaci. Ovšem z hlediska kvalifikovanosti imigrantů je toto tvrzení sporné. Buďto budou imigranti málo kvalifikovaní, anebo budou vysoce kvalifikovaní. Pokud budou nízce kvalifikovaní, nezabezpečí ani sami sebe, natož

---

⁷⁵ JANÁČKOVÁ, Stanislava a Jan SKOPEČEK a Martin SLANÝ. *Masová imigrace: záchrana, nebo zkáza Evropy?* Vydání první. Praha: Institut Václava Klause, 2016. 221 stran. Publikace č. 23/2016. ISBN 978-80-87806-95-1.

naši stárnoucí populaci. Pokud by byli vysoce kvalifikovaní, je to nezodpovědné vůči zemím jejich původu.⁷⁶

DVO č. 5: Jak studenti pomáhajících profesí hodnotí integraci běženců do společnosti?

K této dílčí výzkumné otázce se vztahují položky č. 23, 24, 25, 26, 27. Položky se zabývají integrací přistěhovalců do společnosti. Ze získaných dat lze říci, že studenti pomáhajících profesí považují integraci a přizpůsobení se místním zvykům za velice důležité. Studenti bakalářského i navazujícího magisterského studia se u daných položek vyjádřili tak, že bychom měli od přistěhovalců požadovat, aby se naučili místní jazyk a respektovali místní zvyky a tradice, protože pokud nedojde k úspěšné integraci imigrantů, mohlo by to způsobit společenský rozpad.

Loužek uvádí, že masová imigrace bez integrace způsobuje společenskou fragmentaci. Segregace a odcizení mezi komunitami jsou stále horší. Současná úroveň imigrace v Evropě, kde se vytváří paralelní komunity, posiluje rasová napětí. Podle něj by pomalejší imigrace vytvořila větší čas pro přizpůsobení a integraci. Aniž bychom popírali možnost, že cizí kultury nás mohou obohatit, neměli bychom být slepí vůči potenciálním nebezpečím masové imigrace bez integrace. Podle bývalého evropského komisaře integrace imigrantů v Evropě selhala. Většina migrantů dnes přichází hlavně z ekonomických důvodů, což způsobuje, že jejich přítomnost zhoršuje současné problémy integrace v městských oblastech a zatěžuje systémy sociálního zabezpečení.⁷⁷

DVO č. 6: Jaký je názor studentů pomáhajících profesí na možná řešení aktuální migrační krize?

Tato dílčí výzkumná otázka zahrnuje položky č. 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35. Tyto položky zjišťovaly, jestli pomáhat obětem katastrof v jejich regionu, nebo by řešením mohlo být jejich přemístění do Evropy. Studenti bakalářského i navazujícího magisterského si myslí, že problémy Blízkého východu nebo Afriky se nevyřeší tím, že

---

⁷⁶ JANÁČKOVÁ, Stanislava a Jan SKOPEČEK a Martin SLANÝ. *Masová imigrace: záchrana, nebo zkáza Evropy?* Vydání první. Praha: Institut Václava Klause, 2016. 221 stran. Publikace č. 23/2016. ISBN 978-80-87806-95-1.

⁷⁷JANÁČKOVÁ, Stanislava a Jan SKOPEČEK a Martin SLANÝ. Ref. 76

přestěhujeme jejich obyvatele do Evropy. Podle nich bychom měli poskytnout maximální pomoc obětem konfliktů přímo v jejich regionech. V odpovědích se také přiklání k tomu, že by měl mít každý stát pravomoc rozhodovat o tom, komu udělí či neudělí azyl. Podle nich bychom měli pomáhat hlavně těm potřebným a radikálně odmítat ekonomické migranty. Většina obětí humanitárních katastrof není mezi těmi, kteří denně překračují hranice Evropy. Většina těch nejslabších hledá nejbližší bezpečné místo, kde zůstává. Těmto lidem je třeba pomoci na prvním místě. Pak jsou tady ti nejschopnější, kteří mají sílu a prostředky překonat tisíce kilometrů na cestě do Evropy. Tito lidé budou chybět doma, ve svých zemích. V Evropě jsou nepotřební, protože poptávka po jejich nekvalifikované práci zde neexistuje. Zato budoucí nezbytná obnova jejich vlasti se bez nich obejde jen těžko. Právě obnova vlasti je jedinou šancí na zlepšení života i všech ostatních trpících.⁷⁸

---

⁷⁸ JANÁČKOVÁ, Stanislava a Jan SKOPEČEK a Martin SLANÝ. *Masová imigrace: záchrana, nebo zkáza Evropy?* Vydání první. Praha: Institut Václava Klause, 2016. 221 stran. Publikace č. 23/2016. ISBN 978-80-87806-95-1.

ZÁVĚR

Bakalářská práce se zabývala řízením o udělení mezinárodní ochrany v České republice. V teoretické části jsme si popsali azylovou politiku a legislativu se k ní vztahující. Blíže jsme si uvedli i současnou situaci uprchlické krize a problémy, se kterými se v dnešní době Evropa, a tedy i Česká republika, potýká. Podrobně jsme se zabývali celým procesem řízení o udělení mezinárodní ochrany, a to od podání žádosti cizince požádat v Evropě o azyl, až po rozhodnutí o udělení azylu, které nabylo právní moci. Poslední kapitola byla zaměřena na azylová zařízení v České republice a především na práci sociálního pracovníka v těchto zařízeních.

Praktická část se věnovala problematice aktuální masové migrační krize pohledem studentů pomáhajících profesí. Výzkum byl proveden formou kvantitativního šetření. Ke sběru dat jsme použili dotazník a v rámci analýzy dat byl u každé položky uveden graf s odpověďmi respondentů. Získaná data byla následně interpretována.

Jak již bylo uvedeno v teoretické části, Správa uprchlických zařízení nabízí studentům pomáhajících profesí možnost absolvovat stáž v azylových zařízeních. Mezi pomáhající profese řadíme ty, jejichž výkon se zaměřuje na pomoc lidem v obtížných životních situacích, na rozvoj člověka v oblasti fyzického zdraví a duševní oblasti. Právě studenti, kteří studují na VŠ obory zaměřené na pomáhající profese, se budou při výkonu svého povolání setkávat s kulturně, etnicky, národnostně, rasově i nábožensky odlišnými jedinci. Z tohoto důvodu byli tito studenti vybráni jako výzkumný soubor. Jejich multikulturní edukaci je třeba považovat za potřebnou a žádoucí. Podle modelu multikulturních kompetencí studentů pomáhajících profesí je primárním cílem rozvoje multikulturní kompetence schopnost efektivní a nekonfliktní komunikace s kulturně odlišnými jedinci. Podmínkou je hlubší porozumění a pochopení kulturních specifik odlišných skupin. Snaha o předcházení konfliktním situacím při kontaktu s odlišnými jedinci pak vede k osvojování si určitých strategií jednání.⁷⁹

---

⁷⁹ HLADÍK, Jakub. *Multikulturní kompetence studentů pomáhajících profesí*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2014, 112 s. ISBN 978-80-7454-426-2.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. HLADÍK, Jakub. *Multikulturní kompetence studentů pomáhajících profesí*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2014, 112 s. ISBN 978-80-7454-426-2.
2. CHRÁSKA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. Praha: Grada, 2007, 265 s. Pedagogika. ISBN 978-80-247-1369-4.
3. JANÁČKOVÁ, Stanislava a Jan SKOPEČEK a Martin SLANÝ. *Masová imigrace: záchrana, nebo zkáza Evropy?* Vydání první. Praha: Institut Václava Klause, 2016. 221 stran. Publikace č. 23/2016. ISBN 978-80-87806-95-1.
4. SCHEU, Harald Christian a Ednan ASLAN. *Migrace a kulturní konflikty*. Praha: Auditorium, 2011, 322 s. ISBN 978-80-87284-07-0.

Internetové zdroje:

1. Azyl: Dublinský systém. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. © 2017 [2017-01-20]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/dublinsky-system.aspx>
2. Azyl: Průběh řízení o udělení mezinárodní ochrany. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. © 2017 [2017-02-02]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/azyl-prubeh-spravniho-rizeni-o-udeleni-mezinarodni-ochrany.aspx>
3. Centrum pro výzkum veřejného mínění. *Sociologický ústav Akademie věd ČR* [online]. CVVM [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://cvvm.soc.cas.cz/mezinarodni-vztahy/>
4. Co všechno děláme. *Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky* [online]. © 2001-2017 [cit. 2017-02-09]. Dostupné z: <http://www.unhcr-centraleurope.org/cz/co-vsechno-delame.html>
5. Hydepark. In: *Česká televize* [online]. 15. 11. 2016 [cit. 2017-02-15]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/11412378947-90-ct24/216411058131115/>
6. Hydepark. In: *Česká televize* [online]. 21. 12. 2016 [cit. 2017-02-15]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/11412378947-90-ct24/216411034000125/>
7. Hydepark. In: *Česká televize* [online]. 21. 12. 2016 [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/11412378947-90-ct24/216411034000125/>
8. Hydepark. In: *Česká televize* [online]. 22. 12. 2016 [cit. 2017-02-15]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/11412378947-90-ct24/216411034000126/>

9. Hydepark. In: *Česká televize* [online]. 17. 1. 2017 [cit. 2017-02-15]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/11412378947-90-ct24/217411058130117/>
10. Hydepark. In: *Česká televize* [online]. 27. 1. 2017 [cit. 2017-01-29] Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/11412378947-90-ct24/217411058130127/>
11. Informace pro cizince: Řízení o udělení mezinárodní ochrany. *Sdružení pro integraci a migraci* [online]. © 2011 - 2017 [2017-02-02]. Dostupné z: http://www.migrace.com/docs/letak-a3-cz-final_1328179760.pdf
12. Jsme tu pro Vás: Kde hledat podrobnější informace. *Evropský parlament* [online]. [cit. 2017-02-15]. Dostupné z: http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/cs/displayFtu.html?ftuId=FTU_5.12.2.html
13. Komu pomáháme. *Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky* [online]. © 2001-2017 [cit. 2017-02-09]. Dostupné z: <http://www.unhcr-centraleurope.org/cz/komu-pomahame.html>
14. MACHAIDZE, Natela. Odbor azylové a migrační politiky, aneb seznam míst kam se obrátit v případě vízových povinností v ČR. In: *Infocizinci, Informace pro cizince žijící v České republice* [online]. © 2017 2. 4. 2016 [cit. 2017-02-15]. Dostupné z: <http://infocizinci.cz/cr/odbor-azylove-a-migracni-politiky/>
15. MEDIAN, s.r.o. Průzkum: Češi by nejraději zavřeli evropské hranice. S uprchlíky přitom umí být solidární. In: *Česká televize* [online]. 5. 11. 2015 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/1614072-pruzkum-cesi-nejradeji-zavreli-evropske-hranice-s-uprchliky-pritom-umi-byt-solidarni>
16. O migraci: Migrační a azylová politika. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. © 2017 [cit. 2017-02-15]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/migrace/clanek/migracni-a-azylova-politika.aspx>
17. O nás: Historie UNHCR. *Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky* [online]. © 2001-2017 [cit. 2017-02-09]. Dostupné z: <http://www.unhcr-centraleurope.org/cz/o-nas.html>
18. O nás. *Správa uprchlických zařízení Ministerstva vnitra* [online]. © 2014 [cit. 2017-01-29]. Dostupné z: <http://www.suz.cz/o-nas/o-nas/>
19. O nás: UNHCR v České republice. *Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky* [online]. © 2001-2017 [cit. 2017-02-09]. Dostupné z: <http://www.unhcr-centraleurope.org/cz/o-nas/unhcr-v-ceske-republice.html>

20. Otázky Václava Moravce. In: *Česká televize* [online]. 24. 1. 2016 [cit. 2017-02-15]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1126672097-otazky-vaclava-moravce/216411030500124/>
21. Otázky Václava Moravce. In: *Česká televize* [online]. 22. 1. 2017 [cit. 2017-02-15]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1126672097-otazky-vaclava-moravce/217411030500122/>
22. Otázky Václava Moravce. In: *Česká televize* [online]. 22. 1. 2017 [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1126672097-otazky-vaclava-moravce/217411030500122/>

Legislativní zdroje:

1. Charta základních práv Evropské unie
2. Úmluva o právním postavení uprchlíků, tzv. Ženevská konvence ze dne 28. 7. 1951
3. Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod.
4. Zákon č. 325/1999 Sb., O azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., O Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu).
5. Zákon č. 326/1999 Sb., O pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů.

Další zdroje:

1. Výroční zpráva SUZ za rok 2006
2. Výroční zpráva SUZ za rok 2008
3. Výroční zpráva SUZ za rok 2009
4. Výroční zpráva SUZ za rok 2011

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

Zkratka	Význam zkratky
apod.	a podobně
CVVM	Centrum pro výzkum veřejného mínění
č.	číslo
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
EURODAC	European Dactyloscopy (elektronická databáze otisků prstů)
EUROPOL	European Police Office (Evropský policejní úřad)
MV	Ministerstvo vnitra
OAMP	Odbor azylové a migrační politiky
OSN	Organizace spojených národů
PČR	Policie České republiky
Sb.	Sbírký
SUZ	Správa uprchlických zařízení
tzv.	takzvaný
UNHCR	United Nations High Commissioner for Refugees (Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky)
V4	Visegrádská skupina

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Masovou imigrační vlnu považují za největší problém současnosti	41
Graf 2: Masová migrace představuje zásadní ohrožení stability Evropy	42
Graf 3: Myslím si, že přístup českých politiků k problému masové imigrace je správný.	43
Graf 4: Kvóty, které Evropská komise navrhuje, zneklidňují českou veřejnost	44
Graf 5: Kvóty jsou jen další nabídkou pro uprchlíky, aby o vstup do Evropy usilovali	45
Graf 6: Odmítavý postoj české vlády vůči povinným kvótám pro uprchlíky je správný	46
Graf 7: Pro země, které nejsou na masovou migraci připravené, je vnucování uprchlických kvót nepřipustné	47
Graf 8: Místo kvót bychom měli sdělovat, že každý nelegálně příchozí migrant bude okamžitě poslán zpátky	48
Graf 9: Státy nemají kontrolu nad tím, kdo a s jakým úmyslem se pohybuje na jejich území	49
Graf 10: Státy nejsou schopny zajistit bezpečnost svých občanů	50
Graf 11: Kvůli masivnímu přistěhovalectví mají lidé strach z možného terorismu	51
Graf 12: Teroristické útoky v zahraničí přenáší obavy z příchodu přistěhovalců do české společnosti	52
Graf 13: Bezpečnostní opatření se posilují, až když se stane nějaký teroristický útok	53
Graf 14: Na základě teroristických útoků dochází ke zvyšování policejních kontrol na hromadných akcích	54
Graf 15: Přistěhovalci v Evropě vytvářejí komunity, v nichž žijí a kde i pracují	55
Graf 16: Vytváření komunit v Evropě vede k růstu rasového napětí	56
Graf 17: V důsledku rasového napětí dochází k vyšší míře kriminality ze strany imigrantů	57
Graf 18: Nižší vzdělanost imigrantů vysvětluje jejich inklinaci ke kriminální činnosti	58
Graf 19: Imigrace může být pro hostitelskou zemi i ekonomickým přínosem	59

Graf 20: Imigrační krize představuje spásné řešení ekonomických problémů Evropy	60
Graf 21: Zařazení migrantů na trh práce může snížit závislost těchto lidí na sociálních dávkách	61
Graf 22: Masový příliv imigrantů potřebujeme proto, aby měl kdo pracovat na naší stárnoucí populaci	62
Graf 23: Masová migrace bez integrace může způsobovat společenský rozpad	63
Graf 24: Pro integraci přistěhovalců bychom měli požadovat znalost místního jazyka	64
Graf 25: Při začleňování je důležité i jejich přizpůsobení se místním zvyklostem	65
Graf 26: Přistěhovalci by měli respektovat místní zvyky v rámci začleňování do české společnosti	66
Graf 27: K úspěšné integraci nemůže dojít, pokud přistěhovalci pocítují odpor či závist k hostitelské zemi	67
Graf 28: Migraci je třeba považovat za lidské právo a nárok na život v bezpečí a dostatku	68
Graf 29: Problémy Blízkého východu či Afriky nelze vyřešit přestěhováním jejich obyvatel do nejbohatších zemí Evropy	69
Graf 30: Měli bychom se soustředit na maximální pomoc obětem konfliktů a katastrof v jejich regionech	70
Graf 31: Snahou by mělo být udržení těchto obětí v jejich regionu, nikoliv je přesouvat do Evropy	71
Graf 32: Každý stát by měl mít pravomoc rozhodovat o tom, komu udělí či neudělí azyl	72
Graf 33: Uzákonění zákazu propagace etnických zvyků a tradic zajistí, že se nám budou nepřizpůsobiví migranti vyhýbat	73
Graf 34: Měli bychom odmítat ekonomické migranty a pomáhat jen těm potřebným	74
Graf 35: Budoucí nezbytná obnova vlasti, odkud běženci utíkají, je jedinou šancí na zlepšení života	75

SEZNAM PŘÍLOH

P I: Dotazník

Příloha P I: Dotazník

Aktuální masová migrační krize pohledem studentů pomáhajících profesí.

Dobrý den,

jmenuji se Erika Popovská a jsem studentkou 3. ročníku oboru Sociální pedagogika na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně.

Ráda bych Vás touto cestou požádala o vyplnění dotazníku, který představuje základ pro výzkumnou část bakalářské práce s názvem: *Aktuální masová migrační krize pohledem studentů pomáhajících profesí*.

Dotazník je anonymní a jeho výsledky budou použity pouze pro účely bakalářské práce.

Děkuji Vám za spolupráci.

Pohlaví:

- Žena
 Muž

Ročník:

3. ročník bakalářského studia
 2. ročník navazujícího magisterského studia

U následujících výroků zaškrtněte pouze jednu možnost.

(1-naprosto nesouhlasím, 2-spíše nesouhlasím, 3-nevím, 4-spíše souhlasím, 5-naprosto souhlasím)

1.	Masovou imigrační vlnu považuji za největší problém současnosti.	1 2 3 4 5
2.	Masová migrace představuje zásadní ohrožení stability Evropy.	1 2 3 4 5
3.	Myslím si, že přístup českých politiků k problému masové imigrace je správný.	1 2 3 4 5
4.	Kvóty, které Evropská komise navrhuje, zneklidňují českou veřejnost.	1 2 3 4 5
5.	Kvóty jsou jen další nabídkou pro uprchlíky, aby o vstup do Evropy usilovali.	1 2 3 4 5
6.	Odmítavý postoj české vlády vůči povinným kvótám pro uprchlíky je správný.	1 2 3 4 5
7.	Pro země, které nejsou na masovou migraci připravené, je vnucování uprchlických kvót nepřijatelné.	1 2 3 4 5
8.	Místo kvót bychom měli sdělovat, že každý nelegálně příchozí migrant bude okamžitě poslán zpátky.	1 2 3 4 5
9.	Státy nemají kontrolu nad tím, kdo a s jakým úmyslem se pohybuje na jejich území.	1 2 3 4 5
10.	Státy nejsou schopny zajistit bezpečnost svých občanů.	1 2 3 4 5
11.	Kvůli masivnímu přistěhovalectví mají lidé strach z možného terorismu.	1 2 3 4 5
12.	Teroristické útoky v zahraničí přenáší obavy z příchodu přistěhovalců do české společnosti.	1 2 3 4 5
13.	Bezpečnostní opatření se posilují, až když se stane nějaký teroristický útok.	1 2 3 4 5
14.	Na základě teroristických útoků dochází ke zvyšování policejních kontrol na hromadných akcích.	1 2 3 4 5
15.	Přistěhovalci v Evropě vytvářejí komunity, v nichž žijí a kde i pracují.	1 2 3 4 5
16.	Vytváření komunit v Evropě vede k růstu rasového napětí.	1 2 3 4 5

17.	V důsledku rasového napětí dochází k vyšší míře kriminality ze strany imigrantů.	1 2 3 4 5
18.	Nižší vzdělanost imigrantů vysvětluje jejich inklinaci ke kriminální činnosti.	1 2 3 4 5
19.	Imigrace může být pro hostitelskou zemi i ekonomickým přínosem.	1 2 3 4 5
20.	Imigrační krize představuje spásné řešení ekonomických problémů Evropy.	1 2 3 4 5
21.	Zařazení migrantů na trh práce může snížit závislost těchto lidí na sociálních dávkách.	1 2 3 4 5
22.	Masový příliv imigrantů potřebujeme proto, aby měl kdo pracovat na naší stárnoucí populaci.	1 2 3 4 5
23.	Masová migrace bez integrace může způsobovat společenský rozpad.	1 2 3 4 5
24.	Pro integraci přistěhovalců bychom měli požadovat znalost místního jazyka.	1 2 3 4 5
25.	Při začleňování je důležité i jejich přizpůsobení se místním zvyklostem.	1 2 3 4 5
26.	Přistěhovalci by měli respektovat místní zvyky v rámci začleňování do české společnosti.	1 2 3 4 5
27.	K úspěšné integraci nemůže dojít, pokud přistěhovalci pocítují odpor či závist k hostitelské zemi.	1 2 3 4 5
28.	Migraci je třeba považovat za lidské právo a nárok na život v bezpečí a dostatku.	1 2 3 4 5
29.	Problémy Blízkého východu či Afriky nelze vyřešit přestěhováním jejich obyvatel do nejbohatších zemí Evropy.	1 2 3 4 5
30.	Měli bychom se soustředit na maximální pomoc obětem konfliktů a katastrof v jejich regionech.	1 2 3 4 5
31.	Snahou by mělo být udržení těchto obětí v jejich regionu, nikoliv je přesouvat do Evropy.	1 2 3 4 5
32.	Každý stát by měl mít pravomoc rozhodovat o tom, komu udělí či neudělí azyl.	1 2 3 4 5
33.	Uzákonění zákazu propagace etnických zvyků a tradic zajistí, že se nám budou nepřizpůsobiví migranti vyhýbat.	1 2 3 4 5
34.	Měli bychom odmítat ekonomické migranty a pomáhat jen těm potřebným.	1 2 3 4 5
35.	Budoucí nezbytná obnova vlasti, odkud běženci utíkají, je jedinou šancí na zlepšení života.	1 2 3 4 5

Děkuji Vám za Váš čas strávený u dotazníku.